

VARI NAMONA IOANE NA ETOREATO

Ioane vaġa-foforina guruġari

Ioane tu Iesu ġena apostolo tarimari gabanana ruarua (12) nuġari ai tarimana ta. Ġia tamana tu Sebedaio, ma ġia tu kone ai maina tarimari.

Ioane ġena mai Vari Namona tu laġani 85 beiaġo 95 fakari ai ta etoreato, mo tu Iesu emaseto murinai. Ġia na mai Vari Namona tu tanobara tarimari mabarari, ġemaġuri-ġenoġoito ema asi ġemaġuri-ġenoġoito, ġeri etoreato.

Ġia ġena ura baregona tanobara tarimari mabarari bene vaġa-ribari, Iesu Nasareta tari-mana tu moġoni Barau Natuna, e Iesu tu moġoni Barau na tanobara ġana etuġu-mariġoato, tano-bara tarimari ġia ġenana maġuri beġene ġabia uranai, ema Barau vetoġana korikorina tu ġia ġenana ema vevaġa-foforiato tarimarima ġeri ai. Siri baregona Ioane ġena Vari Namona bukana nuġanai tu karoa 20:31, “Maġeri guruġa atorerito, korana tu ġomi na Iesu boġono vaġa-moġonia, ġia tu moġoni Keriso, Barau Natuna. Ma bema ġomi na ġia boġo vaġa-moġoniani nai tu, ġia aranai maġuri vanaġivanai boġo ġabiani.”

Ioane ġena toretore tu maġesina eboioġaiato:

1. Barau Natuna - karoa 1:1-18
2. Barau ġena vetuġunaġi Iuda tarimari fakari ai ema iaġo-vinito - karoa 1:19-12:50
3. Barau ġena vetuġunaġi Iesu tauġena ġena mero fakari ai ema iaġo-vinito - karoa 13-17

4. Barau vetuḡunaḡina ema iaḡo-vinito tanobara vaḡa-maḡurina ḡana - karoa 18-21

Maḡuri guruḡana

¹ Tovotovonai veḡata Guruḡa etanuto-ḡoi. Mo Guruḡa tu Barau ḡesi ḡetanuto-ḡoi, ema mo Guruḡa tu Barau.

² Ġia tu tovotovona na veḡata Barau ḡesi ḡetanuto-ḡoi.

³ Dagara mabarari tu Barau na ḡia ḡenana eveirito. Ma Barau na dagara sebona kwariḡutu ta maki dabara borunai ta maki asi eveiato, asiḡina ḡinavaḡi.

⁴ Maḡuri tu ḡia nuḡanai etanuni; mo maḡuri tu tarimarima ḡeri mama.

⁵ Mama tu mukuna nuḡanai emamani, senaḡi mukuna na asi etuḡamaḡi-fakaiato e asi eḡitaleiato.

⁶ Barau na tarima ta etuḡuato, arana tu Ioane.

⁷ Ġia tu guruḡa moḡonina kiraḡi-kiraḡina ema mama vaḡa-foforina ḡana eiaḡomato. Be ḡia ḡenana tarimarima mabarari na vari beḡene seḡaḡia e beḡene vaḡa-moḡonia ḡana.

⁸ Ġia tauḡena tu dia mo mama, senaḡi ḡia eiaḡomato tu, mama benema kiraḡia ḡana.

⁹ Mo mama tu mama korikorina, tanobara ḡana eiaḡomato, tarimarima mabarari mama benema viniri ḡana.

¹⁰ Guruḡa tu tanobarai etanuto-ḡoi, ema mo guruḡa ḡenana Barau na tanobara eveiato, senaḡi tanobara na tu asi eribaiato.

¹¹ Ġia tu ḡena tanobara ḡana eiaḡomato, senaḡi ḡena tarimarima na asi ḡeḡabi-raḡeato.

12 A tarimarima kotari na ġeġabi-raġeato e ġevaġa-moġoniato nai, ġia na maoro evinirito, Barau natunai beġene iaġo.

13 Ġia Barau natunai ġeiaġoto tu dia tauġanina ġenana. Mo tu dia sina tama rarari na o tauġani ġena urai o sina tama ġeri urai. Asiġi, tarimarima tu Barau tauġena ġereġana na moġo ġia natunai evaġa-iaġorini.

14 Mo Guruġa tu tarimarima tauġaninai eiaġoto, benamo ġai fakamai ema tanuto. Ġia marevana e seġukana baregona ġaġitaiato. Moġa tu Barau na Natuna sebna kwariġutu eviniato marevana e seġukana. Varevare-bara ema guruġa e maġuri moġonina na evonuvonu-raġeto.

15 Ioane na ġia guruġana ekiraġi-foforiato, ekeato, ekirato, “Au na akiraġiato tarimana tu maġa, akirato, ‘Au murigu na beiaġomani tarimana na au evanaġiguto. Korana tu au maki roġosi roġo bana maġuri nuġanai veġata, ġia tu etanuto-ġoi.’ ”

16 Ġia tu varevare-bara na evonuvonu-raġeto. Mo ġena varevare-bara lorinai ġita mabarara vevaġa-namo iatai-iatai maki evinirani.

17 Korana Barau na Mose ġenana taravatu evinirato, a varevare-bara ema guruġa e maġuri moġonina tu Iesu Keriso na eġwa-iaġomarito.

18 Tovotovona na veġata beiaġoma maitoma tarima ta na Barau asi eġitaiato. Natuna ġora ġereġa, Tamana sevinai etanuni tarimana, ġia na Barau ema vaġa-foforiato.

*Ioane Babatiso ġena guruġa-fofori
Mataio 3:1-12; Mareko 1:7-8; Luka 3:15-17*

19 Ioane ġena guruġa-fofori tu maiġa. Iuda tarimari na Rubu Veaġa vereri e Levi doġorona tarimari, (mai tu Rubu Veaġai vetuġunaġi tarimari), kotari Ierusalema na Ioane ġenai ġetuġuaiaġorito, beġene danaġia ġana, beġene kira, “Ġia tu deikara?”

20 Benamo Ioane asi evekira-ġuniġauto, senaġi ġoirari ai eguruġa-foforito, ekirato, “Au tu dia Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna).”

21 Ma ġedanaġiato, ġekirato, “Ba ġoi tu deikara? Ġoi tu Elia ba?” Ġia ekirato, “Au tu dia Elia.” Ma ġekirato, “Ġai na peroveta tarimana ġanariani tarimana tu ġoi ba?” Ġia evaġa-veseto, ekirato, “Asiġina!”

22 Benamo ġia na ma ġedanaġi-ġenoġoiato, ġekirato, “Ba ġoi tu deikara? Ġemu vevaġa-vese novini-ginikauma, be beġe tuġuma tarimari ġeri ai baġana iaġo, baġana vaġa-ribari. Goi tauġemu varimu tu aiġesi?”

23 Benamo Ioane tauġena evevari-fiuto, ekirato, “Au tu garo ta tano fakanai ekea-koġokoġoni, ekirani, ‘Vereġauka ġena dabara boġono iareva-toretorea.’” Isaia peroveta tarimana na ekiraġi-guineato ilailana.

24 Mo vetuġu ġeiaġo-viniato tarimari tu Farisea tarimari.

25 Benamo Ioane ġedanaġiato, ġekirato, “Bema ġoi tu dia Keriso, e dia Elia, e dia mo peroveta tarimana, karase nai ġoi tu ovevaġa-babatisoni?”

26 Ioane evaġa-veseto, ekirato, “Au tu nanu na moġo ababatisoni, senaġina tarima ta tu ġomi fakami ai eruġa-taġoni, ma ġomi tu asi ribami ġia.

27 Ĝia tu au murigu na eiaĝomani, ema au tu asi ilaila, ĝia ĝena tamaka varori baruĝarini.”

28 Mai dagara mabarari tu Betania, Ioridana ĝarukana mo rekenai, ĝeĝorato, Ioane ebatisoto-ĝoi gabunai.

Barau ĝena ginitaĝo mamoe

29 Ma elaĝanito nuĝanai, Ioane na Iesu eĝitaiato, ĝia ĝenai eiaĝomato-ĝoi, benamo ekirato, “Ĝoboĝe, mani tu Barau ĝena Mamoe Natuna, ĝia na tanobara ĝena rakava beĝabi-vaĝiani.

30 Au na tu ĝia akiraĝiato, akirato, ‘Au murigu na eiaĝomani tarimana na evanaĝiguto, korana tu au roĝosi roĝo bara maĝuri nuĝanai veĝata, ĝia tu etanuto-ĝoi.’

31 Tovo-tovonai au tu asi ribagu ĝia, senaĝi au aiaĝomato nanu na ababatisoni, korana tu Isaraela tarimari na Iesu beĝene ribaia ĝana.”

32 Benamo Ioane ma eguruĝa-foforito, ekirato, “Iauka aĝitaiato, guba na emariĝoto pune noĝa, ĝia iatanai etanukauto.

33 Tovotovonai au tu asi ribagu ĝia, senaĝi Barau na etuĝuguto, bana iaĝoma tu, tarimarima nanu na bana babatisori ĝana. Ĝia na evaĝa-guruĝaguto, ekirato, ‘Ĝoi na tarima ta boĝitaiani, Iauka bemariĝoni, iatanai betanu-kauni. Mo tau tu tarimarima Iauka Veaĝa na bebatisorini.’ ”

34 Ioane ekirato, “Au na aĝitaiato naima aki-raĝi-foforiani, ĝia tu Barau Natuna.”

Iesu ĝena mero giniguineri

35 Ma elāganito nai tu, Ioane e ġena mero ruarua ġesi monai ma ġeruġa-taġoto-ġoi.

36 Ġeruġa-taġoto-ġoi nuġanai tu, Iesu erakavanāġito, eġitaiato, benamo ekirato, “Ġoboġe, Barauna Mamoe Natuna, (ġena ġinitaġo mamoenā), ġoġitaia.”

37 Ma Ioane ġena mero ruarua na mo guruġa ġeseġaġiato, benamo Iesu murina na ġeiaġoto.

38 Iesu eruġa-kureto, ma murinai ġerakakauto tarimari ruarua eġitarito, benamo edanaġirito, ekirato, “Ġomi tu kara ġourani?” Ġia ġevaġaveseto, ġekirato, “Rabi, ġoi tu ainai otanuni?” Rabi anina tu vevaġa-riba tarimana.

39 Ġia evaġa-veseto, ekirato, “Ġoiaġoma, ġoma ġitaia.” Benamo ġia ġesi ġeiaġoto, ma ġena tanu gabuna ġea ġitaiato, mo ġaro vinubana tu ġia ġesi ġebukato. Mo tu horaġauna 4 koloko lavilavi rekenai.

40 Ioane ġena guruġa ġeseġaġiato, benamo Iesu murinai ġerakato tarimana ta tu Anduru, Simona Petero tarina.

41 Anduru na Iesu eraga-kwaneato. Asikauna kakana Simona edoġariato, benamo ekiraiato, ekirato, “Ġai na Mesia baġa doġaria.” Mesia anina tu Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġamaġuri tarimana).

42 Benamo ġia na Simona Iesu ġenai eġori-iaġoato. Iesu na eġitaiato, benamo ekirato, “Ġoi aramu tu Simona, Ioane natuna, senaġi ġoi toma aramu beġe kiraġiani tu Kefas beġe toni.” Mai ara “Kefas” ema “Petero” aniri tu sebona, garo ai anina tu “Fore”.

Iesu na Filipino e Natanaela ekearito

⁴³ Ma elaĝanito nai tu, Iesu tu Galilea tanona ĝana neiaĝo etato. Ĝia na Filipino edoĝariato, benamo ekiraiato, ekirato, “Murigu ai noma raka.”

⁴⁴ Filipino tu Betesaida tarimana, Anduru e Petero ĝesi vanuĝa sebona.

⁴⁵ Filipino na Natanaela edoĝariato, benamo ekiraiato, ekirato, “Mose ĝena taravatu ai ema peroveta tarimari ĝeri bukai varina ĝetoreato tarimana tu baĝa doĝaria; ĝia tu Iesu, Nasareta tarimana, Iosefa natuna.”

⁴⁶ Natanaela evedanaĝito, ekirato, “Nasareta na dagara namona ta beiaĝomani?” Filipino ekirato, “Noiaĝoma, noma ĝitaia.”

⁴⁷ Iesu na Natanaela eĝitaiato, eiaĝomato-ĝoi, benamo ĝia ekiraĝiato, ekirato, “Ĝoboĝe, mani tarima tu Isaraela tarimana korikorina, ĝia ĝenai ĝofaĝofa ta tu asi etanuni.”

⁴⁸ Natanaela na edanaĝiato, ekirato, “Kamasi boribagu?” Iesu na evaĝa-veŝeato, ekirato, “Filipo tu vau bekeamu. Au na ĝoi tu baĝita-guinemu figi ĝauna gaburenai roĝo otanuto-ĝoi nai.”

⁴⁹ Benamo Natanaela na evaĝa-veŝeato, ekirato, “Vevaĝa-riba tarimamu, ĝoi tu Barau Natuna; ĝoi tu Isaraela Verena.”

⁵⁰ Iesu na ma evaĝa-veŝeato, ekirato, “Ĝoi na au ovaĝa-moĝoniguni, korana au na bakira-varamu, ĝoi tu figi ĝauna gaburenai baĝita-guinemu, nene? Veiĝa tari vau boĝitarini, mai veiĝa maĝa maki beĝe vanaĝiani.”

⁵¹ Benamo ma ekirarito, ekirato, “Moĝoni veĝata, au na ĝomi akiramini, guba bevekeo-

fakani boĝo ĝitaiani, ema Barau ĝena aneru beĝe varaĝeni e beĝe mariĝoni boĝo ĝitarini Tarimarima Natuna ĝenai.”

2

Veĝaraĝo verekona Kana vanuĝanai

¹ Ĝaro ruarua ĝekorito murinai, Kana vanuĝana nuĝanai veĝaraĝo verekona ta ĝeveiato. Kana vanuĝana tu Galilea tanona nuĝanai. Mo veĝaraĝo verekona nuĝanai tu Iesu sinana maki monai.

² Ema Iesu ma ĝena mero ĝesi maki ĝeura-maĝirito, be mo veĝaraĝo verekona nuĝanai ĝeraka-toĝato.

³ Vine nanuna o wain ekorito, benamo Iesu sinana na Iesu evaĝa-guruĝaiato, ekirato, “Ĝia tu asi ĝari vine nanuna.”

⁴ Iesu na evaĝa-veŝeato, ekirato, “Vavine, karase nai au oma kira-varaguni? Mani tu ĝomi ĝemi ĝauvei. Au ĝegu ĝaro tu roĝosi bene votu.

⁵ Benamo sinana na vetuĝunaĝi tarimari evaĝa-guruĝarito, ekirato, “Kara bekira-varamini veigana boĝono veia.”

⁶ Monai tu fore gwaĝuturi imaima sebona (6) vaĝa-ruĝa, Iuda tarimari ĝeri veiareva veigari ĝari ĝeĝauvei-iaĝirito-ĝoi. Mo fore gwaĝuturi tata nuĝari tauri galon gabana ruarua (20) o gabana toitoi (30) kavari.

⁷ Iesu na vetuĝunaĝi tarimari ekirarito, ekirato, “Mani gwaĝutu nanu na ĝovaĝa-vonuri!” Benamo ĝevaĝa-vonu fokafokarito.

⁸ Moġa murinai ma ekirarito, ekirato, “Kota ġoġutu-vaġia, ġoġwa-iaġoa vereko ġorikauna tarimana ġenai.” Ġeġutu-vaġito, benamo ġeġwa-iaġoato,

⁹ vereko ġorikauna tarimana na mo nanu, vine nanunai evaġa-iaġoato moġa, eniu-tovoato. Ġia tu asi ribana mo vine nanuna tu ainana eiaġomato; a nanu ġesisiato merori ġereġari moġo ma ribari. Benamo vereko ġorikauna tarimana na veġaraġo variġu tauna ekea-iaġomaiato, benamo evaġa-guruġaiato, ekirato,

¹⁰ “Tarimarima mabarari na vine nanuna namo vedaureana tu ġetore-rosi guineani, benamo vereko tarimari ġeniu-maseni murinai vau, vine nanuna kota namo raġina ma ġetore-rosiani. Senaġina ġoi na tu vine nanuna namo vedaureana tu boġabi-taria mo maitoma.”

¹¹ Mai tu Iesu ġena vetoġa boruna giniginena evaġa-foforiato Kana vanuġanai, Galilea tanona nuġanai. Monana ġia marevana e seġukana baregona evaġa-foforiato, ema ġena mero na ġevaġa-moġoniato.

¹² Moġa murinai Iesu ma sinana e tarina merori, ema ġena mero ġesi ġevariġoto Kaperanauma ġana. Ma monai ġaro viravira ta ġetanuto.

Iesu na Rubu Veġa eiarevaiato

Mataio 21:12-13; Mareko 11:15-17; Luka 19:45-46

¹³ Iuda tarimari ġeri Pasova o Iuda tarimari mase aneruna na evanaġirito moġo verekona ġoirai ekavinaġito naima, Iesu tu Ierusalemata ġana evaraġeto.

14 Rubu Veāga nuḡanai tarimarima na boro-makau, e mamoe, ema pune ḡevoivoi-iaḡirito-ḡoi, ema tarima kotari teibolo ai ḡetanuto ma moni ḡesisito-ḡoi edoḡaririto.

15 Benamo varo kwarina ta evatoato. Monana Rubu Veāga na mamoe e boromakau mabarari ema lailai-rosirito. Moni ḡesisirito-ḡoi tari-mari ḡeri fata eḡuke-vebuburito, ḡeri moni ebubu-lautilausirito.

16 Benamo pune ḡevoito-ḡoi tarimari ekira-ḡoirito, ekirato, “Maiḡeri dagara mainana ḡoḡabi-rosiri! Au Tamagu ḡena numa tu voivoi numanai asi ḡovaḡa-iaḡoa!”

17 Benamo ḡena mero na Buka Veāgai eve-toreto guruḡana ḡetuḡamaḡi-doḡariato, ekirani, “Ḡoi ḡemu numa uravinina nuḡagu ai tu karava noḡa eḡarani.”

18 Moḡa murinai Iuda tarimari na ḡevaḡa-guruḡaiato, ḡekirato, “Maiḡesi oveini anina tu kara? Kamara vetoḡa na bevaḡa-foforimuni ḡai ḡemai, ḡoi tu ma ḡemu maoro maiḡeri boveirini?”

19 Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Mai Rubu Veāga ḡorovoa, benamo ḡaro toitoi nuḡanai au na ma bana vaḡa-ruḡa-vaisi ḡenoḡoia.”

20 Ḡia na ḡekiraiato, ḡekirato, “Mai Rubu Veāga tu laḡani gabana vasivasi ma imaima sebona (46) nuḡari ai ḡeragaiaato. A ḡoi na tu ḡaro toitoi nuḡanai ma boraga-ḡenoḡoiani otoni?”

21 Senaḡi Iesu na tu ḡia tauḡanina Rubu Veāgai evaḡa-ilailaiato.

22 Iesu mase na evaisi-raḡeto murinai, ḡena mero na mo guruḡa ḡetuḡamaḡi-doḡariato, be-

namo ġia na Buka Veāġa ema Iesu na evaġa-
ribarito guruġari ġevaġa-moġonirito.

Iesu ribana tarimarima ġeri veiġa

²³ Iesu Pasova o Iuda tarimari mase aneruna na evanaġirito moġo verekona ġarori ai Ierusalem-
mai etanuto-ġoi nai, tarima vovoka na ġevaġa-
moġoniato, korana tu vetoġa boruri ġutuma eveir-
ito ġeġitarito nai.

²⁴ Senaġi Iesu na ġia asi evaġa-moġonirito,
korana tarimarima mabarari ġia tu ma ribana
ginikau.

²⁵ Ema tarima ta tu asi ilaila ġia tarimarima
ġeri maġuri dabarari bekira-varaiani, korana tari-
marima mabarari nuġari tu ġia ma ribana.

3

Iesu e Nikodemo

¹ Farisea tarimana ta etanuto-ġoi arana
Nikodemo; ġia tu Iuda tarimari ġeri veġorikau
tauna ta.

² Nega ta boġi ai Iesu ġenai eiaġoto, benamo
ekirato, “Rabi, ġai ribama, ġoi tu vevaġa-riba
tarimamu, Barau ġenana oiaġomato, korana tu
vetoġa boruri oveirini maġeri tu Barau na asi
evaġa-kavaiani tarimana na tu asiġina ġinavaġi
beveirini riba.”

³ Iesu na evaġa-veaseato, ekirato, “Moġoni
veġata akiramuni, asi beġora-ġenoġoini tari-
mana na Barau ġena Basileia tu asiġina ġinavaġi
beġitaiani.”

4 Benamo Nikodemo na edanaĝiato, ekirato, “Tarima baregona ta tu kamasi ma beĝora-ĝenoĝoini? Sinana nuĝanai ma beraka-toĝani, benamo ma beĝora-ĝenoĝoini?”

5 Iesu ma evaĝa-veseto, ekirato, “Au na akira-korikorimuni, tarima ta Barau ĝena Basileia nuĝanai asi berakatoĝa-kavani, senaĝina nanu ĝenana beĝorani ema Iauka ĝenana maki beĝorani tarimana vau beraka-toĝani.

6 Tarimarima tauĝanina ĝenana eĝorani tu tauĝani, ma Barau Iaukana ĝenana eĝorani tu iauka.

7 Ĝoi nuĝamu asi bene farevaĝi maiĝesi akiramuni nai, korana au bakira, ‘Gomi mabarami boĝono ĝora-ĝenoĝoi.’

8 Iavara etoĝani tu, eurani gaburi ĝana eĝau-iaĝoni. Guruna tu ĝoseĝaĝiani, senaĝi ainana eiaĝomani, ma aiĝana eiaĝoni tu asi ĝoribaiani. Barau Iaukana ĝenana ĝeĝorani tarimari mabarari maki moĝesina, asi ĝoribani kamasi ĝeĝorani.”

9 Nikodemo ma evedanaĝito, ekirato, “Mai dagara tu kamasi beĝe ĝorani?”

10 Iesu ma evaĝa-veseto, ekirato, “Ĝoi tu Isaraela ĝeri vevaĝa-riba tarimamu, senaĝi maiĝeri dagara ĝoi tu asi ribamu?”

11 Au na akira-korikorimuni, ĝai tu ribama dagarari ĝaguruĝa-iaĝirini, ema ĝaĝitarito dagarari ĝakiraĝi-foforirini, senaĝina ĝema guruĝa tu asi ĝoĝabi-raĝerini.

12 Au na ĝomi ĝemi tu tanobara dagarari aki-raĝirini, senaĝi asi ĝovaĝa-moĝoniguni, a guba

dagarari bakira-varamini nai tu, kamasi boḡo vaḡa-moḡoniguni?

¹³ Tarima ta guba ḡana asiḡina ḡinavaḡi evaraḡeto, senaḡina guba na emariḡoto tarimana ḡereḡana moḡo, mo tu Tarimarima Natuna.

¹⁴ Mose na tano fakanai mota eḡabi-vaisiato ilailanai, Tarimarima Natuna maki moḡesi beḡe ḡabi-vaisiani.

¹⁵ Monana vau ḡia ḡenai beḡe veḡabidadamani tarimari mabarari na maḡuri vanaḡivanaḡi beḡe ḡabiani.

¹⁶ Korana Barau na tanobara euravini-baregoato nai, Natuna ḡora ḡereḡa evinirato, be ḡia beḡe ḡabidadama-viniani tarimari mabarari tu asi beḡe maseni, a maḡuri vanaḡivanaḡi beḡe ḡabiani.

¹⁷ Korana Barau na Natuna etuḡu-mariḡoato tanobara ḡana tu, dia tanobara bene vaḡa-kotaia ḡana, senaḡi tanobara ḡia bakunai bene maḡuri ḡana.

¹⁸ Ḡia ḡenai eveḡabidadamani tarimana tu meto asi beviniani, senaḡi asi eveḡabidadamani tarimana tu varau meto eḡwa-taḡoani, korana ḡia na tu Barau Natuna ḡora ḡereḡa asi eḡabidadama-viniani nai.

¹⁹ Mo meto korana tu maiḡesi: Mama tu tanobarai varau ema foforito, senaḡi tarimarima na mukuna ḡeuravini-baregoato, korana ḡeri veḡa tu rakava nai.

²⁰ Veḡa rakavari ḡeveini tarimari mabarari na tu mama ḡeruḡaiani, mama asi ḡeiaḡo-viniani. Ḡia tu ḡegarini, korana ḡeri veḡa rakavari beḡe foforini mamai garina.

21 Senaġi deikara dabara moġonina ekorana-iaġiani tarimana na mama eiaġo-viniani, benamo tarimarima na beġe ġita-ginikauani, ġena veiġa namori eveirito tu Barau ġenana eveirito.

Iesu ema Ioane

22 Moġa murinai Iesu ma ġena mero ġesi Iudea tanona rekena ġana ġeiaġoto. Monai Iesu tu ġena mero ġesi ġetanuto-ġoi e ebatisoto-ġoi.

23 Ioane maki Aenon ai, Salim rekenai, ebatisoto-ġoi, korana nanu tu barego monai. Tarimarima mo ġana ġeiaġoto-ġoi, ea babatisorito-ġoi.

24 Mo tu Ioane dibura numanai roġosi ġere kou-ġaua nuġanai.

25 Moġa ġaronai Ioane ġena mero Iuda tarimana ta ġesi ġeveġare-veġareto. Ġia ġeri guruġa tu, kamara veġuriġi veiġanai tu tarimarima benamo-vedaureani.

26 Ioane ġena mero Ioane ġenai ġeiaġoto, benamo ġekirato, “Vevaġa-riba tarimamu, Ioridana ġarukana mo rekenai ġoi ġesi ġotanuto-ġoi e ġoi na oguruġa-iaġiato tarimana tu ebatatisoni, ema tarimarima vovoka ġia ġenai ġeiaġoni.”

27 Ioane evaġa-veseto, ekirato, “Tarima ta na dagara ta asi beġoitāġo-kavaiani, senaġi Barau na guba na bevini-riġoani vau beġoitāġoni.

28 Ġomi tauġemi na ġoseġaġiguto, be ma ribami au akirato, ‘Au tu dia Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna), senaġi au tu etuġu-guineguto ġia ġoirana ġana.’

29 Beveġaraġoni ġuiatona tu beġaraġoani futuana na beġaraġoani. A beveġaraġoni futuana ġatana tu eruġa-taġoni moġo, (mai tu au, Ioane), ema ġatana eseġaġi-ġauni, ma ġatana beveġaraġoni futuana garona beseġaġiani nai tu, beiakuni. Moġesi naima au tu iaku na bama vonuvonu-raġe.

30 Ġia tu bene barego, a au tu bana kei.”

Iesu tu guba na eiaġomato

31 “Tuġuna na emariġoto tarimana tu dagara mabarari iatari ai; tano na eiaġomato tarimana tu tanobara tarimana ema tanobara guruġari moġo bekiraġini. Guba na eiaġomato tarimana dagara mabarari iatari ai.

32 Ġia tu monai eġitato e eseġaġito dagarari ekiraġi-foforirini, senaġi tarima ta na ġena guruġa asi eġabi-raġeani.

33 Deikara na ġia ġena guruġa eġabi-raġeani tarimana na evaġa-moġoni korikoriani, Barau tu moġoni veġata.

34 Korana tu Barau na etuġuato tarimana na Barau ġena guruġa bekiraġiani, korana tu Barau na ġena Iauka Veaġa eviniato ema evaġa-vonuvonu-raġeani.

35 Tamana na Natuna eura-viniani, ema dagara mabarari ġia ġimanai etore-kaurito.

36 Deikara na Natuna evaġa-moġoniani tarimana na maġuri vanaġivanaġi beġabiani. A Natuna asi evaġa-moġoniani tarimana na maġuri asi beġabiani, senaġi Barau ġena baru tu ġia iatanai betanuni.”

4

Iesu ema Samaria vavinena

¹ Farisea tarimari tu varau ġeseġaġito, Iesu na tarima vovoka eġabirito, ġena mero ai evaġa-iaġorito e ebabatorito, ma Ioane na tu asi vovoka eġabirito.

² Senaġina Iesu tauġena na ta tu asi ebabati-soato; mo tu ġena mero moġo ġebabatisoto-ġoi.

³ Iesu eribato ġia varina Farisea tarimari na eseġaġiato, benamo Iudea eiaguiato, Galilea ġana ma eġenoġoi-iaġoto.

⁴ Galilea ġana tu Samaria tanona na erakavanagito.

⁵ Samaria vanuġana tai eraġasito. Mo vanuġa arana tu Sika. Mo vanuġa tu Iakobo na natuna Iosefa eviniato tanona sevinai.

⁶ Iakobo ġena nanu gurina maki monai. Iesu tu eraka-iaġomato, be egaugau-raġeto, benamo mo nanu gurina sevinai etanu-tarito. Mo tu horaġauna 12 koloko nuġanai ġaroġotai.

⁷ Etanu-taġoto-ġoi nuġanai, Samaria vavinena ta nanu ġutu eiagoto, benamo Iesu na enoġiato, ekirato, “Nanu kota noma vinigu, be nama niu.”

⁸ Ġena mero tu vanuġa ġana, ġaniġani voi ġeiaġoto.

⁹ Samaria vavinena evaġa-veseto, ekirato, “Ġoi tu Iuda taumu, ma au tu Samaria vavinegu, karase nai au ġegu ai nanu onoġini?” Moġesi ekirato, korana Iuda tarimari tu Samaria tarimari ġesi asi ġevegara-ġarato-ġoi.

¹⁰ Benamo Iesu na evaġa-veveto, ekirato, “Bema Barau ġena varevare dagarana boro riba,

ema boro riba maki, nanu kota ġemu ai enoġiani tarimana tu deikara nai tu, ġia boro noġia, benamo ġia na maġuri nanuna bere vinimu.”

11 Vavine ekirato, “Vereġauka, ġoi tu asi ġemu tuġu-riġo dagarana e guri maki variġo. Mani maġuri nanuna tu ainana boġabiani?

12 Ġoi tu varaġe lelevaġi, ma ġai senema Iakobo tu kei, ei? Mai nanu gurina tu ġia na evinimato, ema ġia tauġena na eniuato-ġoi, natuna mabarari na ema ġena boromakau e mamoe seriri na maki ġeniuato-ġoi.”

13 Iesu na ma evaġa-veurato, ekirato, “Mai nanu beġe niuani tarimari mabarari bokari ma beġe koke-ġenoġoini.

14 A au na baviniiani nanuna beniuani tarimana tu, bokana asi ma bekoke-ġenoġoini. Korana au na baviniiani nanuna tu ġia nuġanai nanu gurinai beiaġoni, bevoneġoi-voneġoini ema maġuri vanaġivanāġi beviniani.”

15 Mo vavine na enoġiato, ekirato, “Vereġauka, mani nanu novinigu, be bokagu asi ma bene koke-ġenoġoi, ema maiġana nanu-ġutu asi ma bana iaġoma.”

16 Benamo Iesu na evaġa-guruġaiato, ekirato, “Noiaġo, ġaraġomu noa keaia, benamo taumi ruarua boġono iaġoma.”

17 Mo vavine evaġa-veseto, ekirato, “Au tu asi ġaraġogu.” Iesu ekirato, “Mani tu moġoni okirani, ‘Au tu asi ġaraġogu’ otoni tuna.

18 Ġemu guruġa tu moġoni, korana ġoi tu vaġa-imaima veġata oveġaraġoto, ema mani oġabiato tarimana maniġa tu dia ġoi ġaraġomu.

19 Mo vavine ekirato, “Vereḡauka, au toma bama riba, ḡoi tu peroveta tarimamu.

20 Ġai tubuma ḡatama na tu mai ḡoro ai Barau ḡetoma-rakariḡo viniato-ḡoi, a ḡomi Iuda tarimami ḡokirani, toma-rakariḡo gabuna tu Ierusalemāi moḡa, be tarimarima tu monai beḡene toma-rakariḡo.”

21 Iesu ekirato, “Vavine, ḡegu guruḡa bono vaḡa-moḡonia, ḡaro ta eiaḡomani, mai ḡoro ai e Ierusalemāi maki Tamara asi boḡo toma-rakariḡo viniani.

22 Ġomi Samaria tarimami na ḡotoma-rakariḡo viniani Barauna tu asi ribami; a ḡai na ḡatoma-rakariḡo viniani Barauna tu ribama, korana vevaḡa-maḡuri tu ḡai Iuda tarimama ḡemana eiaḡomani.

23 Senaḡi ḡarona eiaḡomani ema varau be-raḡasi maiḡa, toma-rakariḡo tarimari moḡoniri na Tamara Barau tu iaukai e moḡoni ai beḡe toma-rakariḡo viniani. Korana Tamara na tu moḡesi beḡe toma-rakariḡo viniani tarimari evetaurini.

24 Barau tu Iauka, ma beḡe toma-rakariḡo vini-ani tarimari na tu iaukai ema moḡoni ai beḡene toma-rakariḡo vinia.”

25 Mo vavine na ekiraiato, ekirato, “Au ribagu, Mesia, ḡekiraḡiani Keriso ḡetoni, tu beiaḡomani. Ġia beiaḡomani ḡaronai, ḡia na dagara mabarari bekiraḡi-foforirini.”

26 Benamo Iesu na evaḡa-ve-seato, ekirato, “Tarimana tu au maiḡegu, ḡoi avaḡa-guruḡamuni.”

Iesu ḡena mero ḡeḡenoḡoito

27 Iesu moġesi eguruġato-ġoi nuġanai, ġena mero ġeraġasito. Ġia mabarari nuġari ġefarevaġito, korana Iesu tu vavine ta ġesi ġeguruġa guruġato-ġoi, senaġi tarima ta asi ekirato, “Ġoi tu kara ourani?” O “Karase nai mai vavine ġesi ġoguruġa-guruġani?”

28 Benamo mo vavine na ġena nanu gwaġutuna eraga-kwaneato, eġenoġoi-iaġoto vanuġa ġana, benamo vanuġa tarimari ea kirarito.

29 Ekirato, “Ġoiġoma, tarima ta ġoma ġitaia. Ġia na au ġegu veġa aveirito dagarari mabarabarari bekiraġi-fofori foforiri. Betaġu ġia tu Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna), banaġu?”

30 Benamo tarimarima na vanuġa ġeiaġuiato, ma Iesu ġenai ġeiaġoto.

31 Mo faka nuġanai ġena mero na Iesu ġekiraiato, ġekirato, “Vevaġa-riba tarimamu, noġaniġani.”

32 Senaġi ġia evaġa-veseto, ekirato, “Au tu ma ġagu ġaniġani, ġomi asi ribami ġaniġanina.”

33 Moġesina naima ġena mero tauġeri ġevedanaġito, ġekirato, “Tarima ta na ġana ġaniġani beġwa-iaġoma ba?”

34 Iesu na ekirarito, ekirato, “Au ġagu ġaniġani tu etuġuguto Barauna ġena ura bana veia, ema eviniguto ġauveina bana vaġa-koria.

35 Ġomi ma ġemi sisiba guruġana, ġokirani, ‘Ġue vasivasi murinai vau kwakwa ġarona beiaġomani.’ A au na akiramini, matami ġokeori, benamo vamoka ġoġita-ginikauri, tauri tu varau beġe gwaġiġi, kwakwa ġarona tu beraġasi.

³⁶ Kwakwa tarimana ġena ġauvei voina tu beġabiani, ema vamoka ġaniġanina bevaġa-vegogoani tu, maġuri vanaġivanaġi ġana. Tauna moġa, varovarona tarimana e kwakwa tarimana beġe iaku-vegogoni.

³⁷ Korana moġesi bevetoreni nai tu, iniġesina ġekiraġiani guruġana tu moġoni, ‘Tarima ta na tu evaroani, ma ta na tu ekwaiani.’

³⁸ Au na ġomi atuġumito tu, asi ġovaro-vekwaraġito dagarari kwakwari. Varovarori vekwaraġiri tu tarima tari ġevekwaraġito, a ġomi na tu ġia ġeri vekwaraġi dagarari kwakwari boġo raka-toġa.”

Samaria tarimari ġutuma na Iesu ġevaġa-moġoniato

³⁹ Benamo Samaria tarimari vovoka mo vanuġa nuġanai Iesu ġevaġa-moġoniato, korana tu mo vavine ġena vevarifiu guruġana ġenana naima, ġia ekirato, “Au ġegu veġa rakavari aveirito dagarari mabarabarari bekiraġi-foforiri.”

⁴⁰ Moġesina naima Samaria tarimari Iesu ġenai ġeiaġomato nai tu, ġenoġiato, ġia ġesi roġo beġene tanu. Moġa lorinai Iesu mo vanuġai ġaro ruarua ma etanuto.

⁴¹ Ma tarimarima vovoka na Iesu ġevaġa-moġoniato, korana ġena vevarifiu guruġari na.

⁴² Benamo ġia na mo vavine ġekiraiato, ġekirato, “Ġai na maitoma Iesu ġavaġa-moġoniani, dia ġoi ġemu guruġa lorinai, senaġi ġai tauġema na ġia baġa seġaġia, ma baġama riba-ginikau, ġia tu moġoni Keriso, tanobara Vaġa-maġurina Tarimana.”

Vere ta natuna merona Iesu na keve na evaḡa-maḡuriato

⁴³ Iesu monai ḡaro ruarua etanuto murinai, Galilea ḡana ma eiaḡoto.

⁴⁴ Iesu tauḡena na ekiraḡi-foforiato, ekirato, “Peroveta tarimana tu ḡena vanuḡa korikorina tarimari na asi beḡe gubakauani.”

⁴⁵ Benamo Galileai ea votuto nai tu, Galilea tarimari na ḡeḡabi-raḡeato. Iesu ḡeḡabi-raḡeato korana Ierusalemi Pasova verekona nuḡanai tu ḡia maki monai, be Iesu na kara eveirito dagarari mabarari tu, matari na ḡeḡitarito.

⁴⁶ Benamo Iesu ma eḡenoḡoito Galilea vanuḡana ta arana Kana ḡana. Kana tu Iesu na nanu wain ai evaḡa-iaḡoato vanuḡana. Monai kini ḡena vere ta Kaperanaumai etanuto-ḡoi, ma ḡia natuna merona tu ekeve-rakavato.

⁴⁷ Mo vere eseḡaḡito, Iesu tu Iudea na eiaḡomato Galilea ḡana, benamo eiaḡoto ḡia ḡenai, benamo enoḡiato, Kaperanauma ḡana nevariḡo, be ḡia natuna merona nea vaḡa-maḡuria, korana ḡia natuna merona tu dori emaseto-ḡoi.

⁴⁸ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Ḡomi tu vetoḡa boruri e nuḡa-farevaḡi veiḡari asi boḡo ḡitarini tu, asi boḡo vaḡa-moḡoniguni.”

⁴⁹ Mo vere ekirato, “Vereḡauka, si-iaḡo, natugu bemaseni ḡesi.”

⁵⁰ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Noiaḡo, natumu merona tu bemaḡuri bene.” Mo tarima na Iesu ḡena guruḡa evaḡa-moḡoniato, benamo eiaḡoto.

⁵¹ Dabara na eḡenoḡoi-iaḡoto-ḡoi nuḡanai, ḡena vetuḡunaḡi tarimari ḡesi ḡevedoḡarito, benamo

ġekira-varaiato, ġekirato, “Ġoi natumu merona tu bemaġuri.”

⁵² Benamo ġia na edanaġirito, kamara horai natuna merona enamoto. Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Ġoraġani horaġauna 1 koloko lavilavi rekenai ġia mo keve na eraga-kwaneato.”

⁵³ Benamo tamana eriba-maoroto, mo aoa korikorinai enamoto, Iesu na ġia evaġa-guruġaiato, ekirato, “Ġoi natumu tu bemaġuri.” Benamo ġia e ġena numa tarimari mabarari ġesi Iesu ġevaġa-moġoniato.

⁵⁴ Mai tu vetoġa boruna vaġa-ruaruana Iesu na eveiato, Iudea na Galilea ġana eiaġoto murinai.

5

Kou ai Iesu na tarima ta evaġa-namoato

¹ Mai veiġa murinai Iesu tu Ierusalemata ġana ma evaraġeto, korana Iuda tarimari tu ġeri vereko ta ġeveiato-ġoi.

² Ierusalemata kou ta tu ġatama-boka baregona arana Mamoe Ġatama-bokana sevinai. Mo kou arana Heberu garo ai tu Betesda, ma ġia sevinai tu iaġaraġi foutari imaima (5).

³ Ġaro mabarari ai kevekeve tarimari vovoka monai ġegenataġoto-ġoi, mata-bubu, kwaku rakava, ema tauġaniri ġemaseto tarimari, [nanu ġena ġareva-ġareva ġevaġa-nogaiaato-ġoi.

⁴ Korana aneru ta guba na emariġoto-ġoi, mo nanu evaġa-ġareva ġarevaiato-ġoi. Mo nanu eġarevato-ġoi nuġanai, eturu-ferei guineto-ġoi tarimana tu ġena keve enamoto-ġoi.]

⁵ Monai tarima ta egena-taḡoto-ḡoi, ḡena keve laḡaniri tu gabana toitoi ma imaima toitoi (38).

⁶ Iesu na monai genataḡonai eḡitaiato, ma eribato, ḡia tu ḡaro vovoka veḡata ekeve-iaḡiato. Benamo Iesu na edanaḡiato, ekirato, “Ḡoi ourani nonamo ba?”

⁷ Keve tarimana na evaḡa-ve-seato, ekirato, “Vereḡauka, nanu eḡareva-ḡarevani nai, au kou ai tu asi tau raga tore-reigu tarimana ta. Mainana tauḡegu kou aiaḡo-viniani nai tu, ta eraka-reiguineni.

⁸ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Novariḡisi, ḡemu geda noḡabi-vaisia, be noraka.”

⁹ Benamo mo tarima ḡena keve asikau enamoto, ma ḡena geda eḡabi-vaisiato, benamo eruḡa-vaisito, erakato.

Mo veḡa tu Sabadi ai eḡorato.

¹⁰ Moḡa lorinai Iuda tarimari na mo keve na enamoto tarimana ḡekiraiato, ḡekirato, “Toma tu Sabadi, ḡemu geda asi bono ḡwa-rakao rakaoa, taravatu.”

¹¹ Ḡia na evaḡa-veserito, ekirato, “Au bevaḡa-namogu tarimana na bekiragu, bekira, ‘Ḡemu geda noḡabi-vaisia, be noraka,’ besi.”

¹² Benamo ḡia na ḡedanaḡiato, ḡekirato, “Mo tu kamara tarima na bekiramu, ‘Ḡemu geda noḡabi-vaisia, be noraka,’ besi?”

¹³ Senaḡi mo Iesu na evaḡa-namoato tarimana tu asi ribana, dei na evaḡa-namoato, korana Iesu tu eraka-veḡitato, tarima ḡutuma mo gabu ai ve-karavari na.

¹⁴ Gabivau Iesu na mo tarima Rubu Veḡa nuḡanai edoḡariato, benamo ekiraiato, ekirato,

“Nosegāgi, maitoma gōi tu bonamo. Veigā rakavana ta asi ma bono vei-ģenoģoia, rakava barego vedaureana ta na beģabimuni ġesi.”

¹⁵ Benamo mo tarima erakato, eiaģoto, Iuda tarimari ea kira-vararito, ġia tu Iesu na evaģa-namoato.

¹⁶ Monana vau Iuda tarimari na Iesu ġevaģa-rakavaiato-ģoi, korana Sabadi ai mo vevaģa-maģuri veigāna eveiato nai.

¹⁷ Benamo Iesu na evaģa-veserito, ekirato, “Au Tamagu tu vanaģivanagi eģauveini naima, au maki aģauveini.”

¹⁸ Moģesi ma ekirato nai, Iuda tarimari ġeri ura tu dabara ta veģata beģene ġoitaģoa, be Iesu tu beģene vaģi-masea ġetato. Dia mo Sabadi asi ekorana-iaģiato moģo dainai, senaģina ekirato, Barau tu ġia Tamana ma etato. Korana mo dabarai ġia tu Barau ġesi ilaila etato.

Barau Natuna ġena seģuka

¹⁹ Benamo Iesu na evaģa-veserito, ekirato, “Moģoni, au na akira-korikorimini, Natuna ġereģana na kara ta asi beveiani, senagi Tamana ġena veigā beģitarini veigari moģo ġia na beveirini. Tamana kara eveini dagarari mabarabarari Natuna na maki beveirini.

²⁰ Korana tu Tamana na Natuna eura-viniani, ema ġia na eveirini dagarari mabarari maki evaģa-ģitaiani. Oba, dagara barego lelevaģiri maki ġenai bevaģa-foforiani, maiģeri dagara maki beģe vanaģirini, ġomi nuģami beģene farevaģi ġana.

21 Vaḡa-ilailana Tamana na mase tarimari evaḡa-vaisi-raḡerini, benamo maḡuri evinirini kavana, Natuna na maki ḡena ura tarimari maḡuri evinirini.

22 Tamana na tu tarima ta asi evaḡa-kotaiani, korana vevaḡa-kota seḡukana mabarana tu Natuna eviniato.

23 Moḡa tauna tu, tarimarima mabarari na Natuna beḡene gubakaua, Tamana ḡeguba-kauani kavana. Natuna asi eguba-kauani tarimana na tu Tamana maki asi egubakauani, korana Tamana na tu Natuna etuḡuato.

24 Moḡoni au na akiramini, au ḡegu guruḡa eseḡaḡiani ema etuḡuguto Barauna evaḡa-moḡoniani tarimana na maḡuri vanaḡivanāḡi varau beḡabia. Ġia tu Barau ḡena Kota nuḡanai asi beraka-toḡani. Asiḡina. Mase varau beragakwaneana, maḡuri nuḡanai varau beraka-toḡa.

25 Moḡoni akiramini, ḡarona roḡo beiaḡomani, ma varau bevotu, mase tarimari na Barau Natuna garona beḡe seḡaḡiani, ma beḡe seḡaḡiani tarimari tu beḡe maḡurini.

26 Korana tu Tamana tauḡena ḡenai maḡuri etanuni ilailanai, Natuna maki moḡesi eviniato, maḡuri ḡenai etanuni.

27 Ema ḡia Natuna maoro eviniato, bene vevaḡa-kota ḡana, korana ḡia tu Tarimarima Natuna.

28 Nuḡami asi beḡene farevaḡi! Ġarona mani eiaḡomani, mase tarimari mabarari roḡo gara nuḡari ai na Barau Natuna garona beḡe seḡaḡiani.

29 Benamo beḡema raka-rosini: Vei-namo tarimari beḡe vaisi-raḡeni, maḡuri beḡene ḡabia ḡana,

a vei-rakava tarimari beḡe vaisi-raḡeni, rakava voina metona beḡene ḡabia ḡana.”

Iesu beḡe kiraḡi-foforiani

³⁰ “Au tu ḡereḡagu na dagara ta asi baveiani riba. Avevaḡa-kotani maki Barau na ekiraguni aseḡaḡirini ilailari ai aveirini, moḡa lorinai ḡegu vevaḡa-kota tu roroḡoto, korana dia au tauḡegu ḡegu ura ta akorana-iaḡiani, senaḡi au etuḡuguto Barauna ḡena ura moḡo aveiani.

³¹ Bema au tauḡegu moḡo bara vekiraḡi-fofori nai tu, au ḡegu guruḡa tu asi tau vaḡa-moḡonina.

³² Senaḡi tarima ta na maki au evaḡa-moḡoniguni, ma au ribagu, ḡia na au ekiraḡi-foforiguni guruḡana tu moḡoni.

³³ Ġomi na tarima kotari ḡotuḡu-iaḡorito Ioane ḡenai, benamo ḡia na guruḡa moḡonina eki-raḡiato.

³⁴ Au vaḡa-moḡonigu guruḡari tu dia tari-marima ḡerina eiaḡomani, a Ioane bakiraḡia korana tu, ḡomi maḡuri boḡono doḡaria uranai.

³⁵ Ioane tu noḡa moḡo lamefa eḡarato-ḡoi ema emore-taḡoto-ḡoi, benamo ḡomi mo faka kotunai ḡemi ura tu, ḡia ḡena mamai boḡono iaku-tanu moḡo ḡotato-ḡoi.

³⁶ Senaḡi au ḡevaḡa-moḡoniguni veiḡari na, Ioane na evaḡa-moḡoniguni guruḡari, moḡeri tu ḡevanaḡirini. Korana tu Tamagu na eviniguto ḡauveina maitoma aveiani, mainana au evaḡa-moḡoniguni, au tu Tamagu na etuḡuguto.

³⁷ Au tu Tamagu na etuḡuguto, ma ḡia tauḡena na maki au ekiraḡi-foforiguto. Ġomi na ḡia garona

tu roḡosi ḡoro seḡaḡia, ema vetoḡana maki roḡosi ḡoro ḡitaia.

38 Ema ḡena guruḡa ḡomi nuḡami ai tu asi etanuni, korana ḡia na etuḡuato tarimana tu asi ḡovaḡa-moḡoniani.

39 Ḳomi na Buka Veaḡa guruḡari ḡovetau-ginikaurini, korana ḡomi ḡotuḡamaḡini tu, moḡeri guruḡa nuḡari ai maḡuri vanaḡivanāḡi boḡo doḡariani. Moḡeri guruḡa na tu au ḡekiraḡiguni.

40 Senaḡina ḡomi maḡuri ḡabiḡabina uranai au ḡegu ai iaḡoma tu asi ḡourani.

41 Au tu tarimarima ḡerina vevaḡa-raḡe tu asi avetauani.

42 Senaḡi ḡomi aiḡesi, au tu ma ribagu. Au ma ribagu ḡomi nuḡami o lorumi ḡuturi ai Barau uravinina tu asi etanuni.

43 Au aiaḡomato tu Tamagu aranai, ma asi ḡoḡabi-raḡeguni. Senaḡi tarima boruna ma beiaḡomani tauḡena aranai nai tu, boḡo ḡabi-raḡeani.

44 Ḳomi tu tauḡemi fakami ai moḡo ḡovevaḡa-raḡeni tu ḡoḡabi-raḡerini. Senaḡi mo vevaḡa-raḡe tu Barau ḡereḡana na moḡo beveiani. Ma Barau ḡenana eiaḡomani mo vevaḡa-raḡe, ḡomi na tu asi ḡourani boḡono ḡabia. Bema ḡomi maniḡesi tauḡemi fakami ai moḡo ḡovevaḡa-raḡeni nai tu, kamasi au boḡo vaḡa-moḡoniguni?

45 Asi boḡono tuḡamaḡi, au na Tamagu ḡoiranai bavaḡa-daḡamini, asiḡina. Vaḡa-daḡa tarimana tu ḡoḡabi-raḡeani tarimana, Mose, ḡia na ḡomi bevaḡa-daḡamini.

⁴⁶ Bema ġomi na Mose moġoni boġoro vaġa-moġonia nai tu, au maki boġoro vaġa-moġonigu, korana ġia na tu au varigu etoreato.

⁴⁷ Senaġina bema ġia na etoreato guruġana asi boġo vaġa-moġoniani nai, au ġegu guruġa tu kamasi boġo vaġa-moġoniani?”

6

Iesu na daġara imaima (5,000) eġuburito

Luka 9:10-17

¹ Moġa murinai Iesu Galilea kouna na evanaġi-iaġoto tavi ta reke ġana. Mo kou arana ta tu Tiberia.

² Benamo tarimarima vovoka tabutabu ġia murina na ġeiaġoto, korana vetoġa boruri eveito keve tarimari ġeri ai ġeġitarito nai.

³ Moġa murinai Iesu ġoro ġana evaraġeto, benamo monai ġena mero ġesi ġetanu-tarito.

⁴ Iuda tarimari ġeri vereko arana Pasova ekavinaġito-ġoi ġoirai. (Mai tu Iuda tarimari mase aneruna na evanaġirito moġo, asi evaġirito, verekona).

⁵ Iesu eboġe-vaisito, tarimarima asisebo ġia ġenai ġeiaġomato-ġoi, benamo ġia na Filipino ekiraiato, ekirato, “Ġita ġaniġani tu ainai toma tavoini, maġeri tarimarima mabarari taġubu-iaġirini?”

⁶ Iesu moġesi ekirato, korana Filipino nuġana bene ribaia ġana. A ġia tu ma ribana kara beveiani.

⁷ Filipino na evaġa-veiseato, ekirato, “Silva moniri sinau ruarua (200) na ġaniġani dagarari bita voini, senaġi asi beġe ilailani, mai tu koturi koturi moġo maki asi veġata mabarari beġe

ḡanini.” (Silva moniri sinau ruarua (200) tu tarima ta davana ḡue imaima toitoi (8) nuḡanai beḡabini kavana).

⁸ Ḡena mero ta arana Anduru, Simona Petero tarina, ḡia na ma evaḡa-veſeato, ekirato,

⁹ “Mero misina ta maiḡa, ḡia tu ma ḡana beredi imaima (5) e maḡani-kone ruarua (2). Senaḡi asi beḡe ilailani mai tarimarima mabarari ḡeri ai tuna.”

¹⁰ Iesu na ekirarito, ekirato, “Tarimarima ḡokirari, ḡetanutanu-tari.” Mo gabu moḡa ḡauḡana tu vovoka. Benamo tarimarima mabarari ḡetanutanu-tarito. Tau ḡereḡari moḡo mabarari tu 5,000 kavana.

¹¹ Benamo Iesu na mo beredi eḡabirito, Barau evaḡa-namoato, benamo ḡetanutanu-tarito tarimari mabarari ḡevini-vaḡa-ḡaurito. Maḡani-kone maki moḡesi eveirito, mabarari ḡeḡabito ḡeri ura ilailari ai.

¹² Ḡia mabarari ḡeḡani-maseto, benamo Iesu na ḡena mero ekirarito, ekirato, “Beredi kwari mabarari ḡovaḡa-vegogori, misina ta maki asi bene rekwa-rekwa.”

¹³ Benamo mo beredi ḡeḡanirito kwakwari moḡeri mabarari ḡevaḡa-vegogorito, boſeḡa gabanana ruarua (12) ḡevaḡa-vonurito.

¹⁴ Tarimarima na Iesu na mai vetoḡa boruna eveiato ḡeḡitaiato nai, ḡekirato, “Moḡoni, mai tu peroveta tarimana tanobara ḡana beiḡomani ḡetato tarimana.”

¹⁵ Iesu eribato, tarimarima tu beḡe iaḡomani, ḡia beḡema ḡabi-tariani ḡeri kini ai beḡene vaḡa-

iaġoa ġana. Moġesina naima ġereġana ġoro ġana ma eiaġo-ġenoġoito.

Iesu nanu iatanai erakato

Mataio 14:22-33; Mareko 6:45-52

¹⁶ Elaviboġi-iaġoto nai, Iesu ġena mero kou ġana ġevariġoto.

¹⁷ Monai ġasi tai ġeraġeto, benamo kou na ġevanaġito, Kaperanauma ġana ġeiaġoto. Mo tu varau eboġito, ma Iesu tu roġosi bere rakakau ġia ġeri ai.

¹⁸ A iavara baregona tu eragato-ġoi, be mo kou ureurena maki ebaregato.

¹⁹ Iesu ġena mero kilomita imaima (5) o imaima sebona (6) kavana ġasi ġelevaiato nuġanai, ġia na Iesu ġeġitaiato, nanu iatana na eraka-iaġomato-ġoi, ġasi eiaġoma-viniato-ġoi, benamo ġia tu ġegarito.

²⁰ Iesu na ekirarito, ekirato, “Asi ġogari, mai tu au.”

²¹ Benamo ġia ġeġabi-raġeato, ġasi ai eraġekauto, ma asikauna tu ġeiaġo-viniato-ġoi gabunai ġevotuto.

Tarimarima na Iesu ġevetauato

²² Elaġanito boġiboġinai, tarimarima vovoka Iesu ġena mero ġasi ai ġeraġeto gabunai ġeruġa-taġoto-ġoi. Ġia ġeribato, tovtovonai monai ġasi tu sebona moġo mo kou rikinai. Ema ma ribari maki, Iesu tu ġena mero ġesi mo ġasi ai asi eraġeto, ġena mero tu ġereġari moġo ġeraġeto ema ġevanaġi-iaġoto.

²³ Ġasi kotari Tiberia na ma ġeiaġomato, kou rikinai ġema darokauto. Ġia ġedarokauto

gabuna moĝa tu, Vereĝauka na beredi Barau evaĝa-namoato murinai, tarimarima evinirito, ĝeĝanirito gabuna sevinaĭ.

²⁴ Mo tarimarima ĝeriba-maoroto, Iesu ma ĝena mero ĝesi monai tu asiĝina, benamo mo ĝasi ai ma ĝeraĝekauto, Kaperanauma ĝana ĝevanaĝi-iaĝoto, Iesu ĝea vetauato.

Iesu tu maĝuri ĝaniĝanina

²⁵ Tarimarima na Iesu kou tavi ta kefonai ĝedoĝariato, benamo ĝekiraiato, ĝekirato, “Ve-vaĝa-riba tarimamu, ĝoi tu aitoma mainai boma votu?”

²⁶ Iesu na evaĝa-veserito, ekirato, “Au na moĝoni akiramini, ĝomi na au ĝovetauguni korana tu mo beredi ĝoĝanito, benamo ĝoĝani-maseto, a dia mo vetoĝa boruri ĝoĝitarito nai, ĝovetauguni.

²⁷ Ma beĝe rakavani ĝaniĝaniri ĝauveiri asi boĝono vei, senaĝi ĝaniĝani roĝo betanu-iaĝoni, beiaĝoni mo, maĝuri vanaĝivanaĝi, ĝauveina boĝono vei. Mo ĝaniĝani tu Tarimarima Natuna na bevinimini, korana Tamana Barau na ĝia ĝenai vetoĝa ta eveiato, mo tu ĝia evaĝa-moĝoniato vetoĝana.”

²⁸ Benamo ĝedanaĝiato, ĝekirato, “Ĝai Barau ĝena ura ĝauveiri ĝaveini baĝa toni tu kara baĝana veia?”

²⁹ Iesu na evaĝa-veserito, ekirato, “Barau ĝena ĝauvei ĝomi na boĝono veia etoni ĝauveina tu maĝa moĝo: Etuĝuato tarimana boĝono vaĝa-moĝonia.”

³⁰ Ĝia na ma ĝedanaĝiato, ĝekirato, “Ĝoi na ĝai ĝema tu kamara vetoĝa boruna boveiani baĝa

g̃itaiani, benamo g̃oi baḡa vaḡa-moḡonimuni? Ġoi na kara boveiani?

³¹ Ġai senema na tu mana ḡeḡaniato tano fakanai, Buka Veḡa nuḡanai ekirani kavana, maḡesi ekirani, ‘Ġia na beredi guba na evinirigorito ḡeḡanito.’ ”

³² Iesu na evaḡa-veserito, ekirato, “Moḡoni veḡata akiramini, dia Mose na mo beredi guba na evinimito. Asiḡi. Au Tamagu na tu moḡoni beredi korikorina guba na evinimini.

³³ Korana Barau ḡena beredi tu guba na emariḡoto tarimana. Ġia na tanobarai ḡetanuni tarimari maḡuri evinirini.”

³⁴ Benamo ḡia na ḡekiraiato, ḡekirato, “Vereḡauka, mani beredi ḡaro mabarari ai bono vinima.”

³⁵ Iesu na ekirarito, ekirato, “Maḡuri beredina tu au maḡegu. Au ḡegu ai beiaḡomani tarimana tu asi ma bevitoani, ema au bevaḡa-moḡoniguni tarimana tu, bokana asi ma bekokeni.

³⁶ Senaḡi au na ḡomi tu varau akiramito, ḡoḡitaguni, senaḡi asi ḡovaḡa-moḡoniguni.

³⁷ Tamagu na au eviniguto tarimari mabarari tu, au ḡegu ai beḡe iaḡomani, ema deikara au ḡegu ai beḡe iaḡomani tarimari, au na asi balai-ḡenoḡoirini.

³⁸ Korana au guba na amariḡoto tu, dia au ḡegu ura bana veia ḡana, senaḡina au etuḡuguto Barauna ḡena ura bana veia ḡana.

³⁹ Ema au etuḡuguto Barauna ḡena ura tu, au eviniguto tarimari mabarari ta asi bana vei-rekwa rekwaia, a mabarabarari mase na ma bana vaḡa-variḡisi ḡenoḡoiri ḡaro magonai.

40 Korana au Tamagu ġena ura tu, Natuna beġe ġitaiani ema beġe vaġa-moġoniani tarimari mabarari na maġuri vanaġivanaġi beġe ġabiani, ma ġaro dokonai ma bavaġa-variġisi ġenoġoirini.”

41 Benamo Iuda tarimari ġemugu-muguto, korana ġia ekirato, “Au tu guba na amariġoto beredina.”

42 Benamo ġekirato, “Mai tarima tu Iesu, Iosefa natuna, nene? Ġia tamana e sinana tu ġita ribara. Ma kamara dabarai ġia tu ekirani, ‘Au tu guba na amariġoto?’”

43 Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Ġomi tauġemi fakami ai mugumugu ġovaġa-dokoa.

44 Au ġegu ai ta asi beiaġoma-kavani, senaġina Tamagu, au etuġuguto Barauna, ġia na deikara au ġegu ai beinu-kaviani tarimana moġo. Ema au ġegu ai beiaġomani tarimana tu, au na ġaro dokonai mase na bavaġa-variġisi ġenoġoiani.

45 Peroveta tarimari na maiġesi ġetoreato, ‘Ġia mabarari Barau na bevaġa-ribarini.’ Tamagu ġeseġaġi-viniani ema ġenana riba ġeġabini tarimari mabarari tu, au ġegu ai beġe iaġomani.

46 Au tu asi akirani, tarima ta na Tamagu eġitaiato atoni, senaġi Barau ġenana eiaġomato tarimana ġereġana na moġo Tamagu eġitaiato.

47 Moġoni akiramini, au evaġa-moġoniguni tarimana na maġuri vanaġivanaġi beġabiani.

48 Maġuri beredina tu au maiġegu.

49 Ġomi senemi na tano fakanai mana ġeġanitoġoi, senaġi ma ġemaseto.

50 A guba na emariġoni beredina tu maiġea, ġia beġaniani tarimana tu asi bemaseni.

51 Au tu maḡuri beredina guba na amariḡoto. Tarima ta na mai beredi beḡaniani, ḡia tu be-maḡuri-vanaḡi vanaḡini. Mai beredi au na bavini-ani tu au viriḡogu. Au viriḡogu bavini-fitoḡaiani korana tu, tanobarai ḡetanuni tarimari na maḡuri beḡene ḡabia ḡana.”

52 Mainana Iuda tarimari tauḡeri fakari ai veḡare-veḡare baregona eḡorato, ḡia ḡekirato, “Mai tarima na tu kamara dabarai ḡia viriḡona bevinirani bita ḡaniani?”

53 Iesu na ekirarito, ekirato, “Moḡoni akiramini, bema ḡomi na Tarimarima Natuna viriḡona asi boḡo ḡaniani ema rarana asi boḡo niuani nai, ḡomi nuḡami ai maḡuri asi betanuni.

54 Deikara na au viriḡogu beḡaniani ema raragu beniuani tarimana tu, maḡuri vanagivanagī beḡabiani, ema au na ḡaro dokonai mase na bavaḡa-variḡisi ḡenoḡoiani.

55 Korana au viriḡogu tu ḡaniḡani korikorina, ema au raragu maki niuniu dagarana korikorina.

56 Deikara au viriḡogu beḡaniani e raragu beniuani tarimana tu, au nuḡagu ai betanuni, ema au maki ḡia nuḡanai batanuni.

57 Tamagu maḡurina na etuḡuguto ema au tu ḡia koranaī amaḡurini. Moḡa ilailanaī au viriḡogu beḡaniani tarimana maki bemaḡurini, korana au amaḡurini.

58 Au tu guba na emariḡoto beredina maiḡegu. Ḡomi senemi tu mana ḡeḡanito ma ḡemaseto. Senaḡi mai beredi beḡaniani tarimana tu be-maḡuri-vanaḡi vanaḡini.”

59 Iesu na maiḡeri guruḡa Iuda tarimari rubu

ai ekiraġirito, Kaperanaumai evevaġa-ribato-ġoi nuġanai.

Maġuri vanaġivanaġi guruġari

⁶⁰ Iesu ġena mero ġutuma na mai guruġa ġeseġaġiato nai tu, ġekirato, “Mai vevaġa-riba guruġana tu gwaġiġi rakava, dei na beġabi-raġeani.”

⁶¹ Iesu ribana ġena mero na mo guruġa ġemugumugu-iaġiato-ġoi, benamo ekirarito, ekirato, “Mai guruġa na bevaġa-daġa-raġemi?”

⁶² Bema ġomi na Tarimarima Natuna boġo ġitaiani, beġenoġoi-varaġeni, etanu-iaġiato gabuna ġana tu kamasi?

⁶³ Barau Iaukana na maġuri evinirani; tauġani na asi bevaġa-kavarani. Au na avaġa-guruġamini guruġari tu Iauka, ema ġia nuġari ai tu maġuri etanuni.

⁶⁴ Senaġi ġomi kotari na tu asi ġovaġa-moġoniguni.” Iesu ribana tovotovona na veġata, deikara ta na tu asi evaġa-moġoniato-ġoi ema deikara na maki ġia berevaiani.

⁶⁵ Ma ekirato, “Moġesina naima au na akiramito, ta au ġegu ai asi beiaġoma-kavani, senaġi Tamagu na bevaġa-moġoniani tarimana vau beiaġomani.”

⁶⁶ Mo guruġa ġeseġaġiato, monana Iesu ġena mero ġutuma ġia ġenana ġeraka-veġitato, ema ġia ġesi asi ma ġerakao-vegogoto-ġoi.

⁶⁷ Benamo Iesu na ġena mero gabanana ruarua (12) edanaġirito, ekirato, “Ġomi maki ġourani boġono raka-veġita ba?”

⁶⁸ Simona Petero na evaḡa-veſeato, ekirato, “Vereḡauka, ḡai tu deikara ḡenai ma baḡa iaḡoni? Maḡuri vanaḡivanāḡi guruḡari tu ḡoi ḡemu ai.

⁶⁹ Ġai na ḡavaḡa-moḡonimuni ema ḡaribakorikorini, ḡoi tu Barau ḡena Veaḡa Tarimana.”

⁷⁰ Iesu evaḡa-veſeto, ekirato, “Au na ḡomi gabanana ruarua (12) aḡabi-viriḡimito nene? Senaḡi sebomu ta tu bodiabolo.”

⁷¹ Ġia na tu Iudas, Simona Isakariota natuna, ekiraḡiato. Iudas maki mo mero gabanana ruarua (12) fakari merona ta, senaḡi ḡia na Iesu vau berevaiani.

7

Iesu ma tarina merori ḡesi

¹ Moḡa murinai Iesu tu Galileai erakaoto-ḡoi. Ġia asi eurato, Iudea ḡana bene iaḡo, korana Iuda tarimari monai ḡeri ura tu, ḡia beḡene vaḡia.

² Iuda tarimari ḡeri Fouta Verekona ḡarona ekavinaḡito. (Mai fouta verekona ḡeveiato-ḡoi nai tu, fouta ḡeragato-ḡoi, benamo nuḡari ai ḡetanuto-ḡoi, korana seneri tano fakanaḡi fouta nuḡari ai ḡetanuto-ḡoi, moḡa beḡene tuḡamaḡi-iaḡia ḡana).

³ Benamo Iesu tarina merori na ḡekiraiato, ḡekirato, “Mai gabu noraga-kwanea, Iudea ḡana bono iaḡo, benamo oveirini dagarari ḡemu mero na beḡene ḡitari.

⁴ Korana deikara tauḡena bene vevaḡa-fofori etoni tarimana, beḡene ribaia uranai tu, kara ta asi bevei-vekuretoḡaiani. Ma ḡoi tu maiḡeri

veīga oveirini, be tanobara mabarari ai novevaḡa-fofori!”

⁵ Korana Iesu tarina mabarari na maki ḡia tu asi ḡevaḡa-moḡoniato-ḡoi.

⁶ Moḡa lorinai Iesu na ekirarito, ekirato, “Au ḡegu ḡaro tu roḡosi bene raḡasi. A ḡomi ḡemi ai ḡaro mabarari tu loriri ai moḡo.

⁷ Tanobara na ḡomi tu asi ebaru-vinimini, senaḡi au tu ebaru-viniguni, korana au tu veīga rakavari eveirini dagarari akiraḡi-foforirini.

⁸ Ḡomi boḡono iaḡo mo vereko ḡana. A au tu asi baiaḡoni, korana au ḡegu ḡaro korikori tu roḡosi roḡo bene raḡasi.”

⁹ Iesu moḡesi ekirato, benamo Galileai etanuto.

Iesu Ierusalemā ai

¹⁰ Iesu tarina merori ḡeiaḡoto mo vereko ḡana, muriri ai Iesu maki ma eiaḡoto. Senaḡi asi erakafoforito, a vekuretoḡai eiaḡoto.

¹¹ Mo vereko gabuna Iuda tarimari na tu mo vereko nuḡanai ḡevetauato-ḡoi, ḡevedanaḡi-vedanaḡito-ḡoi, ḡekirato-ḡoi, “Ḡia tu ainai?”

¹² Mo ḡutuma-bara nuḡanai Iesu kiraḡi-ḡairiḡairina tu ebarego-rakavato. Tarima kotari ḡekirato-ḡoi, “Ḡia tu tarima namona” ḡetato. Ma kotari tu ḡekirato-ḡoi, “Asiḡi, ḡia na tarimarima eḡorikau-darere darererini.”

¹³ Senaḡi tarima ta na asi eguruḡa-iaḡi foforiato, korana ḡia mabarari Iuda vereri gariri ḡeveito-ḡoi.

¹⁴ Vereko ḡarori kotari ḡekorito, kotari roḡo moḡeri nuḡanai vau, Iesu Rubu Veaḡai erakatoḡato, benamo evevaḡa-ribato.

15 Benamo Iuda tarimari ġeġaba-vedaureato, ġekirato, “Mai tarima vevaġa-riba guruġari tu kamasi eribato, ġia vevaġa-riba gabuna ta ġana riba-vetau tu asi eiaġoto.”

16 Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Kara au avevaġa-riba iaġini tu dia au ġegu vevaġa-riba, senaġi au etuġuguto Barauna ġenana ġeiaġomani.

17 Bema tarima ta eurani Barau ġena ura bene veiri etoni tarimana na, au ġegu vevaġa-riba guruġari beribarini. Beribani, au ġegu vevaġa-riba guruġari Barau ġenana ġeiaġomani, o au tauġegu ġeguna moġo.

18 Tarima ta deikara ġena ura guruġari eki-raġini tu, tauġena arana vaġa-raġena dabarana evetauani. Senaġi au etuġuguto Barauna vaġa-raġena dabarana eveiani tarimana ġenai tu, guruġa moġonina etanuni, a ġia ġenai ġofaġofa ta tu asi etanuni.

19 Mose na ġomi taravatu tu evinimito, ene? Senaġi ġomi ta na mo taravatu tu asi ġokorana-iaġiani. Ma karase nai ġomi na au tu ġovaġigu ġotoni?”

20 Mo tarimarima ġutuma ġevaġa-veseto, ġekirato, “Ġoi tu iauka rakavana ta na eboroġimuto. Deikara na nevaġimu otoni?”

21 Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Au na mainai Ierusalemaj veiġa boruna sebona aveiato nai, ġomi mabarabarami nuġami ġefarevaġini.

22 Mose na mero tauġaniri kefi-lamavaġi veiġana evinimito, moġa lorinai ġomi na mero keiri Sabadi ai maki kefiri ġolama-vaġirini. Mo kefi-lamavaġi veiġana tu dia Mose na esinaiato, senaġi ġomi senemi na ġesinaiato.

23 Bema mero tauḡaniri kefiri Sabadi ai ḡolama-vaḡirini Mose ḡena taravatu boḡo vanaḡiani ḡesi, kara dainai au tu ḡobaru-viniguni, Sabadi ai tarima ta bavaḡa-namo ginikaua nai, ei?

24 Ḣomi na dagara tu murikari vetoḡari ai asi boḡono ḡita-viriḡiri, senaḡi dagara mabarari veiḡa roroḡotori ai boḡono ḡita-viriḡiri.”

Mai tarima tu Keriso ba?

25 Benamo Ierusalemata tarimari kotari ḡekirato, “Mai beḡene vaḡia ḡetoni tarimana tu maiḡa.

26 Ḣoḡitaia, ḡia tu ma guguraḡina ḡesi eguruḡani, ma ta na ḡenai guruḡa ta asi ekiraḡiani. Ba betaḡu kanisoro tarimari beḡe riba, Keriso korikorina tu maiḡa.

27 Senaḡi Keriso, (Barau na ekiraḡi-toreato ve-vaḡa-maḡuri tauna), beiaḡomani nai, ta asi beribani ḡia tu ainana beiaḡomani. A mai tarima ainana eiaḡomato ḡita tu mabarara ma ribara.”

28 Iesu roḡo Rubu Veaḡai evevaḡa-ribato-ḡoi nuḡanai, eguruḡa-baregoto, ekirato, “Moḡoni, ḡomi ma ribami au tu deikara e ainana aiaḡomato. Senaḡi au tu dia tauḡegu ḡegu urai moḡo aiaḡomato. Au etuḡuguto Barauna tu moḡoni. Ma ḡomi tu asi ribami ḡia.

29 Senaḡi au ḡia tu ma ribagu, korana au tu ḡia ḡenana aiaḡomato e ḡia na etuḡuguto.”

30 Benamo ḡeḡabi-taria ḡetato, senaḡi tarima ta ḡimana ḡia ḡenai asi evenabakauto, korana ḡena ḡaro korikori tu roḡosi bere votu bene.

31 Senaḡi tarimarima vovoka mai ḡutuma nuḡanai ḡia ḡevaḡa-moḡoniato, ḡekirato, “Keriso

beiaḡomani nai, vetoḡa boruri veiveiri ai mai tarima bevanaḡiani ba?”

Nariḡau tarimari ḡetuḡurito Iesu beḡene ḡabia ḡana

³² Farisea tarimari ḡeseḡaḡito, tarimarima ḡutuma na mo guruḡa Iesu ḡenai ḡekiraḡi-ḡairiḡairito-ḡoi. Moḡa ḡaramanai Farisea tarimari e Rubu Veaḡa vereri baregori na Rubu Veaḡa ḡitaḡauna tarimari kota ḡetuḡurito, Iesu beḡene ḡabia ḡana.

³³ Iesu ekirato, “Au tu ḡaro viravira moḡo ḡomi ḡesi bita tanuni, moḡa murinai ma baraka-veḡitani, etuḡuguto Barauna ḡenai baiaḡoni.

³⁴ Ḡomi na boḡo vetauguni, senaḡi asi boḡo doḡariguni; ema au batanuni gabuna ḡana, ḡomi tu asi boḡo iaḡoni riba.”

³⁵ Benamo Iuda tarimari tauḡeri ḡevedanaḡito, ḡekirato, “Ḡia tu aiḡana beiaḡoni, be ḡita na asi bita doḡariani riba etoni? Betaḡu ḡia tu beiaḡoni irau bese tarimari ḡeri tanobara ḡana, Iuda tarimari ḡutuma maki ḡia fakari ai ḡetanuni gaburi, monai irau bese tarimari bea vaḡa-ribarini.

³⁶ Mai tu kamara guruḡa ḡia na ekiraḡiani, ekirani, ‘Boḡo vetauguni, senaḡi asi boḡo doḡariguni,’ ema, ‘Au batanuni gabuna ḡana ḡomi tu asi boḡo iaḡoni riba?’”

Maḡuri eviniani nanuna

³⁷ Vereko magona ḡarona, mo tu ḡaro barego lelevaḡina, Iesu eruḡa-vaesito, benamo eguruḡa-fouto, ekirato, “Deikara nanu na bokana beko-keni tu, au ḡegu ai bene iaḡoma, nanu benema niu.

38 Buka Veāga nuḡanai ekirani ilailanai, ekirani, ‘Au bevaḡa-moḡoniguni tarimana nuḡana na tu maḡuri nanuna beḡaru-rosini.’ ”

39 Iesu na Iauka moḡesi ekiraḡiato-ḡoi, kamara tarima Iesu ḡevaḡa-moḡoniani tarimari na vau beḡe ḡabiani. Mo ḡaro ai Iauka Veāga tu Barau na roḡosi bere viniri, korana Iesu na Barau ḡena mareva baregona maki roḡosi bere ḡabia nai.

Tarimarima tauḡeri ḡevetavito

40 Tarima kota mo ḡutuma nuḡari ai mo guruḡa ḡeseḡaḡiato, benamo ḡekirato, “Moḡoni, ḡita na peroveta tarimana tanariani tarimana tu maḡea.”

41 Tarima kotari ḡekirato, “Mai tu Keriso.” Senaḡi kotari ḡekirato, “Asiḡi, Keriso tu Galilea na asi beiaḡomani.

42 Buka Veāga nuḡanai ekirani, Keriso tu Davida besena na beiaḡomani, ema Betelehemai, Davida etanuto-ḡoi vanuḡanai, bemaḡurini.”

43 Moḡesina naima tarima tauḡeri fakari ai moḡo ḡevetore-kirato, korana Iesu ḡaramanai.

44 Tarima kota ḡeurato beḡene ḡabia, senaḡina ta ḡimana ḡia ḡenai asi evenabakauto.

Iuda vereri na Iesu asi ḡevaḡa-moḡoniato

45 Rubu Veāga ḡitaḡauna tarimari ḡeḡenoḡoito, benamo Rubu Veāga vereri baregori ema Farisea tarimari na ḡedanāḡirito, ḡekirato, “Karase nai ḡia tu asi boḡo ḡori-iaḡomaia?”

46 Rubu Veāga ḡitaḡauna tarimari ḡevaḡa-veseto, ḡekirato, “Mai tarima eguruḡani kavana, ta roḡosi bene guruḡa.”

47 Benamo Farisea tarimari na ġekirarito, ġekirato, “Be, ġomi maki ġia na beġofami?”

48 Veġorikau tarimana ta o Farisea tarimana ta na ġia evaġa-moġoniani ba? Asiġina!

49 A mai tarimarima na ġevaġa-moġoniani, ġia tu Mose ġena taravatu asi ribari tarimari. Barau na ġeri rakava voiri bevinirini.”

50 Farisea tarimana ta monai arana Nikodemo. Ġia tu boġi ta eiaġoto Iesu ea ġitaiato tarimana. Ġia na ekirarito, ekirato,

51 “Ġita ġera taravatu ekirani, tarima tu ġena guruġa ġeseġaġi-guineani roġo, moġa murinai vau ġena rakava voina metona beġe viniani.”

52 Ġia na ġevaġa-veŋato, ġekirato, “Ġoi maki Galilea tarimamu ba? Buka Veaġa nuġana bono vetaua, monana boribani, peroveta tarimana ta Galilea na tu asi beiaġomani.”

[53 Benamo tarimarima mabarari ġeri numa ġana ġeiaġoto.

8

Veġura-vanaġi vavinena

1 Senaġi Iesu tu Olive Ġorona ġana eiaġoto.

2 Ma elaġanito boġiboġi iamoiamo tu ġia ma eġenoġoito Rubu Veaġa ġana. Monai tarimarima mabarari ġeiaġomato ġenai, ġetanu-ġeġeraġiato, benamo etanu-tarito, evaġa-ribarito.

3 Benamo taravatu ġevevaġa-riba iaġirito-ġoi tarimari e Farisea tarimari na vavine ta Iesu ġenai ġeġori-iaġoato. Mo vavine tu eveġura-vanaġito-ġoi nuġanai ġedoġariato, benamo

gēgōri-iaḡoato mo, Iesu ḡesi ḡetanu-taḡoto-ḡoi tarimari mabarari ḡoirari ai ḡea vaḡa-ritoḡoato.

4 Iesu ḡekiraiato, ḡekirato, “Vevaḡa-riba tarimamu, mai vavine tu eveḡura-vanaḡini-ḡoi nuḡanai beḡe ḡoitaḡoa.

5 Ma Mose ḡena taravatu ekirani, moḡesi beḡe veini vavineri tu, fore na baḡana taki-maseri. Ḡoi tu kara mani otoni?”

6 Moḡesi ḡekirato tu, Iesu ḡeriba-ḡaniato, beḡene vaḡa-daḡaia ḡana. Senaḡi Iesu etutuḡu-tarito, tano ai didina ta na etoretoreto.

7 Ḡia na roḡo Iesu ḡedanaḡiato-ḡoi nai, eruḡa-vaisito, benamo ekirarito, ekirato, “Deikara ḡomi fakami ai roḡosi roḡo bene vei-rakava nai tu, ḡia na fore bene ḡabia, mai vavine bene ḡidara-guinea.”

8 Benamo Iesu ma etoḡa-tarito, tano ai ma etoretoreto.

9 Ḡia na mo guruḡa ḡeseḡaḡiato nai, ḡia tata nuḡari ai ḡeribato ma ḡeri vei-rakava, benamo irau sebori-sebori ḡerakaraka-veḡitato; tau ḡaukari ḡeraka-guineto murinai vau ḡuru-gabi ma ḡerakato. Iesu ḡereḡana moḡo etanuto, monai roḡo eruḡa-taḡoto-ḡoi vavinena ḡesi.

10 Ḡia eruḡa-vaisito nai tu, tarima ta asi eḡitaiato, mo vavine moḡo, benamo edanaḡiato, ekirato, “Ḡoi beḡe vaḡa-daḡamu tarimari tu aiḡeri? Ta na ḡemu rakava voina metona asi bevinimu?”

11 Mo vavine evaḡa-veseto, ekirato, “Vereḡauka, sebona ta maki asiḡina.” Benamo Iesu ekirato, “Au na maki ḡemu rakava voina metona asi bavanimuni. Noiaḡo, senaḡi asi ma

bono vei-rakava ġenoġoi.”]

Iesu tanobara mamana

¹² Benamo Iesu na tarimarima ma eġobata-vinirito, ekirato, “Au tu tanobara mamana. Deikara au murigu ai berakani tarimana tu, mukunai asi berakani, senaġi maġuri mamana beġabiani.”

¹³ Farisea tarimari na ġekiraiato, ġekirato, “Ġoi tu tauġemu ovekiraġini; be ġoi ġemu vekiraġi tu asi moġoni.”

¹⁴ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Asiġi, au tauġegu avekiraġini, senaġina au na kara akiraġiani tu moġoni. Korana au ribagu ainana aiaġomato ema aiġana ma baiaġoni. A ġomi tu asi ribami au ainana aiaġomato ema aiġana ma aiaġoni.

¹⁵ Ġomi tu tarimarima ġeri vevaġa-maoro dabaranai ġovevaġa-maoroni. Au na ta tu asi avavaġa-maoroani.

¹⁶ Senaġi bema au havevaġa-maoroni nai, ġegu vevaġa-maoro tu moġoni. Korana au tu dia ġereġagu moġo avevaġa-maoroni, senaġina Tamagu, au etuġuguto Barauna, au ġesi baġa vevaġa-maoroni.

¹⁷ Ġomi ġemi taravatu ai maki maiġesi ekirani, tarima ruarua na guruġa sebona moġo ġekiraġiani nai tu moġoni.

¹⁸ Au tu tauġegu avekiraġini; ema Tamagu, etuġuguto Barauna, na maki au ekiraġiguni.

¹⁹ Benamo ġia na ġedanaġiato, ġekirato, “Ġoi tamamu tu ainai?” Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Ġomi tu asi ribami au, ma Tamagu maki asi

ribami. Bema au boḡoro ribagu tu, Tamagu maki ḡoro ribaia.”

²⁰ Iesu na mai ḡena guruḡa tu Rubu Veāḡai evevaḡa-ribato-ḡoi, moni ḡevaḡa-vegogoto-ḡoi mauḡana gabunai. Tarima ta asi evenabakauto ḡenai, korana ḡia ḡena ḡaro roḡosi bere votu.

Au baiāḡoni gabuna ḡana ḡomi tu asi boḡo iaḡoni riba

²¹ Iesu na ma evaḡa-guruḡa ḡenoḡoirito, ekirato, “Au tu araka-veḡitani. Ma ḡomi na boḡo vetauguni, senaḡi ḡemi vei-rakava nuḡanai boḡo maseni. Au baiāḡoni gabuna ḡana, ḡomi tu asi boḡo iaḡoni riba.”

²² Benamo Iuda tarimari ḡekirato, “Ḡia bekira, ḡia beiaḡoni gabuna ḡana ḡita tu asi bita iaḡoni. Moḡa tauna ḡia tu tauḡena bevevaḡini ba?”

²³ Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Ḡomi tu mai tanobara maiḡa mainana eveimito, senaḡi au tu tuḡuna na amariḡoto. Ḡomi tu mai tanobara tarimari, senaḡi au tu dia mai tanobara tarimagu.

²⁴ Moḡa lorinai au na ḡomi bakirami, ḡemi rakavai boḡo maseni. Korana bema au, Keriso, asi boḡo vaḡa-moḡoniguni nai tu, ḡemi rakavai boḡo maseni.”

²⁵ Benamo ḡia na ḡedanaḡiato, ḡekirato, “Ḡoi tu deikara?” Iesu na ma evaḡa-veserito, ekirato, “Tovotovonai veḡata ḡemi akiraḡito-ḡoi kavana.

²⁶ Guruḡa vovoka bara kiraḡiri ema bara vevaḡa-maoro vinimi, korana ḡemi veiḡa lorinai. Senaḡina sebona moḡo, au etuḡuguto Barauna tu moḡoni, ma ḡia ḡenana aseḡaḡito guruḡari tanobarai ḡetanuni tarimari akira-vararini.”

27 Ĝia tu asi ĝetuĝamaĝi-fakato Iesu na mo tu Tamana ekiraĝiato-ĝoi.

28 Benamo ma ekirarito, ekirato, “Ĝomi na Tarimarima Natuna ĝau ĝesi boĝo ĝabi-vaisiani murinai vau, boĝo ribani au tu Keriso. Benamo boĝo ribani, au ĝereĝagu na kara ta ĝegu urai moĝo asi aveiani, senaĝi Tamagu na au kara evaĝa-ribaguni guruĝari moĝo, au na ĝomi akira-varamini.

29 Ema au etuĝuguto Barauna tu au ĝesi, au asi eraga-kwaneguni; korana au na vanaĝi-vanaĝi tu ĝia na eiaku-iaĝirini veiĝari moĝo aveirini.”

30 Tarima vovoka na Iesu ĝevaĝa-moĝoniato, maĝeri guruĝa ekiraĝirito-ĝoi nai.

Aberahamo natuna

31 Benamo Iesu na mo Iuda tarimari, ĝia ĝevaĝa-moĝoniato tarimari, ekirarito, ekirato, “Bema ĝomi na au ĝegu vevaĝa-riba guruĝari boĝo korana-iaĝirini nai, ĝomi tu moĝoni au ĝegu mero korikori.

32 Benamo guruĝa moĝonina boĝo ribaiani, ma mo guruĝa moĝonina na beruĝa-vaĝimini, dagara ta na asi ma bebarubarumini.”

33 Ĝia ĝevaĝa-veseto, ĝekirato, “Ĝai tu Aberahamo garakana ema ĝai tu tarima ta ĝena tuĝu-rakaorakao tarimani tu asi ĝaiaĝoto. Ma ĝoi kamasai nai tu okirani, ‘Guruĝa moĝonina na beruĝa-vaĝimini?’”

34 Iesu na evaĝa-guruĝarito, ekirato, “Akira-korikorimini, deikara rakava eveini, ĝia tu veirakava ĝena tuĝu-rakaorakao tarimana.

35 Tuḡu-rakaorakao tarimana tu numai asi betanu-vanaḡi vanaḡini, senaḡi numa tarimana natuna tu numai betanu-vanaḡi vanaḡini.

36 Moḡa lorinai bema Barau Natuna na beruḡa-vaḡimini nai, ḡomi tu boḡo raka-vaḡi korikorini, dagara ta na asi ma bebarubarumini.

37 Au ribagu ḡomi tu Aberahamo garakana, senaḡi ḡomi ḡourani, au tu boḡono vaḡigu, korana ḡomi na ḡegu vevaḡa-riba guruḡari tu, asiḡina ḡinavaḡi moḡo ḡoḡabi-raḡerini.

38 Au na tu kara Tamagu ḡenai aḡitarito dagarari ḡomi akira-varamini, a ḡomi tu tamami ḡenana ḡoseḡaḡito dagarari ḡomi na ḡoveirini.”

39 Ġia na Iesu ma ḡevaḡa-veseato, ḡekirato, “Ġai tamama tu Aberahamo.” Iesu na evaḡa-veserito, ekirato, “Bema ḡomi moḡoni Aberahamo natuna nai, ḡia na eveirito veḡari ḡomi na maki ḡoro veiri.

40 Au tu Barau ḡenana aseḡaḡirito guruḡari moḡoniri mabarari ḡomi akira-varamini, senaḡi ḡomi ḡourani tu, au ḡovaḡigu ḡotoni. Aberahamo moḡesi asi eveito.

41 Ġomi tu tauḡemi tamami, (Diabolo), na kara eveini veḡana ḡoveiani.” Ġia ḡevaḡa-veseto, ḡekirato, “Ġai tu dia kuḡa-gara tarimama. Ġai Tamama tu Barau moḡo ḡereḡana.”

Diabolo natuna

42 Iesu na ekirarito, ekirato, “Bema Barau moḡoni ḡomi Tamami nai tu, au ḡoro ura-vinigu. Korana au tu Barau sevina na aiaḡomato. Au ḡegu urai asi aiaḡomato, senaḡi ḡia na etuḡuguto.

⁴³ Karase nai au na kara akiraġiani guruġana asi ġotuġa-maġi-fakani? Korana au ġegu guruġa tu asi ilaila boġo seġaġirini.

⁴⁴ Ġomi tu tamamı Diabolo ġena tarimarima, be ġomi ġourani tu tamamı na euravini-rakavarini veġari boġono veiri. Tovotovona na veġata ġia tu vevaġi-deba tarimana ema guruġa moġonina tu asi ekorana-iaġiani, korana ġia nuġanai guruġa moġonina ta tu asi etanuni. Ġia eġofaġofani, moġa tu ġia ġena maġuri korikori. Korana ġia tu ġofaġofa tarimana, ema ġofaġofa mabarari tamari.

⁴⁵ Senaġi au na ġomi tu guruġa moġonina akira-varamini, nuġanai ġomi na au tu asi ġovaġa-moġoniguni.

⁴⁶ Ġomi ta na au ġegu ai vei-rakava ta bodoġaria ba? A bema au na guruġa moġonina akiraġiani nai, kara dainai au tu asi ġovaġa-moġoniguni, ei?

⁴⁷ Barau natuna na Barau ġena guruġa be-seġaġiani. A ġomi tu dia Barau natuna, moġa lorinai asi ġoseġaġini.”

Iesu ema Aberahamo

⁴⁸ Benamo Iuda tarimari na Iesu ġekiraiato, ġekirato, “Ġai tu moġoni ġamaaroni. Ġoi tu Samaria tarimamu ema iauka rakavana na be-boroġimu.”

⁴⁹ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Au tu iauka rakavana na asi beboroġigu. Au tu Tamagu agubakauani, senaġi ġomi na au tu asi ġogubakauguni.

⁵⁰ Au tauḡegu aragu vaḡa-raḡena dabarana asi avetauani; senaḡi tarima ta na evetauani, ma ḡia tu Kota eseḡaḡini tarimana.

⁵¹ Moḡoni veḡata, akiramini, au ḡegu guruḡa bekorana-iaḡirini tarimana tu asi bemaseni.”

⁵² Iuda tarimari ḡekirato, “Ḡai toma baḡa riba-ḡinikau, ḡoi tu iauka rakavana na eborogimuto. Aberahamo emaseto, peroveta tarimari maki ḡemaseto, a ḡoi okirani, deikara na ḡoi ḡemu guruḡa bekorana-iaḡirini tarimana tu asi bemaseni.

⁵³ Ḡai tamama Aberahamo emaseto. Ḡoi na ḡia, tamama Aberahamo, ovanaḡiato, ei? Ḡia emaseto ema peroveta tarimari maki ḡemaseḡosito. Ḡoi otuḡamaḡini, ḡoi tu deikara?”

⁵⁴ Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Bema au tauḡegu bara vevaḡa-raḡe, ḡegu vevaḡa-raḡe tu asi tauna. Senaḡina au tu Tamagu na evaḡa-raḡeguni. Ma ḡia tu ḡomi na ḡokiraḡiani, ḡokirani, ḡomi ḡemi Barau ḡotoni.

⁵⁵ Ḡomi tu asi ribami ḡia, senaḡi au tu ma ribagu ḡia. Bema au bara kira, au asi ribagu ḡia, au tu ḡofaḡofa tarimagu ḡomi kavana, senaḡi au ma ribagu ḡia ema ḡena guruḡa akorana-iaḡirini.

⁵⁶ Ḡomi tamami Aberahamo etuḡa-maḡito, au ḡegu iaḡoma ḡarona beḡitaiani etato, benamo eiakuto. Eḡitaiato, benamo iauna enamoto.”

⁵⁷ Iuda tarimari na Iesu ḡekiraiato, ḡekirato, “Ḡoi ḡemu maḡuri laḡaniri tu gabana imaima (50) maki roḡosi bene doḡaria, ma kamasi tu Aberahamo oḡitaiato otoni?”

⁵⁸ Iesu na evaḡa-veserito, ekirato, “Moḡoni akiramini, Aberahamo roḡosi roḡo bere ḡora veḡata,

au tu atanuto-ḡoi.”

⁵⁹ Benamo fore ḡeḡabito, ḡetakia ḡetato, senaḡi Iesu egumuto, benamo vekaravari na Rubu Veaḡa na eraka-rosito.

9

Iesu na mata-bubu tarimana evaḡa-namoato

¹ Iesu eraka-vanaḡito-ḡoi nuḡanai, tarima ta eḡitaiato. Mo tarima tu mata-bubu emaḡurito.

² Ġena mero na Iesu ḡedanaḡiato, ḡekirato, “Vevaḡa-riba tarimamu, deikara evei-rakavato, benamo mai tarima matana bubu emaḡurito? Ġia ba tamana sinana?”

³ Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Dia ḡia ḡena rakava o dia tamana sinana ḡeri rakava dainai, senaḡi maiḡesi evetoreto korana tu, Barau ḡena seḡuka ḡia ḡenana bene fofori ḡana.

⁴ Au etuḡuguto Barauna ḡena ḡauvei tu laḡani nuḡanai bisini veiri. Boḡi mani eiaḡomani, ma ta asi beḡauveini riba.

⁵ Au roḡo tanobarai atanuni nuḡanai, au tu tanobara mamana.”

⁶ Mai guruḡa ekiraḡiato murinai, Iesu tano ai ekanunuto. Kanununa na nigo emoḡeato, benamo mo nigo na mata-bubu tarimana matana eianaiato.

⁷ Ma ekiraiato, ekirato, “Noiaḡo, ḡoiramu Siloam kounai noa ḡurigia.” Siloam anina tu “Barau na etuḡuato tarimana.” Benamo eiaḡoto, ḡoirana ea ḡurigia, ma eḡenoḡoito nai, matana tu varau eiaḡaiato.

⁸ Ġia sevina tarimari e vanaḡi-vanaḡi enoḡinoḡito-ḡoi gabunai ḡeḡitaiato-ḡoi tarimari

ġevedanaġito, ġekirato, “Mai tarima tu noġinoġi gabunai etanu-taġoto-ġoi tarimana ene?”

⁹ Kota ġekirato, “Tarimana tu maniġa.” Senaġi kota ġekirato, “Asiġina, mani tu tarima boruna ta, senaġina ġitaġitana moġo ġia kavana.” Benamo ġia tauġena ekirato, “Tarimana tu au maiġegu.”

¹⁰ Tarimarima ġekirato, “Be ġoi matamu tu kamasi boiaġaia?”

¹¹ Ġia evaġa-veseto, ekirato, “Mo tarima arana Iesu, ġia na nigo bemoġea, ma au matagu ai beianaia, benamo bekiragu, ‘Siloam kounai noa ġuriġia.’ Baiaġo, baġuriġia, benamo matagu ba-iaġaia.”

¹² Ma ġedanaġiato, ġekirato, “Tarimana tu aiġa?” Ġia evaġa-veseto, ekirato, “Au asi ribagu.”

Farisea tarimari na mo enamoto tarimana ġevedanaġi-iaġiato

¹³ Benamo matana enamoto tarimana Farisea tarimari ġeri ai ġeġori-iaġoato.

¹⁴ Mo ġaro Iesu na nigo emoġeato, ma mata-bubu tarimana matana evaġa-namoato tu Sabadi ġarona.

¹⁵ Moġa lorinai Farisea tarimari na ma ġedanaġi-ġenoġoiato, kamasi matana eiaġaiato. Ġia na ekirarito, ekirato, “Mo tarima na matagu nigo na eianaiato, benamo ġoiragu aġuriġiato, ma toma tu aboġeboġeni.”

¹⁶ Farisea tarimari kotari ġekirato, “Mai tarima tu dia Barau ġenana eiaġomato, korana ġia na Sabadi asi ekorana-iaġiani.” Ma kotari ġekirato,

“Vei-rakava tarimari na moġesina veiġari tu kamasi beġe veirini?” Monana ġia tauġeri fakari ai ġevetavi-kirato.

¹⁷ Benamo Farisea tarimari na mo tarima ma ġedanaġiato, ġekirato, “Ġoi okirani ġia na matamu bevaġa-iaġaia otoni? Ġoi na ġia tu kamasi oġitaiani?” Ġia evaġa-veseto, ekirato, “Ġia tu peroveta tarimana.”

¹⁸ Iuda tarimari na mai tarima ġena guruġa asi ġevaġa-moġoniato, korana ekirato, “Tovotovonai au matagu tu bubu, a mai vau aboġeboġe-ginikauni.’ Moġa lorinai tamana e sinana ġekea-iaġomarito.

¹⁹ Benamo ġia na ġedanaġirito, ġekirato, “Mai tu ġomi natumi ba? Ma moġoni ġia tu mata-bubu emaġurito ġotoni? Ma kamasi nai tu vau mai ma eboġe-boġeni?”

²⁰ Benamo tamana e sinana ġevaġa-veseto, ġekirato, “Ġai ribama, ġia tu ġai natuma, ema ġai ribama maki, ġia tu mata-bubu emaġurito.

²¹ Senaġi ġai tu asi ribama, maitoma tu kamara dabarai eboġeboġeni. Ġai maki asi ribama, dei na matana bevaġa-namoa. Ġodanaġia, ġia tu mero barego, be tauġena bevaġa-veseni.”

²² Tamana e sinana moġesi ġekirato, korana Iuda tarimari gariri ġeveito nai. Korana Iuda tarimari na ġevaġa-moġoniato, tarima ta na Iesu bekiraġiani Keriso betoni tarimana tu, rubu na beġe tore-veġitaiani.

²³ Moġesi naima tamana e sinana ġekirato, “Ġia mero barego, be ġodanaġia,” ġetato.

²⁴ Matana enamoto tarimana ma ġekea-

ġenoġoiato, benamo ġekiraiato, ġekirato, “Barau novaġa-raġea, be noguruġa-korikori. Ġai ribama, ġoi matamu bevaġa-namoa tarimana tu vei-rakava tarimana.”

²⁵ Matana enamoto tarimana evaġa-veseto, ekirato, “Au asi ribagu, ġia tu vei-rakava tarimana ba asiġi. Dagara sebona moġo ma ribagu: Au matagu tu bubu, senaġi toma tu aboġeboġeni.”

²⁶ Ġia na ġekiraiato, ġekirato, “Mo tarima tu kara eveiato ġoi ġemu ai? Ġoi matamu bubu na tu kamasi evaġa-fafaiato?”

²⁷ Ġia evaġa-veseto, ekirato, “Au na ġomi tu varau bakira-varami, senaġi ġomi asi ġoseġaġini. Karase nai ġourani ma ġoseġaġi-ġenoġoi ġotoni? Ġomi maki ġia ġena mero ai boġono iaġo ġotoni ba?”

²⁸ Benamo ġia na ġeguruġa-gwaġiġi viniato, ġekirato, “Ġoi neġi ġia ġena mero, ġai tu Mose ġena mero.

²⁹ Ġai ribama Barau na Mose evaġa-guruġaiato. A mani tarima, ġai asi ribama ġia tu ainana eiaġomato!”

³⁰ Matana enamoto tarimana evaġa-veseto, ekirato, “Ia, ġomi tu kamasi ma ġoguruġani, ma ġokirani ġomi tu asi ribami ġia tu ainana eiaġomato ġotoni? Senaġina ġoġitaia, ġia na tu au matagu bevaġa-namoa.

³¹ Ġita ma ribara, Barau na vei-rakava tarimari tu asi eseġaġi-vinirini, a deikara na ġia ġekorana-iaġiani e ġena ura veiġari ġeveirini tarimari, ġia na tu eseġaġi-vinirini.

³² Tanobara evesinato na veġata tarima ta

roḡosi tara seḡaḡi, tarima ta mata-bubu eḡorato tarimana matana evaḡa-iaḡaiato.

³³ Bema mai tarima Barau ḡenana asi bere iaḡoma, ḡia na dagara ta asi bere veia riba.”

³⁴ Ḡia ḡevaḡa-veseto, ḡekirato, “Ḡoi tu omaḡurito veḡata na rakava tarimamu, ma kamasi tu ḡai novaḡa-ribama otoni?” Benamo rubu nuḡana na ḡelai-rosiato.

Farisea tarimari ḡeri mata-bubu

³⁵ Iesu eseḡaḡito, matana enamoto tarimana tu ḡelai-rosiato, benamo tarimana edoḡariato nai tu, ekiraiato, ekirato, “Tarimarima Natuna ovaḡa-moḡoniani ba, ei?”

³⁶ Mo tarima evaḡa-veseto, ekirato, “Vereḡauka, ḡia tu dei? Nokira-varagu, be bana vaḡa-moḡonia.”

³⁷ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Tarimana tu varau oḡitaiiani maiḡa, ḡoi initoma ḡia ḡesi ḡoguruḡa-guruḡani.”

³⁸ Benamo matana enamoto tarimana ekirato, “Vereḡauka, avaḡa-moḡonimuni.” Benamo evetui-tarito, Iesu etoma-rakariḡo viniato.

³⁹ Iesu ekirato, “Au tu vevaḡa-kota uranai mai tanobara ḡana aiḡomato, mata-bubu tarimari beḡene boḡeboḡe ḡana, ema ḡeboḡeboḡeni tarimari matari beḡene bubu ḡana.”

⁴⁰ Farisea tarimari kota monai ḡia ḡesi, mai guruḡa ḡeseḡaḡiato, benamo ḡekiraiato, ḡekirato, “Ḡoi okirani, ḡai tu mata-bubu otoni?”

⁴¹ Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Bema ḡomi mata-bubu nai tu, ḡomi asi ḡemi rakava ḡoro tanu,

senagi ġomi ġokirani ‘Ġai matama tu iaġataġo’
 ġotoni, naima ġomi ġemi rakava tu roġo iatami ai.”

10

Mamoe narinariri tarimana

¹ Iesu ekirato, “Moġoni, au na ġomi akira-
 korikorimini, mamoe maġuna ġatama bokana na
 asi beraka-toġani, senagi dabara ta na befaġa-
 seġini tarimana tu lema e verari-verari tarimana.

² A mamoe ġitaġauri tarimana tu ġatama-boka
 na beraka-toġani.

³ Ġatama-boka narinarina tarimana na ġena
 ġatama-boka bekeoani, benamo mamoe na ġia
 garona ġeseġaġiani. Ġia na ġena mamoe arari
 evatorini, benamo eġori-rosirini.

⁴ Ġena mamoe mabarari eġori-rosirini, benamo
 ġia ġoirari ai erakani, ma ġena mamoe ġia muri-
 nai ġerakakauni, korana mamoe ma ribari ġia
 garona.

⁵ A tarima boruna ta murina na tu asi beġe
 iaġoni, asiġina ġinavaġi; tarima boruna ġenana tu
 beġe raga-kwareġani, korana ġia garona mamoe
 tu asi ribari.”

⁶ Iesu na mo barabore ekira-vararito, senagi ġia
 tu asi ġetuġamaġi-fakato.

Iesu tu mamoe ġitaġauri tarimana namona

⁷ Benamo Iesu na ma ekirarito, ekirato, “Au na
 moġoni akiramini. Au tu mamoe ġeri ġatama-
 boka.

⁸ Ġeiaġoma-guineto tarimari mabarari tu lema
 e verari-verari tarimari. A mamoe na garori asi
 ġeseġaġirito.

9 Au tu gātama-boka. Deikara au gēguna beraka-toḡani tarimana tu bemaḡurini. Beraka-toḡani, beraka-rosini, ema gāniḡani beḡoitaḡoni.

10 Lema tarimana tu asi beiaḡomakavani. Senaḡi ḡia tu lema beiaḡomani, vaḡivaḡi beiaḡomani, vevaḡa-rakava kwaikwai beiaḡomani. A au aiaḡomato tu, maḡuri beḡene ḡabia, ema maḡuri na beḡene vonuvonu-raḡe ḡana.

11 Au tu mamoe ḡitaḡauri tarimagu namona. Mamoe narinariri tarimana namona tu ḡena maḡuri etore-tariani mamoe urari ai.

12 Ḡauvei tarimana ḡevoiani vau mamoe eḡitaḡauni tarimana, ḡia tu dia mamoe ḡitaḡauri tarimana korikori, ema ḡia tu dia mamoe biagunari. Moḡa lorinai boḡa kwaivana rakavana eiaḡomani beḡitaiani nai, mamoe beiaḡuirini ma beraga-kwareḡani. Benamo boḡa kwaivana rakavana na beḡabi-taririni, benamo bevaḡa-gari lausirini.

13 Ma voina tarimana eraga-kwareḡani, korana ḡia tu vetuḡunaḡi tarimana ma voina, ema mamoe maki asi etuḡamaḡi-kaurini.

14 Au tu mamoe narinariri tarimagu namona. Ḡegu mamoe ribagu e ḡegu mamoe maki ma ribari au.

15 Vaḡa-ilailana Tamagu ribana au e au maki ribagu Tamagu kavana. Ema ḡegu maḡuri maki atore-tariani ḡia urari ai.

16 Au ma ḡegu mamoe irauri kotari ḡetanuni. Senaḡi ḡia mai seri nuḡanai tu asi tauri roḡo. Au na ḡia maki baḡori-iaḡomarini. Ḡia na au garogu

beḡe seḡaḡiani, ema ḡia maki mai seri sebonai beḡe iaḡoni e ḡitaḡauri tarimana maki sebona.

17 Tamagu na eura-viniguni, korana ḡegu maḡuri tu atore-tariani, ema ma baḡabi-ḡenoḡoiani.

18 Tarima ta na au ḡegu maḡuri asi beḡabi-vaḡiani au ḡeguna. Au tauḡegu ḡegu urai atore-tariani. Au tu ma ḡegu seḡuka batore-tariani, ema ma ḡegu seḡuka baḡabi-ḡenoḡoiani. Moḡa tu au Tamagu na ekiraguto bana veia.”

19 Mai guruḡa ḡaramanai Iuda tarimari tauḡeri vekaravari ai moḡo ma ḡevevarekira-ḡenoḡoito.

20 Tarima vovoka ḡekirato, “Ḡia tu iauka rakavana na beboroḡia, be bebabo. Karase nai ḡia ḡoseḡaḡi-viniani?”

21 Senaḡi tarima kotari ḡekirato, “Tarima ta iauka rakavana na beboroḡiani nai tu, maiḡesi asi beguruḡani. Iauka rakavana na mata-bubu tarimari matari tu kamasi bevaḡa-fafarini?”

Iuda tarimari na Iesu ḡebaru-viniato

22 Monai Rubu Veaḡa Vaḡa-veaḡana Verekona Ierusalemi ḡarona eḡabiato. Mo tu faraka ḡueri nuḡanai.

23 Ma Iesu tu Rubu Veaḡai Solomona ḡena touraḡe na eraka-iaḡoto-ḡoi.

24 Benamo Iuda tarimari na ḡeruḡa-ḡeḡeraḡiato, benamo ḡedanaḡiato, ḡekirato, “Ḡai tu roḡo ḡadaradarani. Aitoma vau bokiravaramani, ḡoi tu deikara? Bema ḡoi moḡoni Keriso, (Barau na ekiraḡi-toreato vevaḡa-maḡuri tauna), nai tu, ḡemai novekiraḡi-fofori ginikau.”

²⁵ Iesu na evaḡa-veserito, ekirato, “Au na tu varau akiramito, senaḡina asi ḡovaḡa-moḡoniguni. Au Tamagu aranai aveirini veḡari na tu au ḡevaḡa-foforiguni.

²⁶ Senaḡi ḡomi na asi ḡovaḡa-moḡoniguni, korana ḡomi tu dia au ḡegu mamoe.

²⁷ Au ḡegu mamoe na tu au garogu ḡeseḡaḡiani. Ema au ribagu ḡia, ema ḡia tu au murigu ai ḡerakani.

²⁸ Benamo au na maḡuri vanaḡivanaḡi avinirini, ema ḡia tu asiḡina ḡinavaḡi beḡe maseni; ema ta na au ḡeguna asi beḡabi-ḡerevaḡirini.

²⁹ Ḡia tu au Tamagu na au eviniguto, e au Tamagu tu iaru-korokoro, ta na asi bevanaḡiani. Ema ta na maki asi ilaila ḡia ḡena veḡitaḡau seḡukana ḡenana beḡabi-ḡerevaḡirini.

³⁰ Au ema au Tamagu tu sebona moḡo.”

³¹ Benamo Iuda tarimari fore ma ḡeḡabito, ḡetakia ḡetato.

³² Iesu na ekirarito, ekirato, “Veḡa namori vovoka ḡomi ḡoirami ai aveirito. Mo veḡa mabarari tu au Tamagu na eviniguto bana veiri etato. Moḡeri veḡa mabarari fakari ai tu, kamara veḡa ḡaramanai ḡourani au ḡotakigu ḡotoni?”

³³ Iuda tarimari ḡekirato, “Veḡa namona ta ḡaramanai ḡoi tu asi ḡatakimuni, senaḡi ḡoi na Barau okira-fitoḡaiani nai. Ḡoi tu tarimarima moḡo, senaḡi tauḡemu Barau ai ovevaḡa-iaḡoni.”

³⁴ Iesu na evaḡa-veserito, ekirato, “Ḡomi ḡemi taravatu nuḡanai guruḡa ta tu maiḡesi ekirani, ‘Au akirato, ḡomi tu barau.’

35 Ĝita ma ribara, kara Buka Veaĝai ekiraĝiani guruĝana tu etanu-vanaĝi vanaĝini. Barau na mo tarimarima ekiraĝirito ‘barau’, ma Barau na ĝena guruĝa evinirito tarimari tu ĝia.

36 A au tu Tamagu na eĝabi-virigiguto, ema etuĝuguto tanobara ĝana; ma kamasi nai tu ĝokiraguni, ĝokirani, au na Barau akira-fitoĝaiani, korana au akirani, ‘Au tu Barau Natuna’ atoni ei?

37 Bema au Tamagu ĝena veiĝa asi aveirini nai, asi boĝono vaĝa-moĝonigu.

38 Senaĝi ĝena veiĝa aveirini nai, mo veiĝa boĝono vaĝa-moĝoniri, bema au asi boĝono vaĝa-moĝonigu ĝotoni tu. Boĝono riba ema boĝono vaĝa-moĝonia, Tamagu tu au nuĝagu ai etanuni, ema au maki Tamagu nuĝanai atanuni.”

39 Mo guruĝa ĝaramanai ĝeurato, Iesu ma ĝeĝabi-taria ĝetato, senaĝina ĝimari na moĝo ma eveĝabi-vaĝito, erakato.

40 Benamo monana Iesu ma eĝenoĝoito. Eraka-iaĝoto, Ioridana ĝarukana eraka-vanaĝito, eiaĝoto reke ta kefo, guinenai Ioane ebatisoto-ĝoi gabuna ĝana; monai ea tanuto.

41 Tarima vovoka ĝia ĝenai ĝeiaĝoto, benamo ĝekirato, “Ioane na vetoĝa boruna ta asi eveiato, senaĝi mai tarima guruĝana ekiraĝirito guruĝari mabarari tu moĝoni veĝata.”

42 Monai tarima vovoka Iesu ĝevaĝa-moĝoniato.

11

Lasaro ĝena mase

¹ Betania tarimana ta arana Lasaro ekeveto. Betania tu Maria ma tobana ġuiatona Mareta ġeri vanuġa.

² Mai Maria maiġa mainana Vereġauka mura-mura bonana namo vedaureana na edioroato, ema Vereġauka kwakuna maki ġuina na edau-kaukauato ġuiatona. Lasaro tu Maria tobana futuana.

³ Benamo mai ġuiato ruarua na Iesu ġena guruġa ġetuġuto, ġekirato, “Vereġauka, ġoi na oura-viniani tarimana tu bekeve.”

⁴ Iesu na mo vari eseġaġiato nai tu, ekirato, “Mani keve na tu asi bevei-maseani. Mani tu Barau ġena seġuka e mareva baregona bene fofori ġana. Ema maġiġa ġenana Barau Natuna beġene vaġa-raġea.”

⁵ Iesu na Mareta ma tarina ġuiatona Maria ema Lasaro tu eura-vinirito-ġoi.

⁶ Senaġi Lasaro ġena keve varina eseġaġiato tu, ġaro ruarua roġo ma etanuto, mo etanuto-ġoi gabunai.

⁷ Mo ġaro ruarua muriri ai ġena mero evaġa-guruġarito, ekirato, “Ġita tu ma siġenoġoi-iaġo Iudea ġana.”

⁸ Ġena mero na ġekiraiato, ġekirato, “Vevaġa-riba tarimamu, ini ġoraġani Iuda tarimari na tu fore na ġetakimu ġetato, a toma tu siġenoġoi-iaġo ma otoni.”

⁹ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Ġaro ta nuġanai horaġauna mabarana tu 12 ene? Bema tarima ta laġani mamanai erakani nai tu, asi bevefutu-naġini, korana ġia tu mai tanobara laġani mamanai eboġeboġeni.

10 Senaḡi mukunai erakani tarimana tu evekaḡe-kaḡekauni, korana ḡia nuḡanai mama tu asi etanuni.”

11 Iesu maiḡesi evaḡa-guruḡa-ḡosirito murinai, ma ekirarito, ekirato, “Ḡita ḡatara Lasaro tu egenani, senaḡi au tu aiaḡoni, gena na navaḡo-tataḡaia ḡana.”

12 Benamo ḡena mero ḡekirato, “Vereḡauka, bema egenani nai tu, vau ma benamoni.”

13 Senaḡina Iesu na mo tu emaseto ekiraḡiato-ḡoi. A ḡena mero mataboru ḡekirato-ḡoi tu, eiaḡaraḡini nai egenamaseto ekiraḡiani, ḡetato-ḡoi.

14 Benamo Iesu na ekiravara-ginikaurito, ekirato, “Lasaro tu bemase.

15 Senaḡi ḡomi ḡemi namo atuḡamaḡiani nai aiakuni, mo ḡaro ai au ḡia ḡesi tu asiḡi, korana maiḡa ḡenana au boḡo vaḡa-moḡoniguni. Be siaḡo ḡenai.”

16 Benamo Tomasi, arana ta tu Didimo o Kafa ḡetato-ḡoi, na Iesu ḡena mero kotari ekirarito, ekirato, “Ḡita maki ḡia ḡesi siaḡo, be ḡia ḡesi bisini mase-sebona.”

Iesu tu maḡuri korana

17 Iesu ma eraḡasito nai eribato, Lasaro tauḡanina tu ḡaro vasivasi (4) guri ai varau begena.

18 Betania e Ierusalemava vefakari tu kilomita toitoi (3) kavana.

19 Ema Iudea tarimari vovoka Mareta e Maria ḡeri ai ḡeiaḡoto, tauri beḡene vaḡa-gwaḡiḡiri ḡana, korana tobari emaseto bene.

20 Mareta eseḡaḡito, Iesu tu eiaḡomato-ḡoi nai, eraga-raka toreḡau-iaḡoto Iesu ḡesi ḡea vedoḡarito. A Maria tu numai etanu-gwaḡiḡito.

21 Benamo Mareta na Iesu ekiraiato, ekirato, “Vereḡauka, ḡoi bere mainai kavana tu, au tobagu asi bere mase.

22 Senaḡi au ribagu, initoma maki kara dagara Barau bonoḡiani tu, Barau na bevinimuni.”

23 Iesu na ekiraiato, ekirato, “Ḣoi tobamu tu bevariḡisi-ḡenoḡoini.”

24 Mareta na Iesu evaḡa-ve-seato, ekirato, “Au ribagu, ḡaro magonai variḡisi-ḡenoḡoi ḡaronai ḡia tu ma bevariḡisi-ḡenoḡoini.”

25 Iesu na Maria ekiraiato, ekirato, “Au tu variḡisi-ḡenoḡoi ema maḡuri. Au bevaḡa-moḡoniguni tarimana tu bemaseni, senaḡina roḡo maḡuri betanuni.

26 Ema deikara maḡuri etanuni nuḡanai, au evaḡa-moḡoniguni tu asiḡina ḡinavaḡi bemaseni. Mai guruḡa ovaḡa-moḡoniani ba?”

27 Mareta na ekiraiato, ekirato, “Oi Vereḡauka, au na avaḡa-moḡoni korikorimuni, ḡoi tu moḡoni Keriso, Barau Natuna, tanobara ḡana boiaḡomani tarimamu.”

Iesu etaḡito

28 Mareta moḡesi ekirato murinai eḡenoḡoi-iaḡoto, benamo tarina Maria vekuretoḡai ea kea-ḡairiato, ekirato, “Vevaḡa-riba tarimana tu beiaḡoma ema ḡoi ekeamuni.”

29 Maria na mo guruḡa eseḡaḡiato nai, asikauna evariḡisito, benamo Iesu ḡenai eiaḡoto.

30 Mo horai Iesu tu vanuḡai roḡosi roḡo bere raka-toḡa, ḡia roḡo Mareta na mo edoḡariato gabunai roḡo.

31 Iuda tarimari, Maria ḡetanu-dukudukuato-ḡoi tarimari, na Maria ḡeḡitaiato, eraga-variḡisito ma eraka-rosito nai tu, murina na ḡerakato. Ġia matoru ḡekirato, Maria tu gara ḡana eiaḡoni, mase tarimana nea taḡi-vinia ḡana.

32 Maria eiaḡoto, Iesu sevinai eraḡasito, ma Iesu eḡitaiato nai tu, kwakuna koranai evetui-tarito, benamo evaḡa-guruḡaiato, ekirato, “Vereḡauka, ḡoi bere mainai kavana tu, au tobagu asi bere mase.”

33 Iesu na Maria eḡitaiato etaḡito-ḡoi, ema mo Iuda tarimari, ḡia ḡesi ḡeiaḡomato tarimari, maki ḡetaḡito-ḡoi nai tu, ḡia nuḡana maki tuḡamaḡina eḡabi-rakavaiato, dori etaḡito.

34 Benamo Iesu na edanaḡirito, ekirato, “Ainai ḡotoreato?” Ġia na ḡevaḡa-veḡeato, ḡekirato, “Vereḡauka, noiḡoma, be noma ḡitaia.”

35 Iesu etaḡito.

36 Benamo Iuda tarimari ḡekirato, “Ḡoḡitaia, Lasaro tu euravini-rakavaiani.”

37 Senaḡi Iuda tarimari kotari ḡekirato, “Mai tarima na mata-bubu tarimana matana evaḡa-iaḡaiato, be Lasaro maki asi veḡata bere vaḡa-masea, ene?”

Iesu na Lasaro mase na evaḡa-variḡisi ḡenoḡoiato

38 Monana Iesu nuḡana ma evaḡa-vekwaḡi lelevaḡiato, benamo gara gabuna ḡana eiaḡoto.

Mo gara forena kouḡana tu fore ta na ḡetabe-ḡauato.

³⁹ Iesu ekirato, “Fore ḡoḡabi-veḡitaia.” Ma Mareta, mo mase tarimana tobana, na Iesu ekiraiato, ekirato, “Vereḡauka, ḡia emaseto ḡarona na beiaḡoma toma tu ḡaro vaḡa-vasivasina (4), be bonana tu rakava kwaikwai banaḡu.”

⁴⁰ Iesu na Mareta ekiraiato, ekirato, “Au na ḡoi tu bakiramu, bema bovaḡa-moḡoniguni nai, Barau marevana baregona boḡitaiani basi, ene?”

⁴¹ Benamo mase tarimana ḡetoreato gabuna na fore ḡeḡabi-veḡitaia. Moḡa murinai Iesu eboḡe-vaisto, benamo ekirato, “Tamagu o, au na ḡoi atanikumuni, korana ḡoi na varau boseḡaḡigu.

⁴² Au ribagu, ḡoi na vanaḡivanaḡi oseḡaḡiguni. Senaḡi maiḡesi akirani korana tu mai tarimarima ḡeruḡa-taḡoni maiḡeri urari ai. Be ḡia na beḡene vaḡa-moḡonia, au tu ḡoi na otuḡuguto.”

⁴³ Moḡesi eguruḡato murinai ekea-fararato, ekirato, “Lasaro, noma rakarosi!”

⁴⁴ Benamo mo emaseto tarimana mase dabuḡari na ḡimana kwakuna viriviri-tari e ḡoirana ekumu-iaḡiato dabuḡana ḡesi ema rakarosito. Iesu na ekirarito, ekirato, “Ḡoruḡaia, be neraka.”

Iesu vaḡivaḡina dabarana ḡevetauato

Mataio 26:1-5; Mareko 14:1-2; Luka 22:1-2

⁴⁵ Benamo mo Iuda tarimari vovoka, Maria ḡenai ḡeiaḡoto moḡeri, Iesu na mo veḡa eveirito ḡeḡitarito nai, vovoka tu Iesu ḡevaḡa-moḡoniato.

⁴⁶ Senaḡi kotari tu ḡeḡenoḡoi-iaḡoto Farisea tarimari ḡeri ai, benamo Iesu na kara eveirito dagarari ḡea kira-vararito.

47 Benamo Rubu Veāga vereri baregori ema Farisea tarimari na kanisoro tarimari ġekea-vegogorito, benamo ġekirato, “Ġita tu kara toma taveiani? Mai tarima na vetoġa boruri vovoka eveirini.

48 Bema ġia maiġesi ġita na bita ġita-ġuiragiiani moġo nai tu, tarimarima mabarari na ġia beġe vaġa-moġoniani. Benamo Roma tarimari beġe iaġomani, ġita ġera gabu (o Rubu Veāga) ema ġera tanobara ġita ġerana beġema ġabi-vaġiani.”

49 Benamo ġia fakari ai tarima ta arana Kaiafas, ġia mo laġani ai tu Rubu Veāga verena baregona, ġia na ekirarito, ekirato, “Gomi dagara ta tu asi ribami!

50 Gomi asi ġotuġamaġi-fakani, namona tu tarima sebona moġo tarimarima mabarari urari ai bene mase, a mai tanobara mabarana beġe vaġa-rakava ġosiġosiani tu asi namo.”

51 Ġia moġesi ekirato tu, dia ġia tauġena nuġana siga moġo eguruġato; senaġi ġia mo laġani ai tu Rubu Veāga verena baregona, moġa lorinai ġia mo tu eperovetato, Iesu tu bene mase Iuda tarimari mabarari urari ai.

52 Ema Iesu tu dia Iuda tarimari moġo urari ai bemaseni. Senaġi Barau natuna gabu irauirau ai ġetanu-lausilausini tarimari mabarari bene ġabi-vegogori, doġoro sebonai bene vaġa-iaġori ġana.

53 Moġa lorinai mo ġaro na evesinato eiaġoto tu, Iuda tarimari baregori na Iesu kamasi beġe vaġi-maseani dabarana ġevetauato.

54 Moġesina naima Iuda tarimari ġoirari ai Iesu asi eraka-foforito-ġoi. Mo gabu na eraka-veġitato, eiaġoto tano fakana asi tarimarimana

gabuna sevinai, vanuĝa ta arana Efraim ĝana. Ĝena mero ĝesi monai ĝea tanuto-ĝoi.

⁵⁵ Iuda tarimari ĝeri Pasova verekona tu ekavinaĝito. (Moĝa tu Iuda tarimari mase aneruna na evanaĝirito moĝo, asi evaĝirito verekona). Ma Iuda tarimari vovoka mo tanobarai ĝetanuto Ierusalemaj ĝema raka-vegogoto. Ĝia ĝema raka-vegogoto tauna korikori, Barau ĝoiranai beĝene veiareva vauro, Pasova verekona bene vesina.

⁵⁶ Ĝia na Iesu ĝeĝita-vetauato-ĝoi, ma Rubu Veaĝa nuĝanai ĝeruĝa-vegogoto nai tu, tauĝeri fakari ai moĝo ĝevedanaĝi-vedanaĝito, ĝekirato, “Ĝomi tu kamasi mani ĝotuĝamaĝini? Mai vereko ai toma ema ĝoira-refoni ba?”

⁵⁷ Rubu Veaĝa vereri baregori ema Farisea tarimari na vevaĝa-naĝi guruĝana tu varau Iuda tarimari ĝevinirito, ĝekirarito, bema ta beseĝaĝini Iesu tu ainai, ĝia tu maoromaoro bene iaĝo, Iuda vereri benea kira-varari, be beĝene ĝabia.

12

Maria na Iesu ediĝaiato Betania ai

¹ Pasova o Iuda tarimari mase aneruna na evanaĝirito moĝo verekona tu ĝaro imaima sebona (6) roĝo ĝoirai nuĝanai, Iesu Betania ĝana eiaĝoto. Lasaro tu Betaniai etanuto-ĝoi, ema monai emaseto, ma Iesu na mase na evaĝa-variĝisiato.

² Monai Iesu ĝabiraĝena ĝaniĝanina ĝeveiato. Mareta na ĝari ĝaniĝani edabaraiato, ma Lasaro maki monai ĝaniĝani gabunai ĝetanu-vegogoto tarimari ĝesi ĝetanu-vegogoto, ĝeĝaniĝanito.

³ Benamo Maria na muramura bonana namo vedaureana lita kwana kavana eḡabiato, benamo Iesu kwakuna fanafanana ediḡa-iaḡiato, ema ḡuina na Iesu kwakuna fanafanana ma edaukaukauato. Ma numa mabarana tu mo muramura bonana na evaiato. Mo muramura tu ḡauḡa arana nad ḡokana na ḡeveito-ḡoi, ema voina tu varaḡe rakava.

⁴ Senaḡi Iesu ḡena mero ta arana Iudas Isakar-iota, mai tu Iesu vau ma bea revaiani tarimana, ekirato,

⁵ “Karase mai muramura mabarana tu silva moniri sinau toitoi (300) ai asi bevoivoi-iaḡia? (Mai tu tarima ta davana laḡani ta nuḡanai kavana). Bere voivoi-iaḡia, be voina monina bere ḡabia tu, asi ḡeri-ḡari tarimari bere viniri.”

⁶ Ġia moḡesina eguruḡato tu, dia asi ḡeri-ḡari tarimari evetuḡa-ḡwarito-ḡoi lorinai, senaḡi korana ḡia tu lema tarimana naima. Ġia na tu moni fusena eḡwa-rakao rakaoato-ḡoi, ma mo fuse ai moni elemarito-ḡoi, benamo ḡena ura dagarari evoi-iaḡirito-ḡoi.

⁷ Benamo Iesu ekiraiato, ekirato, “Ġoraga-kwanea, mai vavinena tu kara bere veia dagarana beveia, ḡia na au tauḡanigu muramura na bedauguinea, gurigurigu ḡana.

⁸ Asi ḡeri-ḡari tarimari tu vanaḡivanaḡi ḡomi ḡesi boḡo tanuni, a au tu vanaḡivanaḡi ḡomi ḡesi asi batanuni.”

Rubu Veaḡa vereri baregori na Lasaro beḡene vaḡia ḡetato

⁹ Iuda tarimari vovoka tabutabu ḡeseḡaḡito Iesu tu Betania ai. Benamo moḡana ḡeiaḡoto,

dia Iesu moĝo uranai, senaĝi Lasaro maki beĝene ĝitaia ĝana. Lasaro tu mase na Iesu na evaĝa-variĝisi ĝenoĝoiato.

¹⁰ Moĝesi naima Rubu Veaĝa vereri baregori tu ĝeboioĝato, Lasaro maki beĝene vaĝi-masea ĝetato.

¹¹ Korana tu ĝia dainai Iuda tarimari vovoka ĝia ĝerina ĝeraka-veĝitato, benamo Iesu ĝevaĝa-moĝoniato.

Iesu ĝena rakatoĝa Ierusalemaj ĝevonevone-raĝe viniato

Mataio 21:1-11; Mareko 11:1-11; Luka 19:28-40

¹² Ma elaĝanito nai, vereko uranai ĝeiaĝomato tarimari vovoka ĝeseĝaĝito, Iesu tu Ieruselema ĝana varau eraka-iaĝomato-ĝoi.

¹³ Galamo lauri noĝa dagarari ĝeĝabito, benamo Iesu ĝenai ĝeiaĝoto, ĝeĝabato, ĝekirato, “Hosana!

Isaraela ĝeri Kini sivaĝa-namoa, Vereĝauka aranai eiaĝomani tarimana sivaĝa-namoa!”

¹⁴ Ma Iesu na doniki natuna ta edoĝariato, benamo iatanai etanukauto, Buka Veaĝa nuĝanai ekirani ilailanai,

¹⁵ “Siona natuna, (Ieruselema tarimami), asi ĝogari, ĝoboĝe, ĝemi Vere eiaĝomani, ĝia tu doniki natuna iatanai betanukau.”

¹⁶ Mo ĝaro ai ĝena mero na maiĝeri tu asi ĝetuĝamaĝi-fakarito. Senaĝi Barau na Iesu evaĝa-raĝeato e mareva baregona eviniato murinai vau, ĝia ĝeriba-maoroto, maiĝeri mabarari ĝetorerito

tu, ġia ġekiraġiato. Ema ġeribato, mo veigā mabarari tu ġia ġenai ġeveirito.

¹⁷ Iesu na Lasaro gara forena kouġana na ekearosiato, ema mase na evaġa-variġisiato ġaronai, tarimarima tu ġutuma-bara ġia ġesi. Benamo moġeri tarima na mo veigā ġeġitaiao varina tu roġo ġevari-fuato-ġoi.

¹⁸ Tarima ġutuma ġeiaġoto Iesu ġesi vedoġari, korana ġeseġaġito, Iesu na mo vetoġa boruna eveiato dainai.

¹⁹ Moġesina nai Farisea tarimari tauġeri fakari ai ġevedare-mutukato, ġekirato, “Ġoġitaiani, ġomi tu asi ġokokoreni. Ġoboġe, mai tanobara tarimana mabarana tu ġia murinai ġerakani.”

Grik tarimari kotari na Iesu ġevetauato

²⁰ Vereko ġaronai toma-rakarigō uranai Ierusalemā ġana ġevaraġeto tarimari fakari ai tu, Grik o Helene tarimari kotari maki ġerakakauto.

²¹ Ġia ġeiaġoto Filipo ġenai, benamo ġekiraiato, ġekirato, “Verebara, ġai ġaurani tu Iesu ġaġitaia ġatoni.” Filipo tu Galilea tanonai vanuġa arana Betesaida tarimana.

²² Filipo eiaġoto Anduru ea kiraiato, benamo tauri ruarua ġeiaġoto, Iesu ġekiraiato.

²³ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Ġarona varau bema-raġasi, Tarimarima Natuna mareva baregona beġabiani.

²⁴ Moġoni korikori akiramini, widi ġuena tano nuġanai beketo-ġurani ema bemaseni vau, vovokari ġia ġenana beġe ġorani. A widi ġuena tano ai asi beketoni ema asi maki bemaseni nai, ġereġana moġo betanuni.

25 Ĝena maĝuri eura-viniani tarimana na maĝuri vanaĝivanaĝi tu asi beĝabiani, beleaiani. A mai tanobarai ĝena maĝuri etuĝamaĝi-fitoĝaiani tarimana na, ĝena maĝuri tu etore-taĝoani maĝuri vanaĝivanaĝi ĝana.

26 Au vetuĝunaĝigu eiaĝo-vinini tarimana tu au murigu na bene raka; be au ainai, au vetuĝunaĝigu eiaĝo-vinini tarimana maki monai au ĝesi. Au vetuĝunaĝigu eiaĝo-vinini tarimana tu, au Tamagu na ĝia maki bevaĝa-namoani.”

Iesu ĝena mase eguruĝa-iaĝiato

27 “Maitoma au nuĝagu tu evekvaraĝini, e ĝegu tuĝamaĝi bebarego. Be kara batoni? Nakira, ‘Tama, mai hora na noma vaĝa-maĝurigu’ nasi? Asiĝina, au ĝegu iaĝoma tauna korikori aoanai tu mai bama raĝasi maiĝea.

28 Tamagu, ĝoi aramu novaĝa-raĝea.” Benamo garo ta guba na emariĝoto, ekirato, “Au na aragu tu varau bavaĝa-raĝea, ema mai maki ma bavaĝa-raĝe ĝenoĝoiani.”

29 Tarima ĝutuma monai ruĝa-vegogo na mo garo ĝeseĝaĝiato, benamo ĝekirato, “Guba begurua.” Ma kotari ĝekirato, “Aneru ta na bevaĝa-guruĝaia.”

30 Iesu na evaĝa-veserito, ekirato, “Mani garo tu dia au uragu ai nai beiaĝoma, senaĝi ĝomi urami ai nai beiaĝoma.

31 Maitoma tu tanobarai Barau na vevaĝa-maoro eveiani. Maitoma Barau na mai tanobara verena, Satani, evaĝa-darereani.

32 Benamo au tano iatana na beḡe ḡabi-
vaisiguni, monana tarimarima mabarari au ḡegu
ai bainu-kavirini.”

33 Ġia maiḡesi eguruḡato tu, ḡia ḡena mase ai tu
aiḡesi bemaseni moḡa ekiraḡi-rosiato.

34 Tarimarima ḡevaḡa-veseto, ḡekirato, “Ġai
taravatu guruḡari na ḡaseḡaḡito, Keriso tu
betanu-vanaḡi vanaḡini, ma ḡoi kamasi nai
tu okirani, Tarimarima Natuna tu beḡe ḡabi-
vaisiani? Tarimarima Natuna tu deikara ei?”

35 Benamo Iesu na ekirarito, ekirato, “Mama
ḡomi ḡesi tu asi betanu-maukani. Mama roḡo
ḡomi ḡesi nuḡanai, mamai ḡoraka, mukuna na
beḡabimini garina. Mukuna nuḡanai erakani ta-
rimana tu asi ribana, ḡia tu aiḡana eiaḡoni.

36 Mama roḡo ḡomi ḡesi nuḡanai, mama boḡono
vaḡa-moḡonia, be mama natunai boḡono iaḡo.”

Maiḡeri guruḡa ekiraḡi-ḡosirito murinai eraga-
kwanerito, benamo eiaḡoto, asi beḡe ḡoitaḡoani
gabunai etanuto-ḡoi.

*Iuda tarimari na Iesu roḡo asi ḡevaḡa-
moḡoniato-ḡoi*

37 Iesu na Iuda tarimari ḡoirari ai vetoḡa boruri
vovoka eveirito, senaḡi roḡo mo asi ḡevaḡa-
moḡoniato-ḡoi.

38 Monana peroveta tarimana arana Isaia ḡena
guruḡa emoḡonito, Isaia maiḡesi ekirato,
“Vereḡauka, deikara na ḡai ḡema guruḡa bevaḡa-
moḡonirini?

Deikara ḡenai Vereḡauka ḡena seḡuka beforini?”

39 Ġia na Iesu asi ḡevaḡa-moḡoniato anina tu,
Isaia gabu tai ḡena toretore ai ma ekirato,

40 “Barau na matari evaḡa-tufarito,
ema nuḡari evei-mukunarito,
korana matari na asi beḡene boḡeboḡe,
ema nuḡari ai asi beḡene tuḡamaḡi-faka ḡana.
Au ḡegu ai beḡe ḡenoḡoini,
benamo bavaḡa-namorini garina.”

41 Isaia moḡesi ekirato, korana ḡia na Iesu mare-
vana e seḡukana baregona eḡita-guineato nai,
benamo ḡia eguruḡa-iaḡiato.

42 Iuda ḡorikauna vereri vovoka na maki Iesu
ḡevaḡa-moḡoniato, senaḡi Farisea tarimari gariri
ḡeveito-ḡoi, be Iesu asi ḡekiraḡi-foforiato-ḡoi. Ko-
rana bema beḡe kiraḡi-foforiani nai tu, Farisea
tarimari na rubu na beḡe tuḡu-vaḡirini garina.

43 Korana mo Iuda vereri ḡeri ura baregona tu,
tarimarima na beḡene vaḡa-raḡeri, a Barau na
bene vaḡa-raḡeri tuḡamaḡina tu asi ḡeveiato-ḡoi.

*Iesu ḡena guruḡa na tarimarima bekota-
vinirini*

44 Iesu efararato, ekirato, “Au bevaḡa-
moḡoniguni tarimana tu dia au evaḡa-moḡoniguni,
senaḡi au etuḡuguto Barauna evaḡa-moḡoniani.

45 Ema au eḡitaguni tarimana na tu au
etuḡuguto Barauna eḡitaiani.

46 Au tu mama, mai tanobara ḡana aiaḡomato,
be au bevaḡa-moḡoniguni tarimana tu mukuna
nuḡanai asi betanuni.

47 Ma bema tarima ta na au ḡegu guruḡa
eseḡaḡiani, senaḡi asi evaḡa-moḡoniani, au na mo
tarima tu asi bakota-viniani. Korana au tu dia
tanobara kota-vinina ḡana aiaḡomato. Asiḡina.
Au tu tanobara vaḡa-maḡurina ḡana aiaḡomato.

⁴⁸ Au eruḡaguni ema au ḡegu guruḡa asi eḡabi-raḡerini tarimana, kota-vinina tarimana ta etanuni. Au na akiraḡirito guruḡari, moḡeri guruḡa na ḡia beḡea kota-viniani mo ḡaro magonai.

⁴⁹ Korana au tu dia tauḡegu ḡegu maoro ai aguruḡani. Senaḡi Tamagu, au etuḡuguto Barauna, na evaḡa-naḡiguto au na kara guruḡana bana kiraḡia ema kamasi bana kiraḡia.

⁵⁰ Au ribagu, Tamagu ḡena guruḡa na tarimarima maḡuri vanaḡivanaḡi beḡe ḡabini. Moḡa lorinai au na kara akiraḡirini guruḡari tu, kara dagara Tamagu na ekiraguni bana kiraḡiri etoni guruḡari moḡo.”

13

Iesu na ḡena mero kwakuri eḡuriḡirito

¹ Pasova o Iuda tarimari mase aneruna na evanaḡirito moḡo verekona tu dori eḡabiato-ḡoi, benamo Iesu eribato, mai tanobara beiaḡuiani ma Tamana ḡenai bevaraḡeni ḡarona tu varau be-raḡasi. Mai tanobarai ḡena tarimarima ḡetanuto euravini-rakavarito, ma ḡena veuravini ḡeri ai tu asi edokoto, eiaḡoto mo magona.

² Iesu ma ḡena mero ḡesi lavilavi ḡaniḡanina ḡeḡaniato-ḡoi nuḡanai, Diabolo na Iudas Isakar-iota, Simona natuna, nuḡana eḡaniato, Iesu bene revaia ḡana.

³ Iesu ribana, Tamana na dagara mabarari tu ḡia ḡena seḡuka gaburenai etorerito. Ema ribana maki, ḡia tu Barau ḡenana eiaḡomato, ema ma beḡenoḡoini Barau ḡenai;

⁴ benamo ġaniġani gabuna na evariġisito, ġena koudi ekoki-vaġiato, benamo tauġela eriġoato.

⁵ Benamo naġu ai nanu ebubuto, benamo ġena mero kwakuri eġuriġirito, ma eriġoato tauġelana na tu edau-kaukaurito.

⁶ Kwakuri eġuriġi-iaġomato mo, Simona Petero ġenai eraġasito, benamo Petero na ekiraiato, ekirato, “Vereġauka, ġoi tu au kwakugu noġuriġia otoni?”

⁷ Iesu na evaġa-veaseato, ekirato, “Maitoma au na kara aveiani veiġana tu asi otuġamaġi-fakaiani, senaġi gabivau boribani.”

⁸ Petero na ekiraiato, ekirato, “Asiġi, au kwakugu ġoi na tu asiġina ġinavaġi boġuriġiani.” Iesu na evaġa-veaseato, ekirato, “Bema au na ġoi kwakumu asi baġuriġiani nai, ġoi tu dia au ġegu mero.”

⁹ Simona Petero ekirato, “Vereġauka, dia kwakugu moġo, senaġi ġimagu ema debagu maki.”

¹⁰ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Efouni tari-mana tauġanina mabarana tu veiareva, be ġia tu kwakuna moġo beġuriġiani. Ġomi mabarami tu veiareva, senaġi sebona ta moġo asi veiareva.”

¹¹ Iesu ma ribana deikara na ġia berevaiani; moġesina nai ekirato, “Dia mabarami veiareva.”

¹² Kwakuri eġuriġi-ġosito murinai, ġena dabuġa baregona ma eveiato, ema eiaġoto ġena tanutanu gabunai ea tanu-tarito, benamo ekirarito, ekirato, “Au na ġomi ġemi ai kara haveia veiġana tauna korikori boġo tuġamaġi-fakaia ba?

¹³ Ġomi na au ġokiraġiguni, ġokirani ‘Vevaġa-riba Tarimana’ ema ‘Vereġauka’, mo tu moġoni

gokiraḡiguni, korana au tu moḡoni Vevaḡa-riba Tarimagu ema Vereḡauka.

14 Bema au ḡomi ḡemi Vereḡauka ema Vevaḡa-riba tarimagu na ḡomi kwakumi baḡuriḡiri nai, ḡomi maki tauḡemi fakami ai moḡo karomi tari kwakuri boḡono ḡuriḡiri.

15 Korana au na bavaḡa-ḡitami, be au na kara ḡomi ḡemi ai haveia veiḡana, ḡomi na maki boḡono veia.

16 Au na ḡomi moḡoni akiramini, ḡauvei merona na ḡena vere asi bevanaḡiani, e vetuḡunaḡi merona na betuḡua tarimana asi bevanaḡiani.

17 Toma maiḡeri dagara mabarari ḡomi na boḡo ribari, bema boḡo veirini nai tu boḡo iakuni.

Iesu ḡena mase ekiraḡi-foforiato

18 Au na ḡomi mabarami asi akiraḡimini, au na aḡabi-viriḡirito tarimari tu au ribagu. Senaḡi mai tu Buka Veaḡa nuḡanai ḡetorerito guruḡari beḡene moḡoni ḡana: ‘Deikara au ḡesi beredi baḡa ḡani-vegogoani tarimana tu, kwakuna gwadirina beḡabi-vaisiani au ḡegu ai.’ (Moḡa anina tu, Iesu ma bekira-fitoḡaiani, benamo vaḡi-masena dabarana beveiani).

19 Toma au na ḡoirai beḡe ḡorani dagarari akira-varamini, be beḡe ḡorani nai tu boḡono riba-maoro, (Barau na etuḡuato) Tarimana tu Au.

20 Moḡoni akiramini, au na atuḡuani tarimana eḡabi-raḡeani tarimana na tu au eḡabi-raḡeguni. Ma au eḡabi-raḡeguni tarimana na au etuḡuguto tarimana, Barau, eḡabi-raḡeani.”

*Iesu Iudas Isakariota na berevaiani ekiraġiato
Mataio 26:20-25; Mareko 14:17-21; Luka 22:21-
23*

²¹ Iesu na maiġeri guruġa ekiraġirito murinai, nuġana evekwarāġi-baregoto, benamo eguruġa-foforito, ekirato, “Akira-korikorimini, ġomi ta na tu au borevaguni.”

²² Benamo ġena mero ġeveġita-veġitato, asi ribari deikara ekiraġiato.

²³ Ġena mero vekaravari ai Iesu na eura-viniato-ġoi merona tu ġia ġenai evetabekauto.

²⁴ Ma Simona Petero na vetoġai moġo Ioane evaġa-guruġaiato, eurato, Iesu nedanaġia deikara ekiraġiani.

²⁵ Benamo (Iesu na eura-viniato-ġoi merona) Iesu ġenai ma evetabekauto, benamo edanaġiato ekirato, “Vereġauka, mo tu deikara, ei?”

²⁶ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Au na beredi bafereiani, benamo ġia baviniani tarimana tu moġea.” Benamo Iesu na beredi efereiato, ma Simona natuna, Iudas Isakariota, eviniato.

²⁷ Iudas na mo beredi eġabiato, benamo Satani nuġanai eraka-ġurato. Benamo Iesu na ekiraiato, ekirato, “Kara ourani noveia tu novei-ġarimoġia.”

²⁸ Senaġi mo ġeġaniġani-vegogoto tarimari tu sebona ta maki asi eribato, karase nai Iesu na moġesi ekiraiato.

²⁹ Moġa nuġanai Iudas tu moni mauġa-mauġana eġita-ġauato-ġoi. Moġesina naima ġia kotari ġetuġamaġito, Iesu na tu bekiraia, vereko ai karakara ġeura-vinirini dagarari nea voiri, o asi ġeri-ġari tarimari dagara tari nea viniri ġetato.

³⁰ Iudas na mo beredi eḡabi-raḡeato murinai tu, asikauna mo numa na eraka-rosito. Mo tu varau eboḡito.

Iesu Petero na bekira-ḡuniḡauani ekiraḡiato

³¹ Iudas eraka-rosito murinai, Iesu ekirato, “Maitoma Tarimarima Natuna beḡe vaḡa-raḡeani, ema Barau maki Natuna ḡenana beḡe vaḡa-raḡeani.

³² Bema Barau na Iesu bakunai vevaḡa-raḡe e mareva baregona beḡabiani nai tu, Barau tauḡena na maki tauḡena ḡena mareva baregona Tarimarima Natuna beviniani. Ma Barau na asikauna beviniani.

³³ Natugu, au ḡomi ḡesi tu asi bita tanu-maukani. Benamo ḡomi na au ma boḡo ḡita-vetauguni. Au na Iuda tarimari avaḡa-guruḡarito ilailanai, ḡomi maki mo guruḡa sebona avinimini: Au aiḡoni gabuna ḡana, ḡomi tu asi boḡo iaḡoni riba.

³⁴ Taravatu guruḡana variḡuna avinimini. Tarikakami ḡesi boḡono veuravini. Au na ḡomi aura-vinimini ilailanai, ḡomi maki tarikakami ḡesi boḡono veuravini.

³⁵ Bema ḡomi tarikakami ḡesi boḡo veura-vinini nai, tarimarima mabarari beḡe ribani, ḡomi tu au ḡegu mero.”

³⁶ Simona Petero na Iesu edanaḡiato, ekirato, “Vereḡauka, ḡoi tu aiḡana oiaḡoni?” Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Au aiḡana aiḡoni gabuna ḡana, maitoma au murigu na tu asi boḡo iaḡomani, senaḡi gabivau boḡo iaḡomani murigu na.”

³⁷ Petero na Iesu ekiraiato, ekirato, “Vereḡauka, kara dainai toma au ḡoi murimu na tu asi baiaḡosini riba? Au tu ḡoi uramu ai ḡegu maḡuri batore-tariani, bamaseni.”

³⁸ Iesu na Petero evaḡa-veḡeato, ekirato, “Ḡoi ḡemu maḡuri tu au uragu ai botore-tariani otoni? Akira-korikorimuni, kokoroku roḡosi roḡo bene goḡi nuḡanai, ḡoi na au tu vaḡa-toitoi bokiraḡuniḡauguni.”

14

Iesu tu dabara

¹ “Nuḡami asi beḡene raḡe, ema asi boḡono tuḡamaḡi-ḡutuma. Barau boḡono vaḡa-moḡonia, ema au maki boḡono vaḡa-moḡonigu.

² Au Tamagu ḡena numai daḡutu tu asisebo; bema asiḡi nai tu, mai guruḡa ḡomi asi bara kiravarami: Au aiaḡoni tu, ḡomi ḡemi gabu ta arovinatoreani.

³ Benamo aiaḡoni, ḡomi ḡemi gabu barovinatoreani. Barovinatore-ḡosiani vau, ma baḡenoḡoi-iaḡomani, benamo ḡomi baḡori-iaḡomini au ḡesi bita tanuni. Be au ainai batanuni gabunai, ḡomi maki monai au ḡesi bita tanuni.

⁴ Au baiaḡoni gabuna dabarana tu ḡomi ma ribami.”

⁵ Tomasi na ekiraiato, ekirato, “Vereḡauka, ḡai tu asi ribama ḡoi aiḡana oiaḡoni, ma dabara tu kamasi baḡa ribaiani?”

⁶ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Dabara tu au, e moḡonina maki au, ema maḡuri maki au. Tarima ta Tamagu ḡenai dabara boruna na ta asi beiaḡoni. Asiḡina ḡinavaḡi. Au ḡeguna moḡo.

7 Bema moĝoni au ĝomi na ĝoribaguto tu, au Tamagu maki ĝoro ribaia. Ma toma vau ĝoribaiani ema varau boĝo ĝitaia.”

8 Filipo na Iesu ekiraiato, ekirato, “Vereĝauka, Tamara novaĝa-ribama, be nuĝama beĝene genatari.”

9 Iesu na ekiraiato, ekirato, “Filipo, au ĝoi ĝesi tu kai-veĝata atanuto, ma ĝoi na au tu roĝosi roĝo boro ribagu? Au eĝitaguni tarimana na Tamagu eĝitaiani. Ma ĝoi tu kamasi nai okirani, ‘Tamara novaĝa-ribama otoni?’

10 Ĝoi na asi ovaĝa-moĝoniani, au tu Tamagu nuĝanai, ma Tamagu tu au nuĝagu ai, ei? Au na ĝomi avaĝa-guruĝamini guruĝari tu dia au tauĝegu ĝegu maoro ai avaĝa-guruĝamini. Asigina. Mai tu Tamagu, ĝia tu nuĝagu ai etanuni, ĝia na ĝena ĝauvei eveirini.

11 Au akirani, au tu Tamagu nuĝanai atanuni ema Tamagu tu au nuĝagu ai etanuni atoni nai tu boĝono vaĝa-moĝonigu. Bema asigina nai, mai veiĝa aveirini ĝoĝitarini nai boĝono vaĝa-moĝonigu.

12 Moĝoni akiramini, au evaĝa-moĝoniguni tarimana tu, au na aveirini veiĝari, ĝia na maki beveirini. Ema ĝia na tu veiĝa barego lelevaĝiri beveirini, au na aveirini veiĝari tu bevanaĝirini. Korana au tu Tamagu ĝenai ma aiaĝoni.

13 Ema au aragu ai karakara boĝo noĝirini tu, au na baveirini. Monana Tamagu beĝe vaĝa-raĝeani Natuna bakunai.

14 Au aragu ai kara boĝo noĝi-raĝerini dagarari mabarari tu, veiĝari au na baveirini.”

Iesu na Iauka Veāga ekiraġi-toreato

15 “Bema ġomi na au ġoura-viniguni nai tu, au ġegu taravatu guruġari boġo korana-iaġirini.

16 Benamo au na Tamagu banoġiani, bena ġia na vevaġa-kava tarimana ta ma bevinimini. Mo vevaġa-kava tarimana tu ġomi ġesi betanu-vanaġi vanaġini.

17 Ġia tu guruġa moġonina evaġa-foforiani Iaukana. Ġia tu tanobara maġurinai ġetanuni tarimari na asi beġe ġabi-raġeani riba, korana asi ġeġitaiani ema asi ġeribaiani. Senaġi ġia ġomi tu ma ribami, korana ġia tu ġomi ġesi ġotanuni ema ġomi nuġami ai betanuni.

18 Au na ġomi ġereġami gara noġa asi ba-iaġuimini. Au ma baġenoġoi-iaġomani ġomi ġemi ai.

19 Tanobara tarimari na asi ma beġe ġitaguni ġarona tu asi manaġa, senaġi ġomi na tu boġo ġitaguni. Ġomi tu au amaġuri-taġoni bakunai, be boġo maġuri-taġoni.

20 Mo ġaro ai ġomi boġo ribani, au tu Tamagu nuġanai atanuni, ema ġomi au nuġagu ai ġotanuni, ema au ġomi nuġami ai atanuni.

21 Au ġegu taravatu guruġari eġabi-raġerini ema ekorana-iaġirini tarimana na tu au eura-viniguni. Ema au eura-viniguni tarimana tu au Tamagu na maki beura-viniani. Au na maki baura-viniani ema au tauġegu ġia ġenai bavevaġa-foforini.”

22 Iudas, dia Iudas Isakariota, na ekiraiato, ekirato, “Vereġauka, kamasi nai ġoi tauġemu ġai ġemai tu bovevaġa-foforini, senaġi tanobara ġenai tu asiġina?”

²³ Iesu na evaḡa-veseato, ekirato, “Au eura-viniguni tarimana na au ḡegu vevaḡa-riba bekorana-iaḡiani. Benamo au Tamagu na mo tarima beura-viniani. Benamo tauma ruarua baḡa iaḡoni ḡia ḡenai, bena ḡia ḡesi baḡa tanu-vanaḡi vanaḡini.

²⁴ Au asi eura-viniguni tarimana tu, au ḡegu guruḡa asi ekorana-iaḡirini. Mai guruḡa ḡoseḡaḡirini tu dia au ḡegu, senaḡi Tamagu ḡena; au tu ḡia na etuḡuguto.

²⁵ Gomi ḡesi roḡo atanuni nuḡanai, maiḡeri guruḡa ḡomi akira-varamini.

²⁶ A ḡomi vaḡa-kavami tarimana tu Iauka Veaḡa. Ḡia tu au aragu ai Tamagu na betuḡu-iaḡomaiani. Ḡia na dagara mabarari bevaḡa-ribamini, ema au na kara akiraḡirito dagarari, ḡemi tuḡamaḡi ai ma bevaḡa-fofori ḡenoḡoirini.

²⁷ Maino ḡomi ḡesi mai aiaḡuiani. Mai tu au ḡegu maino ḡomi avinimini. Ema mai maino au na ḡomi avinimini tu, dia tanobara tarimari na ḡomi ḡevinimini kavana avinimini. Nuḡami asi beḡene raḡe e asi boḡono tuḡamaḡi-ḡutuma ema asi boḡono gari.

²⁸ Au baguruḡa boḡo seḡaḡia, au bakira, ‘Au tu araka-ḡerevaḡini, senaḡi ma baḡenoḡoi-iaḡomani ḡomi ḡemi ai.’ Bema au boḡoro ura-vinigu nai tu, Tamagu ḡenai aiaḡoni, be ḡoro iaku, korana au Tamagu tu iaru-korokoro, au iata-raḡegu ai.

²⁹ Mai veiḡa tu roḡosi roḡo bere ḡora nuḡanai akira-varamini. Be mai veiḡa befoforini nai, boḡono vaḡa-moḡonigu.

³⁰ Au ḡomi ḡesi asi bita guruḡa-guruḡa maukani, korana mai tanobara eḡori-kauani verena, Satani,

tu dori eraḡasini. Ġia tu asi kokorena, be au ḡegu ai kara ta asi beveiani.

³¹ Senaḡi mai tanobara tarimari beḡene riba, au na Tamagu aura-viniani. Ema au tu Tamagu na ekiraḡiato ilailanai aveini.

Be ḡovariḡisi, mai gabu na siraka-veḡita.”

15

Vine ema legana

¹ “Au tu vine ḡauna korikori, ma au Tamagu tu vine tavoḡana ḡauvei-iaḡina tarimana.

² Vine legari au ḡegu ai kafakau dagarari, asi ḡeḡwani legari tu, ḡia na ebasi-vaḡirini; ma lega mabarari ma ḡwari tu, ḡia na eiarevarini, beḡene ḡwa-vovoka uranai.

³ Ġomi tu varau boḡo iareva-ḡosi. Mo guruḡa avinimito moḡeri na beḡe iarevami.

⁴ Au ḡegu ai boḡono kafakau, be au maki ḡomi ḡemi ai kafakau-taḡo bana tanu. A vine legana ta ḡereḡana moḡo nai tu asi beḡwani, senaḡi vine ḡauna ḡenai bekafakau-taḡoni vau beḡwani. Ġomi maki moḡesi, bema au ḡesi asi boḡo sebonani nai, ḡwaḡwami ta asi bevetoreni.

⁵ Au tu vine, a ḡomi tu lega. Au ḡegu ai bekafakauni, au ḡia ḡenai bakafakauni kavana, tarimana tu ḡwaḡwana asisebo bevetoreni. Bema au boḡo iaḡuiguni nai, dagara ta asi boḡo veiani.

⁶ Au ḡegu ai asi ekafakauni tarimana tu, vine ḡauna legana noḡa beḡe ḡabiani, ma beḡe fi-toḡaiiani, benamo bea kaukauni. Mo ḡau legari kakorori tu ḡeḡabi-vegogorini, benamo karavai ḡefiu-raḡerini, benamo ḡegaburini.

⁷ Bema ġomi au ġegu ai boġo kafakauni o au ġesi boġo sebonani, ma au ġegu guruġa ġomi ġemi ai betanuni nai tu, kara ġoura-vinirini dagarari boġo noġini tu, ġemi noġinoġi dagarari boġo ġoitaġorini.

⁸ Bema ġwaġwami asisebo asisebo beġe vetoreni nai tu, tarimarima na au Tamagu ġevaġa-raġeani, ema ġomi maki au ġegu mero korikori ai boġo iaġoni.

⁹ Tamagu na au eura-viniguni ilailanai, au na ġomi maki aura-vinimini. Vanaġivanāġi au ġegu veuravini nuġanai boġono tanu.

¹⁰ Bema au ġegu taravatu guruġari boġo korana-iaġirini nai, ġomi tu au ġegu veuravini nuġanai boġo tanuni, ilailana au Tamagu ġena taravatu guruġari akorana-iaġirini, benamo ġia ġena veuravini nuġanai atanuni kavana.

¹¹ Au na maiġeri guruġa ġomi bavinimi anina tu, au ġegu iaku ġomi nuġami ai bene tanu, be ġomi maki nuġami iaku na beġene vonuvonu-raġe.

¹² Au ġegu taravatu guruġana tu maiġa, tauġemi fakami ai karomi ġesi boġono veuravini, au na ġomi aura-vinimini kavana.

¹³ Ma ġena veuravini barego lelevaġina tari-mana tu, karonu urari ai ġena maġuri gwaina asi eġabiani, etore-tariani. Ma ġena veuravini barego tarimana korikori tu moġa, ma boruna ta tu asiġina maia.

¹⁴ Bema au na kara akiramini veiġari boġo veirini nai, ġomi tu au ġatagu.

¹⁵ Au na ġomi tu vetuġunaġi-iaġovini tarimami asi ma bakiraġimini, korana vetuġunaġi-iaġovini tarimana na ġena vere na kara eveiani, ġia tu asi

ribana. A ġomi tu ġata batoni, korana au Tamagu ġenana kara aseġaġirito dagarari mabarari tu, ġomi varau avaġa-ribamito.

¹⁶ Ġomi na au asi ġoġabi-viriġiguto, senaġi au na ġomi aġabi-hidimito, ema avaġa-ruġamito boġono iaġo, ġwaġwami boġono vaġa-ġorari, ma moġeri tu namo moġo beġene tanu-vanaġi vanagi. Moġesina tu karakara ġoura-vinirini dagarari au aragu ai Tamagu boġo noġiani tu, Tamagu na bevinimini.

¹⁷ Au ġegu taravatu guruġana ġomi avinimini tu maiġa, karomi ġesi boġono veuravini.”

Tanobara tarimari na Iesu ġena mero ġeiau-rakava vinirito

¹⁸ “Bema tanobara tarimari na beġe iau-rakava vinimini nai, boġono riba, au tu ġeiau-rakava vini-guineguto.

¹⁹ Bema ġomi tanobara ġena tarimarima roġo ġoro tanu tu, tanobara tarimari na beġere ura-vinimi, korana ġomi tu ġia ġeri tarimarima bene. Senaġi ġomi tu dia tanobara ġena tarimarima. Asiġina. Ġomi tu varau aġabi-viriġimito, ma tanobara maġurina nuġana na aġabi-vaġimito. Moġa lorinai tanobara tarimari na ġeiau-rakavamini.

²⁰ Akiramito guruġana boġono tuġamaġi-taġoa: ‘Vetuġunaġi merona na etuġu-naġiani tarimana asi bevanaġiani.’ Bema au ġevaġa-midigu midiguguto, ġomi maki beġe vaġa-midigu midigumini. Bema au ġegu guruġa ġekorana-iaġirito, ġomi ġemi guruġa maki beġe korana-iaġirini.

21 Ĝia na maiĝeri veigā asi namori mabarari ĝomi ĝemi ai beĝe veirini tauna korikori tu, ĝomi na au aragu ĝokorana-iaĝiani nai; korana au etuĝuguto Barauna ĝia tu asi ribari.

22 Bere au asi bara iaĝoma, ma asi bara guruĝa-viniri, ĝia tu asi ĝeri rakava. Senaĝi ĝia maitoma ĝeri rakava na tu asi ĝeri raga-maĝuri dabarana.

23 Au eiaŭ-rakavaguni tarimana na au Tamagu maki eiaŭ-rakavaiani.

24 Bere au na nuĝa-farevaĝi veigari, tarima tari na roĝosi roĝo beĝene veiri dagarari, ĝia vefakari ai asi bara veiri, ĝia tu asi ĝeri vei-rakava. Senaĝi maitoma ĝia na moĝeri nuĝa-farevaĝi veigari tu beĝe ĝitari, ma nuĝanai ĝia na au ma Tamagu ĝesi tauma ruarua tu ĝeiau-rakavamani.

25 Senaĝi maiĝeri veigā ĝeĝorani korana tu, taravatu nuĝanai ĝetoreato guruĝana bene moĝoni ĝana. Mo guruĝa tu iniĝesi ekirani: ‘Au tu ĝeiau-rakava-kavaguto moĝo, asi korana tai.’

26 Vevaĝa-kava Iaukana tu beiaĝomani. Ĝia tu guruĝa moĝoniri kiraĝi-kiraĝiri Iaukana, Tamagu ĝenana beiaĝomani. Au na ĝomi ĝemi ai batuĝuani, Tamagu sevinai batanuni nai tu. Ĝia na au bema kiraĝi-foforiguni.

27 Ĝomi na maki au roĝo boĝono kiraĝi-foforigu, korana ĝomi tu au ĝesi tatanuni tovotovona na veĝata bene.”

16

1 “Au na maiĝeri guruĝa akira-varamini, korana asi aurani ĝemi veĝabidadama na boĝono raka-veĝita.

2 Iuda tarimari ġeri rubu na beġe tore-veġitamini. Aba, ġaronā mani eiaġomani, tau ta na bevaġi-masemini nai tu, ġia mataboru bekirani, ġia tu Barau vetuġunaġina eiaġo-viniani.

3 Maiġeri veġa ġomi ġemi ai beġe veirini korana tu ġia na au Tamagu asi ġeribaiato, ema au maki asi ġeribaguto.

4 Senaġi au na maiġeri guruġa tu nakiravara-guinemi. Be ġoirai vau tarimarima na veġari ġemi ai beġea veirini nai, maiġeri guruġa bakiravarami boġono tuġamaġiri.

Iauka Veaġa ġena ġauvei

Tovotovonai au tu roġo ġomi ġesi tatanuto-ġoi naima, maiġeri guruġa ġemi asi akiraġirito.

5 Senaġi toma tu etuġu-mariġoguto Barauna ġenai ma aġenoġoi-iaġoni, ma ta na tu asi odanaġiguni, ‘Ġoi tu aiġana oiaġoni?’ asi otoni.

6 Ġomi tu maiġeri guruġa bakira-varami nai, nuġami ġevewaraġini e ġetaġitaġini.

7 Senaġi moġoni akiramini, mai tu ġomi ġemi namo uranai ġomi vekaravami na araka-ġerevaġini, arakani. Korana tu bema au asi barakani nai, vevaġa-kava Iaukana ġemi ai asi beiaġomani. Senaġi bema au baiaġoni nai tu, ġemi ai batuġu-iaġomaiani.

8 Ma ġia beiaġomani nai, mai tanobara tarimari ġeri vei-rakava ma Barau ġena vei-iobukaiobuka ema Barau na tanobara tarimari bekota-vinirini aniri bevaġa-fofori ginikaurini.

9 Ġeri vei-rakava tauna korikori tu, au asi ġevaġa-moġoniguni.

10 Barau ġena vei-iobukaiobuka tauna korikori tu maiġa, au tu Tamagu ġenai aiāġoni, be asi ma boġo ġita-ġenoġoiguni.

11 Ema Barau na tanobara tarimari bekota-vinirini anina tu maiġea, mai tanobara verena tu varau ekota-viniato.

12 Dagara vovoka roġo aurani nakira-varami, senaġi mabarari maitoma tu asi ilaila boġo tuġamaġi-fakarini e asi boġo ġabi-raġerini.

13 Senaġi guruġa moġoni Iaukana beiaġomani, ġia na vau ġomi beġori-kaumini, benamo guruġa moġoniri boġo ribarini. Korana ġia tu dia tauġena ġena tuġamaġi guruġari bekiraġirini. Asiġina. Ġia tu au ġeguna beseġaġini guruġari moġo beki-raġirini. Ema gabivau beġe ġorani dagarari bekiravara-guinemini.

14 Ġia na au bevaġa-raġeguni, korana au ġeguna beġabirini guruġari ġomi bekira-varamini.

15 Au Tamagu ġena dagara mabarari tu au ġegu. Moġesi naima au bakira, ‘Ġia na au ġeguna beġabirini guruġari ġomi bekira-varamini.’”

“Ġemi nuġa-midigumidigu tu iaku verere ai beġe iaġoni”

16 “Ġaro asi manaġa nuġanai, ġomi na au asi ma boġo ġitaguni, ma ġaro asi manaġa murinai tu, ma boġo ġitaguni. [Korana au tu Tamagu ġenai aiāġoni.]”

17 Benamo ġena mero kotari tauġeri vefakari ai moġo ġeguruġa-guruġato, ġekirato, “Mai ġia na tu kara ekiraġiani, ekirani, ‘Ġaro asi manaġa nuġanai au asi ma boġo ġitaguni, ma ġaro asi

manaġa murinai tu ma boġo ġitaguni,’ e ma ekirani, ‘Korana au tu Tamagu ġenai aiagōni?’ ”

¹⁸ Moġesina naima ġekirato, “Mai ġia na tu kara ekiraġiani, ekirani, ‘Ġaro asi manaġa’ etoni? Ġita asi taribani ġia na tu kara ekiraġiani!”

¹⁹ Iesu eribato, ġena mero ġeri ura tu ġedanaġia ġetato-ġoi, naima ġia na evaġa-guruġarito, ekirato, “Ġomi tu tauġemi ġereġami au na kara baki-raġia vedare-mutukana ġoveini ei? Au bakira, ‘Ġaro asi manaġa nuġanai asi ma boġo ġitaguni, ma ġaro asi manaġa murinai tu ma boġo ġitaguni,’ basi anina ġovetauani?

²⁰ Moġoni akiramini, ġomi tu boġo taġini e boġo taġi-vanoro vanoroni, senaġi tanobara tarimari tu beġe iakuni, beġe verereni. Ġomi tu boġo nuġa-midigu midiguni, senaġi ġemi nuġa-midigumidigu tu iaku verere ai beġe iaġoni.

²¹ Vavine ta mero nevaġa-maġuria ġana tu, emidigumidiguni, korana ġena ġabi aoana eraġasini. Senaġi mero emaġurini nai, ġenai mo midigumidigu tu etuġa-rekwaiani, korana mero ta tanobarai varau bevaġa-maġuria iakunai.

²² Ġomi maki moġesina: Toma tu ġonuġa-midigu midiguni, senaġi au na ma baġita-ġenoġoimini, be ma boġo iakuni. Ma tarima ta na ġomi ġemi mo iaku tu asi ilaila ġemina ma beġabi-veġitaiani.

²³ Ma mo ġaro ai ġomi na au dagara ta asi ma boġo noġiguni. Moġoni akiramini, au aragu ai karakara boġo noġirini dagarari mabarari, au Tamagu na bevinimini.

²⁴ Beiaġoma mo initoma, ġomi na au aragu ai dagara ta roġosi roġo boġoro noġia. Au aragu

ai boĝono noĝi-raĝe, be boĝono doĝari; benamo nuĝami iaku na beĝene vonuvonu-raĝe.”

Iesu na tanobara ĝena seĝuka evaĝa-ketoato

²⁵ “Maiĝeri guruĝa au na ĝomi ĝemi tu barabore ai akiraĝirini, senaĝi ĝaro ĝoirai tu barabore ai asi ma bavaĝa-guruĝamini. Ĝoirai vau au Tamagu varina tu ĝemi bakiraĝi-fofori ginikauani.

²⁶ Mo ĝaro beraĝasini nai, ĝomi tu au aragu ai boĝo noĝinoĝini. A au tu asi akirani, au na ĝomi urami ai Tamagu banoĝiani;

²⁷ korana Tamagu tauĝena na ĝomi eura-vinimini. Ĝomi eura-vinimini, korana ĝomi na au ĝoura-viniguni, ema ĝovaĝa-moĝoniguni, au tu Barau ĝenana aiaĝomato.

²⁸ Au tu Tamagu sevina na mai tanobara ĝana amariĝoto. Ma toma tu mai tanobara aiaĝuiani, Tamagu ĝenai ma aĝenoĝoi-iaĝoni.”

²⁹ Ĝena mero na ĝevaĝa-guruĝaiato, ĝekirato, “Oĝitaiani, toma ĝoi tu oguruĝa-fofori ginikauni, asi oguruĝa-baraboreni.

³⁰ Toma ĝai ĝama riba-korikorini, ĝoi tu dagara mabarari ma ribamu. Tarima ta na nedanaĝimu betoni vedanaĝina maki, ĝoi na tu boriba-guineani. Moĝa lorinai ĝavaĝa-moĝonimuni, ĝoi tu moĝoni Barau ĝenana oiaĝomato.”

³¹ Iesu na evaĝa-veserito, ekirato, “Mai vau ĝovaĝa-moĝoniguni, ei?

³² Moĝoni, ĝarona mani eiaĝomani, varau be-raĝasi, ĝomi tu boĝo raga-rovorovoni, tata ĝemi ura ragana boveini, benamo au tu ĝereĝagu boĝo iaĝui-momoraĝiguni. Senaĝi au tu dia ĝereĝagu, korana Tamagu tu au sevigu ai.

³³ Au aurani, au ġegu ai boġono kafakau, be au ġegu ai maino boġono ġabi uranai, au na maiġeri guruġa ġomi bakira-varami. Mai tanobarai ġotanuni nai, midigumidigu boġo ġoitaġoani. Senaġi boġono kokore! Au na tanobara ġena seġuka avaġa-ketoato.”

17

Iesu ġena ġuriġuri

¹ Iesu moġesi eguruġa-ġosito murinai, egaga-raġeto, guba eġitaiato, benamo ekirato, “Tamagu, horana tu maiġa. Natumu marevana baregona novaġa-foforia, be Natumu na ġoi marevamu baregona maki bene vaġa-foforia.

² Korana ġoi na maoro ġia oviniato, tarimarima mabarari ġia ġena veġitaġau gaburenai beġene tanu. Be ġoi na ġia oviniato tarimari mabarari maġuri vanaġivanaġi bene viniri.

³ Maġuri vanaġivanaġi tu maiġa: Maġuri vanaġivanaġi beġe ġabiani tarimari mabarari beġene riba, Barau moġonimu tu ġoi sebomu kwariġutu moġo, ema Iesu Keriso beġene ribaia. Iesu Keriso tu ġoi na otuġuato tanobara ġana.

⁴ Au na ġoi tanobarai bavaġa-raġemu. Ġoi na oviniguto bana veia otato ġauveina varau bavaġa-koria.

⁵ Tama, tanobara roġosi bere vesina ema au maki roġo ġoi ġesi atanuto-ġoi nuġanai, au ġegu ai tu mareva baregona etanuto-ġoi. Toma aurani, mo mareva ġoi tauġemu ġoiramu ai ġegu ai no-vaġa-foforia.”

Iesu ġena mero ġeri eġauġauto

6 “Tanobara maḡurina nuḡana na oḡabi-vaḡirito, benamo oviniguto tarimari ḡeri ai ḡoi tu avaḡa-foforimuto. Moḡeri tu ḡoi ḡemu tarimarima, ḡoi na au oviniguto. Ma ḡia na ḡoi ḡemu guruḡa ḡekorana-iaḡiato.

7 Toma ḡia beḡe riba, ḡoi na oviniguto dagarari mabarari tu ḡoi ḡemuna moḡo ḡeiaḡomato.

8 Korana ḡoi na oviniguto guruḡari mabarari akira-vararito. Ḡia na mo guruḡa mabarari ḡeḡabi-raḡerito, ma ḡeriba-maoroto, au tu ḡoi sevimu na aiaḡomato. Ema ḡevaḡa-moḡoniani, au ḡoi na otuḡu-iaḡomaguto.

9 Au tu ḡia ḡeri aḡuriḡurini. Au tu dia mai tanobara maḡurinai ḡetanuni tarimari ḡeri aḡauḡauni. Senaḡi au oviniguto tarimari ḡeri aḡauḡauni, korana ḡia tu ḡoi ḡemu tarimarima.

10 Au ḡegu tarimarima mabarari tu ḡoi ḡemu tarimarima. Ema ḡoi ḡemu tarimarima mabarari tu au ḡegu tarimarima. Ema ḡia ḡerina au aragu evaraḡeni, korana au ḡegu mareva baregona ḡevaḡa-foforiani.

11 Au tu ḡoi ḡemu ai aiaḡosini, mai tanobarai asi batanu-rovaḡini. Senaḡi ḡia tu tanobarai roḡo beḡe tanuni. Tamagu Veaḡamu, ḡoi na au oviniguto tarimari ḡoi aramu seḡukana na bono ḡitaḡauri. Be ḡia mabarari beḡene sebona, ḡita taura ruarua kavana.

12 Au tanobarai roḡo ḡia ḡesi atanuto-ḡoi nuḡanai, ḡoi aramu seḡukana na ḡia anariḡaurito-ḡoi. Ḡoi na au oviniguto tarimari tu aḡitaḡau-ḡinikaurito, be ta asi erekwarekwato; bene rekwarekwa tauna moḡo, moḡoni erekwarekwato,

Buka Veāgai ġetoreato guruġana vaġa-moġonina ġana.

13 Senaġi toma au tu ġoi ġemu ai aiaġosini. Au tu roġo tanobarai maiġegu nuġanai, maiġeri guruġa bakiraġiri, au ġegu iaku e verere na ġia nuġari bene vaġa-vonuvonu raġeri ġana.

14 Ġoi ġemu guruġa au na ġia varau avinir-ito. Ma tanobara maġurinai ġetanuni tarimari na ġeiau-rakavarini, korana ġia toma tu dia mai tanobara tarimari, au kavana, au tu dia mai tanobara tarimagu.

15 Au tu dia ġia mai tanobara na bono ġabi-vaġiri ġuriġurina aveini. Senaġi anoġimuni, bono nariġauri, be Tarima Rakavana, Satani, na asi bene ġabiri atoni.

16 Ġia tu dia mai tanobara tarimari, au kavana, au tu dia mai tanobara tarimagu.

17 Ġoi ġemu guruġa moġonina na novaġa-veaġari; ġoi ġemu guruġa tu moġoni.

18 Ġoi na tanobara maġurinai ġetanuni tarimari fakari ai au otuġu-toġaguto ilailanai, au na ġia maki tanobara maġurinai roġo ġetanuni tarimari vekaravari ai batuġu-toġari.

19 Ġia urari ai au tauġegu avevaġa-veaġani, be ġia maki beġene veaġa-korikori.”

Iesu eġuriġurito veġabidadama tarimari mabarari ġeri

20 “Au tu dia ġia ġena mero ġereġari ġeri moġo aġauġauni. Asiġi. Au tu ġia na vari beġea fiuani nai, au beġe vaġa-moġoniguni tarimari mabarari maki ġeri aġuriġurini.

21 Be ġia mabarari sebonai beġene iaġo, Tama, ġoi au nuġagu ai otanuni ema au ġoi nuġamu ai atanuni ilailana. Moġesi kavana au aurani, ġia maki beġene sebona moġo, ma ġita nuġarai beġene tanu, be tanobara maġurinau roġo ġetanuni tarimari beġene riba, au tu ġoi na otuġumariġoguto.

22 Ġoi na au mareva baregona oviniguto dargarana ġia avinirito, ġia sebonai beġene iaġo uranai, be ġita taura ruarua sebona kavana, ġia maki beġene sebona.

23 Au ġia nuġari ai, ma ġoi au nuġagu ai, be ġia maki beġene sebona-kwariġuto korikori. Benamo monana tanobara maġurinau roġo ġetanuni tarimari beġene riba, au tu ġoi na otuġu-iaġomaguto, ema beġene riba maki, ġoi na ġia oura-vinirini au oura-viniguni kavana.

24 Tama, au ġegu ura baregona tu, au ainai batanuni, au oviniguto tarimari maki au ġesi, be monai baġana tanu, be au mareva baregona oviniguto marevana beġene ġitaia. Mo mareva oviniguto, korana au ġoi na tu tanobara roġosi roġo boro veia nuġanai veġata oura-viniguto.

25 Tamagu o, ġoi tu vei-iobukaiobuka Baraumu, tanobara maġurinau ġetanuni tarimari na ġoi asi ġeribamuto. A au na tu ġoi aribamuto, ema au ġegu mero maiġeri tu beġe riba, au tu ġoi na otuġumariġoguto.

26 Ġoi aramu ġia akira-vararito, e roġo bakiraġi-foforiani. Korana monana au oura-viniguni veuravinina ġia nuġari ai betanuni, ema au maki ġia nuġari ai batanuni.”

18

Iesu tuari tarimari na ġeġabiato

¹ Iesu na mo ġauġau ekiraġi-ġosiato murinai, ġena mero ġesi ġerakato. Ġeiaġoto, Kidron ġarukana na ġeraka-vanaġito, reke ta ġana. Monai tu vamoka ta, ma ġena mero ġesi mo vamoka nuġana na ġeraka-toġato.

² Iudas, Iesu erevaiato tarimana, maki mo gabu tu ma ribana, korana Iesu ma ġena mero ġesi monai ġaro vovoka ġetanu-vegogoto-ġoi.

³ Moġesina naima Iudas na Roma vetari tarimari e Rubu Veaġa ġitaġauna tarimari tari eġoririto. Mo Rubu Veaġa ġitaġauna tarimari tu Rubu Veaġa vereri baregori e Farisea tarimari na ġetuġurito. Benamo mo vamoka ġana ġeiaġoto, ma tosiri, ma lamefari, ema ma ġeri vetari farefareri.

⁴ Iesu tu ribana guine, ġia ġenai kara beġe ġorani dagarari mabarari, naima eiaġoto seviri ġana, benamo edanaġirito, ekirato, “Ġomi na tu deikara ġovetauani?”

⁵ Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Iesu, Nasareta tarimana.” Iesu na ekirarito, ekirato, “Tarimana tu au.” Ma Iudas, Iesu erevaiato tarimana, maki ġia ġesi monai ruġataġo.

⁶ Iesu na ekirarito, ekirato, “Tarimana tu au,” etato nai, ġia mabarari ġeruġa-ġenoġoito, benamo tano ai ġeketo-tarito.

⁷ Iesu na ma edanaġi-ġenoġoirito, ekirato, “Ġomi na tu deikara ġovetauani?” Benamo ġia ġekirato, “Iesu, Nasareta Tarimana.”

8 Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Au na baki-rami, tarimana tu au. Bema ḡomi tu au moḡo ḡovetauguni nai, maiḡeri tarima ḡotuḡuri, ḡeraka.”

9 Moḡesi ekirato, korana ḡia ḡena guruḡa tovo-tonai ekiraḡiato guruḡana bene moḡoni ḡana, ekirato, “Au oviniguto tarimari tu sebona ta maki asi avei-rekwa-rekwaiato.”

10 Ma nuḡanai Simona Petero ḡimanai tu vetari baḡana ta. Mo vetari baḡana einu-vaḡiato, edav-eato, benamo Rubu Veaḡa verena baregona ḡena vetuḡunaḡi-iaḡovini tarimana seḡana aroribana ebasi-vaḡiato. Mo vetuḡunaḡi-iaḡovini tarimana arana tu Malko.

11 Benamo Iesu na Petero ekiraiato, ekirato, “Ḡoi na mani vetari baḡana faosinai noḡura-toḡaia! Au Tamagu na bevinigu midigumidigu bedina tu asi bana niua, ei?”

Iesu Anas ḡenai ḡeḡori-iaḡoato

12 Benamo vetari tarimari ma ḡorikauro tarimana ema Iuda tarimari ḡeri Rubu Veaḡa ḡitaḡauna tarimari na Iesu ḡeḡabiato, benamo ḡebarubaruato,

13 benamo Anas ḡenai ḡeḡori-iaḡo guineato, korana Anas tu Kaiafas ḡena taḡama. Kaiafas na Anas natuna vavinena eḡaraḡoato. Kaiafas tu Rubu Veaḡa verena baregona mo laḡani ai.

14 Kaiafas na Iuda tarimari esisiba-vinirito, ekirato, “Namona tu tarima sebona ta moḡo tarimarima mabarari urari ai bene mase.”

Petero na Iesu ekira-ġuniġauato

Mataio 26:69-70; Mareko 14:66-68; Luka 22:55-

57

¹⁵ Simona Petero e Iesu ġena mero ta na tu Iesu ġeraka-ġiuato. Rubu Veāġa verena baregona tu ma ribana, mo Iesu ġena mero moġa. Moġesi nai ġia maki Iesu ġesi evaġa-rakatoġa sebonaiato, Rubu Veāġa verena baregona ġena numa maġuna nuġanai Kota gabunai.

¹⁶ Senaġi Petero tu ġatama-boka murikanai moġo eruġato. Ma mo Iesu ġena mero, Rubu Veāġa verena baregona na eribaiato merona, ma eġenoġoito, benamo ġatama-boka eġita-ġauato ġuiatona ea vaġa-guruġaiato, ma Petero eġori-toġaiato.

¹⁷ Benamo ġatama-boka eġita-ġauato ġuiatona na Petero ekiraiato, ekirato, “Ġoi maki mai tarima ġena mero ta, ene?” Petero evaġa-veseto, ekirato, “Asiġina, au tu asiġi.”

¹⁸ Mo gabu faraka na eġabiato, be vetuġunaġi-iaġovini tarimari ema Rubu Veāġa ġitaġauna tari-mari na tu karava ta ġetutuato. Benamo mo kar-ava ġeruġa-ġeġeraġiato, ġevetunuto-ġoi. Petero maki ġia seviri ai eruġato ma evetunuto-ġoi.

Rubu Veāġa verena baregona na Iesu edanaġiato

Mataio 26:59-66; Mareko 14:55-64; Luka 22:66-

71

¹⁹ Mo horai tu Rubu Veāġa verena baregona na Iesu edanaġiato, Iesu ġena mero e ġena vevaġa-riba evedanaġi-iaġirito.

²⁰ Iesu na evaġa-veseato, ekirato, “Au tu tari-marima ġutuma-bara ġoirari ai aguruġa-foforito.

Au tu vanaĝivanaĝi Iuda tarimari ĝeri rubu ai ema Rubu Veaĝa nuĝari ai avevaĝa-ribato-ĝoi, ma Iuda tarimari ĝema-raka-vegogoni gaburi ai, au asi aguruĝa-vekuretoĝato.

²¹ Kara dainai au odanaĝiguni? Mo au aguruĝato ĝeseĝaĝiguto tarimari noa danaĝiri, ĝia ma ribari au na kara akiravara-vinirito.”

²² Iesu moĝesi eguruĝato nai, Rubu Veaĝa ĝitaĝauna tarimana ta ĝia sevinai eruĝa-taĝoto-ĝoi, monana Iesu ĝoirana eforo-bubuĝauato. Benamo Iesu ekiraiato, ekirato, “Ĝoi mai Rubu Veaĝa verena baregona tu maniĝesi ovaĝa-guruĝaiani?”

²³ Iesu na evaĝa-veŝato, ekirato, “Bema au na guruĝa rakavana ta bakiraĝia nai, nokiraĝia, kamara guruĝa rakavana! Senaĝi bema au tu baguruĝa-korikori, kara dainai boforogu.”

²⁴ Benamo Anas na Iesu roĝo varo na barubaru Rubu Veaĝa verena baregona Kaiafas ĝenai etuĝu-iaĝoato.

Petero na Iesu ma ekira-ĝuniĝau ĝenoĝoiato

Mataio 26:71-75; Mareko 14:69-72; Luka 22:58-62

²⁵ Simona Petero tu roĝo ruĝataĝo karavai evetunuto-ĝoi. Benamo karava sevinai ĝeruĝa-vegogoto tarimari na ĝedanaĝiato, ĝekirato, “Ĝoi maki ĝia ĝena mero ta, ene?” Petero evekira-ĝuniĝauto, ekirato, “Asiĝina, au tu asiĝi.”

²⁶ Rubu Veaĝa verena baregona ĝena vetuĝunaĝi-iaĝovini tarimana ta tu mo Petero na seĝana ebasi-vaĝiato tarimana garagarana ta, ĝia ekirato, “Au atuĝamaĝini tu, ĝoi maki ĝia ĝesi mo vamoka nuĝanai aĝitamuto banaĝu, ene?”

27 Petero ma evekira-ḡuniḡau ḡenoḡoito, ma nuḡanai asikauna tu kokoroku egoḡito.

Iesu Pilato ḡoiranai

Mataio 27:1-2 ema 27:11-14; Mareko 15:1-5; Luka 23:1-5

28 Benamo Iuda tarimari na Iesu Kaiafas sevina na ḡeḡori-iaḡoato Roma ḡeri gavana ḡena numa barana ḡana. Mo tu varau ekini-mama mamatoḡoi. Ma Iuda tarimari tu asi ḡeurato, Roma ḡeri gavana ḡena numai beḡene raka-toḡa, korana ḡekirato, veiareva, asi rakavari, beḡene tanu. Ḡia ḡeri ura tu Pasova o mase aneruna na Isaraela tarimari evanaḡirito moḡo asi evaḡirito verekona beḡene ḡania veḡata.

29 Benamo Pilato ḡeri ai eraka-rosito, benamo ekirato, “Mai tarima boḡo ḡabi-iaḡomaia ḡena kerere korana tu kara?”

30 Ḡia na ḡevaḡa-veḡeato, ḡekirato, “Bema ḡia veiḡa rakavari asi bere vei nai tu, ḡoi ḡemu ai asi baḡara ḡabi-iaḡomaia.”

31 Benamo Pilato na ekirarito, ekirato, “Ḡoḡabia, ma ḡoḡori-iaḡoa, benamo ḡemi taravatu ekirani ilailanai ḡoa vaḡa-kotaia.” Moḡesi naima Iuda tarimari na Pilato ḡekiraiato, ḡekirato, “Ḡai ḡema taravatu na tu maoro asi evinimani, tarima ta baḡana vaḡi-masea.”

32 Maḡa eḡorato anina tu, Iesu na ḡia aiḡesina bemaseni ekiraḡiato guruḡana bene moḡoni ḡana.

33 Benamo Pilato numa barana ḡana ma erakatoḡa-ḡenoḡoito, bena Iesu ekeaiato, ma edanaḡiato, “Ḡoi tu Iuda tarimari ḡeri vere ba?”

³⁴ Iesu na evaḡa-veseto, ekirato, “Ĝoi maniĝesi au okiraĝini tu tauĝemu nuĝamu siga moĝo oguruĝani ba tarima tari na beĝe kira-varamu guruĝana.”

³⁵ Pilato evaḡa-veseto, ekirato, “Be, au tu Iuda tarimagu, ei? Ĝoi tu ĝemu tanobara tarimari na ema Rubu Veaĝa vereri na beĝe ĝabi-iaĝomamu, au beĝema vinigu. Ĝoi tu kara kererena oveiato?”

³⁶ Iesu na evaḡa-veseto, ekirato, “Au ĝegu Basileia tu dia mai tanobara dagarana. Bere au ĝegu Basileia mai tanobara nuĝanai bere vetore e bere ruĝa nai tu, au ĝegu vetuĝunaĝi-iaĝovini tarimari ĝere variĝisi, Iuda tarimari ĝesi ĝere vevaĝi, ma tarima ta maki asi bere ilaila, Iuda tarimari ĝimari ai bere toregu. Senaĝi au ĝegu Basileia tu dia mai tanobara nuĝanai eruĝani.”

³⁷ Pilato na moĝesina naima Iesu edanaĝiato, ekirato, “Be ĝoi tu vere ba?” Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Ĝoi okirani au vere otoni tu moĝoni oguruĝani. Au tanobarai ama maĝurito tauna korikori, guruĝa moĝonina bana vaĝa-foforia ĝana. Guruĝa moĝoninai ĝetanuni tarimari mabarari na au garogu tu ĝeseĝaĝiani.”

³⁸ Pilato ekirato, “Guruĝa moĝonina tu kara?”

Iesu bene mase guruĝana

Mataio 27:15-31; Mareko 15:6-20; Luka 23:13-25

Moĝesi eguruĝato murinai, ma eraka-rosito Iuda tarimari ĝeri ai, benamo ekirarito, ekirato, “Au na mai tarima ĝenai rakava ta tu asi badoĝaria.

³⁹ Senaġi ġomi ġemi veġa ta tu iniġesi, Pasova verekona ġaronai, dibura tarimana ta bana tuġu-vaġia. Be ġomi ġourani tu, ġemi Iuda tarimari ġeri vere natuġu-vaġia, ba?”

⁴⁰ Benamo ġia mabarari ġekoġoto, ġekirato, “Asiġina! Ġia tu asiġi! Senaġi Barabas.” A Barabas tu elemato-ġoi e evevaġito-ġoi naima ġediburaiato.

19

¹ Moġesi naima Pilato na Iesu eġabiato, vetari tarimari o soldia evinirito, benamo ġekwariato.

² Ema soldia na varovaro ma ġiniri dagarana ġebito-ġeġeraġiato, korona noġa ġeveiato, benamo Iesu debanai ġetore-kauato. Ema dabuġa maukana kakakakana na ġevaġa-dabuġaiato.

³ Benamo ġoirana ġana ġeraka-kavito, benamo ġekiraiato, ġekirato, “Iuda tarimari ġeri Vere, ġaro namona!” Benamo ġoirana ma ġeforoato.

⁴ Pilato ma eraka-rosito Iuda tarimari ġeri ai, benamo ekirarito, ekirato, “Ġoġitaia, au na ġia ġomi ġoirami ai ama ġori-rosiani anina tu nama vaġa-ribami, au na ġia ġenai rakava ta tu asi badoġaria.”

⁵ Benamo Iesu ema raka-rosito, debana tu ma koronana, ġau ma ġiniginina ġevatoato dagarana, ema dabuġa kakakakana maki roġo etoġitaġoato-ġoi. Benamo Pilato na Iuda tarimari ekirarito, ekirato, “Ġoġitaia, tarimana tu maiġa.”

⁶ Moġesi Rubu Veġa vereri baregori ma ġeri vetuġunaġi-iaġovini tauri na ġeġitaiaato nai,

ġefararato, ġekirato, “Ġovaġa-satauroa! Ġovaġa-satauroa!” Benamo Pilato na ekirarito, ekirato, “Ġomi tauġemi na ġoġabi-iaġoa, ma ġoa vaġa-satauroa, korana au na ġia ġenai kerere ta asi badoġaria.”

⁷ Ma Iuda tarimari na ġevaġa-veurato, ġekirato, “Ġai tu ma ġema taravatu, ma ġai ġema taravatu ekirani, ġia tu bene mase veġata, korana ġia tu tauġena moġo Barau Natunai bevevaġa-iaġo.”

⁸ Pilato na mo guruġa eseġaġiato nai, egari-rakava rakavato.

⁹ Benamo numa baregonai ma eraka-toġato, benamo Iesu ekiraiato, ekirato, “Ġoi tu ainana oiaġomato, ei?” Senaġi Iesu na asi evaġa-veurato.

¹⁰ Benamo Pilato na ekiraiato, ekirato, “Ġoi tu asi ourani au vaġa-vesegu ei? Ġoi asi ribamu au tu ma ġegu seġuka ġoi bavaġa-satauromuni, e ma ġegu seġuka ġoi batuġu-vaġimuni?”

¹¹ Iesu evaġa-veseto ekirato, “Bere Barau na guba na ġoi seġuka asi bere vinimu nai tu, toma au ġoi ġemu seġuka gaburenai asi bara ritoġo. Moġa lorinai, au eġabiguto ma ġoi ġimamu ai etoreguto tarimana, ġena rakava tu barego lele-vaġi”.

¹² Pilato na mo guruġa eseġaġiato, benamo dabara evetauto-ġoi, ġena ura Iesu bene tuġu-vaġia. Senaġi Iuda tarimari roġo ġekoġoto-ġoi, ġekirato-ġoi, “Bema ġoi na mai tarima botuġu-vaġiani nai, ġoi tu dia Kaisara ġatana. Kamara tarima tauġena evekiraġini vere etoni, ġia na tu Kaisara, Roma ġeri vere, ekira-fitoġaiani.”

¹³ Pilato na mo guruġa eseġaġiato, benamo Iesu

ema ġori-rosiato, benamo eiaġoto, Kota eseġaġini tarimana ġena sea ai ea tanukauto. Mo gabu tu “Fore Touraġena” ġetato-ġoi. Ma Heberu garonai tu “Gabata.”

¹⁴ Mo ġaro tu Pasova o Iuda tarimari mase aneruna na evanaġirito moġo verekona ġana rovinatore ġarona, ma horaġauna 12 koloko tu varau eġabiato. Benamo Pilato na Iuda tarimari ekirarito, ekirato, “Ġoboġe, ġemi vere iomaiġa!”

¹⁵ Senaġi ġia tu ġefararato, ġekirato, “Ġoġabi-veġitaia! Ġoġabi-veġitaia! Ġoa vaġa-satauroa!” Pilato na ma edanaġirito, ekirato, “Ġomi ġemi vere tu navaġa-satauroa, ei?” Rubu Veaġa vereri baregori ġevaġa-veseto, ġekirato, “Kaisara ġereġana moġo ġai ġema vere, ma vere boruna ta tu asiġina.”

¹⁶ Benamo Pilato na Iesu ġia ġimari ai etore-kauato beġene vaġa-satauroa ġana.

Iesu ġevaġa-satauroato

Mataio 27:32-44; Mareko 15:21-32; Luka 23:26-43

Benamo vetari tarimari o soldia na Iesu ġeġabiato, ġeġori-iaġoato.

¹⁷ Ma Iesu na ġena satauro efaġa-vaisiato, eraka-rosito, eiaġoto gabu arana “Deba Ġavana Gabuna” ġana. Heberu garonai mo gabu arana tu “Golgota”.

¹⁸ Mo gabu ai ġia na Iesu ġevaġa-satauroato tarima ruarua ġesi; ta tavi tai, ta tavi tai, ma Iesu tu nuġanai.

19 Ma Pilato na guruḡa tari ḡau lefalefa tai etorerito, benamo satauro tuḡunai ḡeikoko-kafakauato. Etorerito guruḡari tu maḡeri, “IESU, NASARETA TAUNA, IUDA TARIMARI ḢERI VERE.”

20 Mo guruḡa tu Heberu garo ai, e Roma garo ai, ema Grik garo ai etorerito. Iesu ḡevaḡa-satauroato gabuna tu vanuḡa baregona sevinai, be Iuda tarimari vovoka na mo guruḡa debana ḡeiviato.

21 Benamo Rubu Veḡa vereri baregori na Pilato ḡekiraiato, ḡekirato, “ ‘Iuda tarimari ḡeri Vere’ tu asi notorea, senaḡi inḡesi notorea, ‘Ḣia ekirato, au tu Iuda tarimari ḡeri Vere.’ ”

22 Ma Pilato na evaḡa-veserito, ekirato, “Kara au na batorea guruḡana tu batorea veḡata.”

23 Vetari tarimari na Iesu ḡevaḡa-satauroato murinai, ḡena dabuḡa ḡeḡabirito, ma karava vavisi ḡeveirito, benamo vetari tarimari na ḡeri sebori sebori ḡeḡabito, ma vei-gabigabi dabuḡana tu ḡeiaḡuiato. Korana vei-gabigabi dabuḡana tu dabuḡa sebona na moḡo ḡeturiato. A ḡia tu dia dabuḡa vesavesari vovoka ḡeturi-kavikavito vau ḡeveiato dabuḡana.

24 Moḡesina naima tauḡeri fakari ai ḡeguruḡa-vegogoto, ḡekirato, “Asi sidarea, senaḡi laki ḡerena ta siveia, bewinini tarimana na mo dabuḡa bene ḡabia uranai.” Mai veiḡa ḡeveiato tauna korikori tu, Buka Veḡai ḡetorerito guruḡari beḡene moḡoni ḡana, maḡesi ekirani, “Au ḡegu dabuḡa ḡia fakari ai ḡekaravarito, ema au ḡegu dabuḡa uranai laki ḡerena ta ḡeveiato.” Moḡesi naima vetari tarimari na maḡeri veiḡa

gēveirito.

²⁵ Iesu gēna satauro koranai tu vavine vasivasi (4) gēruḡa-taḡoto-gōi: Iesu sinana, e Iesu sinana tarina vavinena, e Maria, Klopa gāraḡona, ema Maria, Magadala vanuḡana vavinena.

²⁶ Iesu na sinana e Iesu na eura-viniato-gōi merona monai ruḡataḡo eḡitarito, benamo Iesu na sinana ekiraiato, ekirato, “Natumu merona maniḡa.”

²⁷ Ema gēna mero ekiraiato, ekirato, “Sinamu maniḡa.” Mo ḡaro na evesinato, Iesu gēna mai mero na Iesu sinana gēna numa ḡana eḡoriaḡoato, benamo enariato-gōi.

Iesu gēna mase

Mataio 27:45-56; Mareko 15:33-41; Luka 23:44-49

²⁸ Moḡa murinai Iesu eribato, gēna ḡauvei mabarari tu varau bevaḡa-koriri. Ma Buka Veḡai ḡetoreato guruḡana bene moḡoni uranai ekirato, “Au bokagu bekoke.”

²⁹ A gwaḡutu ta nuḡanai tu vine nanuna mamakina monai toretaḡo. Nanu erimaiiani dagarana mo vine nanuna mamakinai ḡeduḡi-fereiato. Ma vine nanuna mamakina na evonuto, benamo isopo legana dudunai ḡetore-kauato, benamo ḡeduḡi-varaḡeato, Iesu bokanai ḡetore-kauato.

³⁰ Iesu na mo vine nanuna mamakina eniuato, benamo ekirato, “Bema-kori.” Ma debana eḡeroriḡoto, benamo tauḡanina na ḡia iaukana erakavaḡito, emaseto.

Soldia ta na Iesu sebina egwanuato

³¹ Mo ġaro moġa tu rovinatore ġarona, korana beboġini ma belaġanini tu Sabadi veaġana baregona ta mo Pasova o Iuda tarimari mase aneruna na evanaġirito moġo verekona ġarori nuġari ai. Moġa lorinai Iuda tarimari asi ġeurato, mo Sabadi veaġana baregonai mase tarimari tauġaniri satauro tuġunai beġene tanu. Moġesi naima Pilato ġenogiato, Iesu ema mo tarima ruarua kwakuri beġene kwari-koruri, benamo satauro tuġuna na beġene ġabi-riġori.

³² Moġa lorinai vetari tarimari ġeiaġomato, benamo ġevaġa-satauro debaiato tarimana kwakuna ġekwari-koruato, ma tarima vaġa-ruaruana Iesu ġesi ġevaġa-satauroato moġa maki moġesi ġeveiato.

³³ Senaġi Iesu ġenai ġeiaġomato nai, Iesu tu varau emaseto ġeġitaiato, be kwakuna asi ġekwari-koruato.

³⁴ A vetari tarimana ta na moġo Iesu sebina garaġota na egwanuato. Benamo asikauna mo egwanuato gabuna na rara e nanu ġevebuburosito.

³⁵ Maġa eġitaiato tarimana na evari-fiuato, ma ġia ġena vevarifiu tu moġoni. Ġia ma ribana, ġia tu eguruġa-korikorini, ma ġia na ekiraġi-foforiani anina tu, ġomi na maki boġono vaġa-moġonia ġana.

³⁶ Maġeri veġa ġeveirito korana tu, Buka Veaġai ġetorerito guruġari beġene moġoni, ekirani, “Ġia tu turiġana sebona ta maki asi beġe laukoruani.”

³⁷ Ma Buka Veaġai etoreato guruġana ta tu maġesi ekirani, “Sebina ġegwanuato tarimana

ġenai ma beġe boġe-raġeni.”

Iesu ġeguriato

Mataio 27:57-61; Mareko 15; 42-47; Luka 23:50-56

³⁸ Maiġa murinai Iosefa, Arimatea tarimana, na Pilato enoġiato, Iesu tauġanina bene ġabia ġana. Pilato na maoro eviniato, benamo eiaġoto, Iesu tauġanina ea ġabiato. Iosefa tu Iesu ġena mero ta, senaġi Iuda tarimari gariri eveito-ġoi, be erakavekuretoġato-ġoi, ġena veġabidadama asi evaġafoforito-ġoi.

³⁹ Nikodemo, tovotovonai Iesu ġenai boġi eiaġoto tarimana, maki eiaġoto. Ġia na tu muro e aloe ġegiro-sebonarito muramurana kilogram gabana toitoi (30) maki eġabi-kauato. (Mo vedau muramurana bonana tu namo vedaurea).

⁴⁰ Benamo Iesu tauġanina ġeġabiato, ma tauri ruarua na dabuġa kurokuro na mona mamuramurana dagarana na ġekumuato, Iuda seneri na mase tarimari ġeveirito-ġoi ilailanai.

⁴¹ Iesu ġevaġa-satauroato gabuna tu ma vamokana. Mo vamoka nuġanai tu gara kouġana ta fore na ġeveiato, ma nuġanai tarima ta tu roġosi beġere tore-toġaia.

⁴² Mo ġaro moġa tu Iuda tarimari ġeri rovintore ġarona, ema mo gara kouġana maki kavinaġi, be Iesu ġeġabiato, monai ġea tore-toġaia.

20

Gara kouġana tu korina

Luka 24:1-12

1 Sabadi ġarona murinai, Sandei boġiboġi iamoiamo, roġo mukunamukunai, Maria, Magadala vavinena, gara ġana eiaġoto. Benamo eboġeto, gara ġatama bokana ġetabe-ġauato forena tu ġeġabi-veġitaiato, be irau ai vetore eġitaiato.

2 Benamo eraga-ġenoġoi-iaġomato, Simona Petero e Iesu ġena mero ta, Iesu na eura-viniato-ġoi merona, ġeri ai, benamo ekirarito, ekirato, “Vereġauka tu gara na beġe ġabi-rakaia, ma ġita asi ribara ainai beġe torea.”

3 Benamo Petero ema Iesu ġena mo mero ta moġa ġeraka-rosito, benamo gara ġana ġeiaġoto.

4 Ma tauri ruarua ġeraga-vegogo-iaġoto, senaġi Iesu ġena mo mero ta na Petero eraga-kwaneato, ma gara forenai ea raġasi-guineto.

5 Etoġa-tarito, benamo eboġe-toġato, Iesu ġekumuato mo dabuġa kurokurona eġitaiato monai toretari. Ġia tu eboġe-toġato moġo, asi eraka-toġato.

6 Benamo Simona Petero eraġasito, benamo eraka-toġato gara kouġana nuġanai, ma Iesu ġekumuato dabuġa kurokurona eġitaiato monai toretari,

7 ema Iesu debana mabarana ġebaru-ġauato mukona eġitaiato, Iesu tauġanina ġekumu-ġauato mo dabuġa kurokurona ġesi tu asi tore-sebona. Senaġi mo muko tu ġereġana iokuioku, be irau ai.

8 Benamo Iesu ġena mo mero ema raġasi-guineto, moġa maki eraka-toġato. Moġeri dagara eġitarito, benamo evaġa-moġoniato.

9 Korana ġia na Buka Veaġai evetoreto gu-

ruḡana tu roḡosi roḡo beḡene riba-korikoria, gu-
ruḡana tu maiḡa: Iesu tu mase na ma bevariḡisi-
ḡenoḡoini.

¹⁰ Benamo Iesu ḡena mero ruarua ma
ḡeḡenoḡoito ḡeri numa ḡana.

*Iesu tu Maria, Magadala vavinena, ḡenai efo-
forito*

¹¹ Senaḡi Maria tu gara kouḡana murikanai
eruḡato vau etaḡito-ḡoi. Ma etaḡito-ḡoi nuḡanai
etoḡa-tarito, benamo eboḡe-toḡato fore kouḡana
nuḡana ḡana.

¹² Benamo aneru ruarua eḡitarito, dabuḡa
kurokuro ḡetogito, Iesu ḡevaḡa-genaiato gabunai
tanutaḡo. Ta tu debakanai etanuto, ma ta tu
gabikanai etanuto.

¹³ Benamo mo aneru ruarua na ḡekiraiato,
ḡekirato, “Vavine, ḡoi tu karase nai otaḡini?”
Maria na evaḡa-veserito, ekirato, “Korana au
ḡegu Vereḡauka tu beḡe ḡabi-rakaia, ma au asi
ribagu ainai ma beḡea torea.”

¹⁴ Maiḡesi eguruḡa-ḡosito murinai, eboḡe-
ḡeḡeraḡito tu, Iesu monai ruḡataḡo eḡitaiato.
Senaḡi Maria tu asi eriba-maoroto, mo tu Iesu
eruḡa-taḡoto-ḡoi.

¹⁵ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Vavine, ḡoi
tu kara dainai otaḡini?” Ḡoi tu deikara ove-
tauani?” Maria etuḡamaḡito, Iesu tu mo vamokai
eḡaukarani tarimana, be ekiraiato, ekirato, “Vere-
bara, bema ḡoi na boḡabi-rakaia nai tu, ainai
botorea gabuna nokira-varagu, be naḡabia.”

¹⁶ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Maria!” Maria
eruḡa-kureto, benamo ekiraiato Heberu garo ai,

ekirato, “Raboni!” Mai guruḡa tauna tu, “Vevaḡa-riba Tauna.”

¹⁷ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Au asi noḡabitarigu, korana au tu Tamagu ḡenai roḡosi roḡo bara varaḡe. Senaḡi noiaḡo au tarikakagu ḡeri ai, benamo bono kirari, ‘Au tu au Tamagu e ḡomi Tamami, ema au ḡegu Barau e ḡomi ḡemi Barau ḡenai avaraḡeni.’ ”

¹⁸ Maria, Magadala vavinena, Iesu ḡena mero ḡeri ai eiaḡoto, benamo ekirarito, ekirato, “Au na Vereḡauka tu baḡitaia.” Benamo Vereḡauka na evaḡa-guruḡaiato guruḡari mabarari maki ma ekira-vararito.

Iesu ḡena mero ḡeri ai efoforito

Mataio 28:16-20; Mareko 16:14-18; Luka 24:36-49

¹⁹ Mo Sandei boḡi ai, mo tu ḡaro giniginena fura ta nuḡanai, Iesu ḡena mero tu numa tai ḡevegogoto. Ḣia tu Iuda tarimari gariri ai, be ḡeri numa ḡatama bokana tu ḡebiri-ḡauato. Ma Iesu eiaḡomato, ḡia fakari ai eruḡa-tarito, benamo ekirato, “Asi ḡogari, nuḡami ai maino netanu.”

²⁰ Moḡesi eguruḡa-ḡosito murinai, ḡimana ḡeikorito e sebina ḡegwanuato moḡeri evaḡa-ḡitarito. Vereḡauka ḡeḡitaiato nai, ḡeikurakavato.

²¹ Benamo Iesu na ḡia ma ekirato, “Asi ḡogari, nuḡami ai maino netanu! Tamagu na au etuḡuguto kavana, au na maki ḡomi atuḡumini.”

²² Moḡesina evaḡa-guruḡa ḡosirito murinai, iaḡana efururu-iaḡoato ḡeri ai, benamo ekirarito, ekirato, “Iauka Veaḡa ḡoḡabia.

23 Ĝomi na ĝena rakava boĝo tuĝamaĝi-fitoĝaiani tarimana, ĝena rakava tu Barau na maki betuĝamaĝi-fitoĝaiani. A ĝena rakava asi boĝo tuĝamaĝi-fitoĝaiani tarimana tu, ĝena rakava Barau na maki asi betuĝamaĝi-fitoĝaiani.”

Iesu Tomasi ĝenai efoforito

24 Senaĝi Tomasi tu Iesu ĝena mero ĝeri ai eiaĝoto ĝaronai ĝia tu asiĝina. Tomasi arana ta tu Didimo o Kafa, ema ĝia maki Iesu ĝena mero ta mo mero gabanana ruarua (12) nuĝanai.

25 Moĝesina nai Iesu ĝena mero na ĝekiravaraiato, ĝekirato, “Vereĝauka tu ĝai na baĝa ĝitaia.” A Tomasi tu ekirato, “Au tu ĝimana ĝeikokorito gaburi baĝitarini, ema didigu ikoko ĝeraka-toĝato gaburi na baduĝi-toĝaiani, e sebina ĝegwanuato, monana didigu baduĝi-toĝaiani vau, bavaĝa-moĝoniani.”

26 Ĝaro imaima toitoi (8) ĝekorito murinai, Iesu ĝena mero tu numa nuĝanai maia, ma mo ĝaro ai tu Tomasi maki ĝia ĝesi. Mo numa ĝatama bokana tu biribiri, senaĝi Iesu tu eiaĝomato, fakari ai eruĝa-tarito, benamo ekirato, “Asi ĝogari, nuĝami ai maino netanu.”

27 Benamo Tomasi ekiraiato ekirato, “Tomasi, ĝimagu noĝitari, didimu mai ikoko gaburi ai noma duĝi-toĝaia. E ĝimamu notuĝu-iaĝomaia, be didimu au sebigu ĝegwanuato mainai noma duĝi-toĝaia. Ĝemu daradara novaĝa-dokoa, ma novaĝa-moĝonigu.”

28 Benamo Tomasi na Iesu evaĝa-veŝeato, ekirato, “Au ĝegu Vereĝauka ema ĝegu Barau.”

²⁹ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Tomasi, ġoi tu ovaġa-moġoniguni, korana boġitagu nai. A asi ġeġitaguni, senaġi ġevaġa-moġoniguni tarimari tu beġene iaku.”

Mai buka Ioane na etoreato anina tu kara

³⁰ Iesu na vetoġa boruri ġutuma ġena mero ġoirari ai eveirito. Senaġi moġeri mai bukai tu asi atorerito.

³¹ A maiġeri atorerito korana tu, ġomi na Iesu boġono vaġa-moġonia, ġia tu moġoni Keriso, Barau Natuna. Ma bema ġomi na ġia boġo vaġa-moġoniani nai, ġia aranai maġuri vanaġivanaġi boġo ġabiani.

Iesu mero imaima ruarua (7) ġeri ai efoforito

21

¹ Moġa murinai Tiberia kouna rikinai Iesu ġena mero ġeri ai ma efoforito. Monai tu maiġesi efoforito:

² Simona Petero; Tomasi, arana ta tu Didimo o Kafa; Natanaela, Kana vanuġa tarimana, Kana tu Galilea tanonai; Sebedaio natuna ruarua; ema Iesu ġena mero ruarua; mabarari monai ġetanu-vegogoto-ġoi.

³ Benamo Simona Petero na ekirarito, ekirato, “Au tu kou ġana maina aiāġoni.” Ma mo kotari ġekirato, “Ġai maki ġoi ġesi taiāġoni.” Benamo tauri imaima ruarua (7) ġeraka-rosito, ġeiaġoto, ġasi ai ġea raġekauto, benamo ġea mainato. Senaġi mo boġi barabara nuġanai tu maġani-kone ta maki asi ġeġoitaġoato.

4 Boḡiboḡi iamoiamo Iesu tu kou rikinai eruḡa-taḡoto-ḡoi; senaḡi ḡena mo mero tu asi ḡeribamaoroto, mo tu Iesu eruḡa-taḡoto-ḡoi.

5 Benamo Iesu na ekirarito ekirato, “Natugu, ḡomi ḡemi ai maḡani-kone tari manīḡeri, ba?” Ġia na ḡevaḡa-veſeato, ḡekirato, “Asiḡina.”

6 Benamo Iesu na ekirarito, ekirato, “Reke ḡasi aroribana rekena na ḡofiu-riḡoa, maninai tu maḡani-kone tari boḡo ḡoitaḡoni.” Reke ḡefiu-riḡoato, benamo ma ḡeinu-raḡea ḡetato nai tu ḡeinu-kaviaato meto fanifani, korana tu maḡani-kone vovoka tabutabu ḡevaḡa-toḡarito bene.

7 Iesu ḡena mero ta tu Iesu na eura-viniato-ḡoi merona. Mai mero na Petero ekiraiato, ekirato, “Vereḡauka tu iomoḡa.” Simona Petero na mo guruḡa eſeḡaḡiato, “Vereḡauka tu iomoḡa” nai, asikauna ḡena dabuḡa eraga-veiato, benamo kou ai ebaba-reito. Mo dabuḡa tu, eḡauveito-ḡoi be ekokiato.

8 Senaḡi Iesu ḡena mero kota tu mo bouti na vau ḡeleva-iaḡoto. Mo reke ma maḡani-konena maki ḡeinukau-iaḡo sebonaiato. Korana ḡia na mo reke ḡefiu-riḡoato gabuna ema fenu fakari tu asi manaḡa, mita sinau sebona (100) kavana moḡo.

9 Fenu ai ḡea darokauto nai, ḡeboḡeto tu karava vaḡa-ḡara ḡeḡitaiato, e maḡani-kone karava torekau ḡeḡitarito, ema beredi tari maki monai toretaḡo.

10 Ma Iesu na ekirarito, ekirato, “Ḡomi na reke ai boḡo vaḡa-toḡari maḡani-koneri tari ḡoḡabi-iaḡomari.”

11 Simona Petero ḡasi ai eraḡekauto, benamo reke fenu ai einu-raḡeato. Mo reke tu maḡani-

kone baregori na evonuto, mo maḡani-kone baregori tu mabarari sinau sebona gabana imaima ma toitoi (153), ḡutuma lelevaḡi, senaḡi reke tu asi evedareto.

¹² Iesu na ekirarito, ekirato, “Ḡoiḡoma, ḡoma ḡaniḡani.” Iesu ḡena mo mero moḡeri ta na Iesu tu iniḡesi asi ma ḡedanaḡiato, “Ḡoi tu dei, ei?” Korana ḡia ribari, mo tu Vereḡauka.

¹³ Iesu eiaḡomato, beredi eḡabiato, benamo evinirito, ma maḡani-kone maki moḡesi eveirito.

¹⁴ Mai tu nega vaḡa-toitoina ḡena mero ḡeri ai efororito, Barau na mase na evaga-variḡisi ḡenoḡoiato murinai.

Iesu na Petero elaunaḡiato

¹⁵ Ḡeḡaniḡani-ḡosito murinai, Iesu na Petero ekiraiato, ekirato, “Simona, Ioane natuna, ḡoi na au oura-viniguni veuravinina na maḡeri ḡeri veuravini au ḡegu ai ḡetoreani maki evanaḡiani, ei?” Petero ekirato, “Oi Vereḡauka, ḡoi ma ribamu, au na ḡoi tu aura-vinimuni.” Iesu na ekiraiato, ekirato, “Au ḡegu mamoe naturi bono ḡuburi.”

¹⁶ Iesu na ma edanaḡi-ḡenoḡoiato, ekirato, “Simona, Ioane natuna, au oura-viniguni, ei?” Petero evaḡa-veseto, ekirato, “Oi Vereḡauka, ḡoi ma ribamu, au na ḡoi tu aura-vinimuni.” Iesu ekirato, “Au ḡegu mamoe bono nari-ginikauri.”

¹⁷ Iesu na Petero vaḡa-toitoina ma edanaḡiato, ekirato, “Simona, Ioane natuna, ḡoi na au oura-viniguni, ei?” Petero enuḡa-metoto, korana Iesu na mo tu vaḡa-toitoina edanaḡiato, “Ḡoi au tu oura-viniguni, ei?” Petero ekirato, “Vereḡauka,

gōi tu dagara mabarari ma ribamu, e gōi ma ribamu, au na gōi tu aura-vinimuni.” Iesu ekirato, “Au gēgu mamoe bono gūburi.

¹⁸ Akira-korikorimuni, gōi variḡumu ai tu, tauḡemu na gabakamu gabaḡau na obaruato-gōi, benamo oura-vinirito-gōi gaburi ḡana oiaḡoto-gōi. Senaḡi gōi boḡaukani nai tu, ḡimamu botuḡuroroḡotoani, benamo tarima ta na ḡimamu bebaruani, benamo beḡori-kaumuni, ma asi oura-viniani gabuna ḡana beḡori-iaḡomuni.”

¹⁹ Iesu na mai guruḡa ekiraḡiato tu, Petero bemaseni dabarana ema ḡena mase na kamasi Barau bevaḡa-raḡe baregoani, etore-rosiato. Benamo Petero ekiraiato, ekirato, “Au murigu ai noma raka.”

Iesu ma ḡena mero ta

²⁰ Petero eruḡa-kureto tu, Iesu na eura-viniato-gōi merona eḡitaiato, muriri na eraka-iaḡoto-gōi. Mai mero tu, mo Iesu ḡeḡaniḡani-vegogoto lavilavinai Iesu ḡenai evetabekauto, benamo edanaḡiato, ekirato, “Vereḡauka, gōi berevamuni tarimana tu dei, ei?”

²¹ Petero na mo mero (o Ioane) eḡitaiato, benamo Iesu ekiraiato, ekirato, “Senaḡi Vereḡauka, ḡia maḡurina tu aiḡesi ei?”

²² Iesu na evaḡa-veurato, ekirato, “Bema au baurani, ḡia tu maḡuri bene tanu mo, au ma baḡenoḡoini, gōi tu asi ḡemu ḡauvei ta maniḡa ovedanaḡi-iaḡiani. Gōi tu au murigu ai noma raka.”

²³ Mai guruḡa dainai, tarikaka veḡabidadama nuḡanai fakari guruḡa leileiri ḡekiraḡirito-gōi,

ġekirato, “Iesu ġena mai mero maiġa tu asi bemaseni.” Senaġi Iesu tu asi ekirato, mo mero tu asi bemaseni. Iesu maiġesi moġo ekirato, “Bema au baurani, ġia tu maġuri bene tanu mo, au ma baġenoġoini, ġoi tu asi ġemu ġauvei ta maniġa ovedanaġi-iaġiani.”

²⁴ Mo Iesu ġena mero dagarana tu maiġa, maiġeri guruġa evari-fiurini ema etorerini maiġa. Ġita ribara, ġia ġena vevarifiu guruġari tu moġoni.

²⁵ Iesu na dagara tu vovoka eveirito. Bere mabarari ġere toreri nai tu, au atuġamaġini, mai tanobara gabuna mabarana tu bere kei, asi veġata bere ilaila, moġeri buka mabarari ġetore-vegogori ġana uranai tu-na.

GINITAŪO VARIŪUNA
The New Testament in the Sinaugoro Language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Sinaugoro long Niugini
Copyright © 1995 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Sinaugoro

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0. You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-01-20

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023
a998e4ce-f2f7-5577-968e-5d2feef358f1